

TALOUSARVIO 2009

Taloussuunnitelma
2010-2011

Kaupunginhallitus 3.11.2008
Kaupunginvaltuusto 12.11.2008

TALOUSARVIO 2009

Toimittaja: Lohjan kaupunki
Ulkoasu ja taitto: Ulla Långström
Kuvat: Lohjan kaupunki
Painopaikka: Karprint Oy

SISÄLLYSLUETTELO

1 LOHJAN KAUPUNGIN TAVOITTEET	3
1.1 Kaupunkistrategia	3
2 KÄYTTÖTALOUS- JA TULOSLASKELMAOSA	4
2.1 Keskusvaalilautakunta	4
2.2 Tarkastuslautakunta	5
2.3 Yleinen luottamushenkilöhallinto	7
2.4 Kaikille hallintokunnille yhteiset tavoitteet	9
2.5 Keskushallinnon strategia ja tavoitteet	12
2.6 Perusturvatoimen strategia ja tavoitteet	18
2.7 Opetuslautakunnan strategia ja tavoitteet	24
2.8 Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan strategia ja tavoitteet	27
2.9 Teknisen lautakunnan strategia ja tavoitteet	30
2.10 Ympäristölautakunnan strategia ja tavoitteet	32
2.11 Länsi-Uudenmaan ympäristöterveyslautakunta	36
2.12 Käyttötalous yhteensä	37
2.13 Tuloslaskelman rahoitustulot - ja menot	37
2.14 Tuloslaskelma	39
3 INVESTOINTI- JA RAHOITUSOSA.....	41
3.1 Kaupunginhallitus/Keskushallinto.....	41
3.2 Sosiaali- ja terveyslautakunta.....	42
3.3 Opetuslautakunta	42
3.4 Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta	43
3.5 Tekninen lautakunta.....	43
3.6 Ympäristölautakunta.....	47
3.7 Investoinnit yhteensä	48
3.8 Rahoitusosan rahoitustulot ja -menot.....	48
3.9 Rahoituslaskelma.....	49
4 RAHOITUSTULOT JA -MENOT YHTEENSÄ	51
5 TULOT JA MENOT YHTEENSÄ.....	51
6 TALOUSARVION SITOVUUSMÄÄRÄYKSET JA PÄÄTÖSVALTUUDET	52
7 TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN RAKENNE.....	54
7.1 Taloussuunnittelun tavoitteet ja lähtökohdat	54
7.2 Rakenne ja sisältö	54

7.3 Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.....	55
7.4 Määräraha.....	56
8 TALOUDEN PERUSTEET.....	57
8.1 Kaupungin väestökehitys.....	57
8.2 Yleinen taloudellinen tilanne.....	62
8.3 Palkat ja hinnat.....	63
8.4 Verotulot.....	63
8.5 Valtionosuudet vuonna 2009.....	64
8.6 Laskentaperusteet.....	65
9 SUUNNITTELUKAUDEN ASUNTOTUOTANTO.....	66
10 TOIMINNALLISET MUUTOKSET.....	69
10.1 Tarkastuslautakunta.....	70
10.2 Yleinen luottamushenkilöhallinto.....	70
10.3 Keskushallinto.....	70
10.4 Sosiaali- ja terveyslautakunta.....	74
10.5 Lohjan perusturvalautakunta.....	78
10.6 Opetuslautakunta.....	79
10.7 Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta.....	82
10.8 Tekninen lautakunta.....	85
10.9 Ympäristölautakunta.....	88
10.10 Länsi-Uudenmaan ympäristöterveyslautakunta.....	91
11 TALOUDEN YHTEENVETOTAULUKOT.....	92

1 LOHJAN KAUPUNGIN TAVOITTEET

1.1 Kaupunkistrategia

1.1.1 Lohjan kaupungin visio vuoteen 2013

*Lohja on turvallinen järvenrantakaupunki,
jossa viihtyisät asuinympäristöt, monipuolinen kulttuuri,
korkeatasoinen osaaminen ja kilpailukykyinen elinkeinoelämä
luovat edellytykset hyvinvoinnille.*

Visiossa esitetään organisaation haluttu tavoitetila. Visio antaa strategialle suunnan, jota pitkin edetään. Se on tavoitteellinen näkemys siitä, millaiselta Lohjan halutaan näyttävän vuonna 2013.

Lohjan kaupunkistrategiassa painottuu kolme johtoajatusta. Nämä ovat:

Kaupunkimaisuuden ja vetovoiman kehittäminen

Palvelutuotannon tehostaminen

Uudistuminen ja rohkea yhteistyö.

1.1.2 Vision strategiset päämäärät

Visiota tarkennetaan strategisilla päämäärillä, joita Lohjan kaupunkistrategiassa on 12.

1. Lohja tarjoaa asukkailleen turvallisen kasvu- ja elinympäristön
2. Lohjalla on käyttäjälähtöiset palvelut
3. Palveluja järjestetään kustannustehokkaasti monipuolisilla tavoilla
4. Lohja tarjoaa harju- ja järvimaisemia hyödyntävää kaupunkiasumista sekä hallittua maa-seutuasumista
5. Lohjalla kaupunki- ja luontoympäristö kohtaavat tasapainoisesti
6. Lohja on yritysystävällinen kaupunki
7. Lohjalla koulutustarjonta on laadukasta ja monipuolista
8. Lohja on vakaan talouden kaupunki
9. Lohja on hyvä ja houkutteleva työnantaja
10. Lohja uudistaa aktiivisesti toimintatapojaan
11. Lohjalla päätöksenteko on toimivaa
12. Lohja on tunnettu tietoyhteiskuntamahdollisuuksien soveltajana

1.1.3 Kriittiset menestystekijät

Palvelukeskuksen ja toimielinten kriittiset menestystekijät on johdettu kaupunkistrategian visiossa. Ne vastaavat kysymykseen, missä asioissa on ehdottomasti onnistuttava, jotta se edesauttaa kaupunkiorganisaatiota etenemään visionsa suuntaan.

1.1.4 Arviointikriteerit

Arviointikriteeri on kuvaus tarkasteltavan asian ominaisuuksista, joiden perusteella voidaan erottaa onnistuminen epäonnistumisesta. Arviointikriteerin tehtävänä on osoittaa, eteneekö kaupunki strategiansa mukaisesti. Kullekin arviointikriteerille asetetaan tavoitetasot vuodelle 2009. Ne kuvaavat tavoitetilaa, jonka saavuttaminen on todettavissa ja jonka saavuttaminen osoittaa lyhyellä aikavälillä etenemistä strategian suunnassa. Arviointikriteerit ja tavoitetasot on asetettu toisaalta yhteisesti kaikille toimielimille ja toisaalta toimielimittäin.

2 KÄYTTÖTALOUS- JA TULOSLASKELMAOSA

2.1 Keskusvaalilautakunta

2.1.1 Keskusvaalilautakunnan tuloslaskelma

	TA08	TA09	%-MUUTOS TA08/TA09	SV2010	SV2011
10 Keskusvaalilautakunta					
Toimintatuotot	0	54 909		0	58 027
Tuet ja avustukset	0	54 909		0	58 027
Toimintakulut	-162 973	-98 055	-39,8	0	-100 982
Henkilöstökulut	-120 938	-80 404	-33,5	0	-82 124
Palkat ja palkkiot	-106 837	-73 969	-30,8	0	-75 191
Henkilöstösivukulut	-14 101	-6 435	-54,4	0	-6 933
Eläkekulut	-7 511	-2 623	-65,1	0	-2 826
Muut henkilöstösivukulut	-6 590	-3 811	-42,2	0	-4 107
Palvelujen ostot	-22 746	-14 028	-38,3	0	-15 027
Muiden palvelujen ostot	-22 746	-14 028	-38,3	0	-15 027
Ostot tilikauden aikana	-18 241	-2 415	-86,8	0	-2 537
Muut toimintakulut	-1 048	-1 208	15,3	0	-1 294
Vuokrat	-1 012	-1 208	19,4	0	-1 294
Muut toimintakulut	-36	0	-100,0	0	0
Toimintakate	-162 973	-43 146	-73,5	0	-42 955
Kustannuslaskennalliset erät					
Kulut		-2 464			
Pääomavuokrat		-2 464			

2.2 Tarkastuslautakunta

2.2.1 Tarkastuslautakunnan arviointikriteerit ja sitovat tavoitteet vuodelle 2009

Arviointikriteeri: Tarkastustoiminnan kattavuus

Hallinnon ja talouden tarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Sisäinen tarkastus tukee hyvän sisäisen valvontaympäristön ylläpitoa ja kehittämistä.

Arviointikriteeri: Tulostavoitteiden toteutuminen

Arviointi valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta on tehty.

Arviointi taloudellisuutta ja tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavien tunnuslukujen ja tulosten (vaikuttavuus) toteutumisesta ja kehityksestä on tehty.

2.2.2 Sisäisen tarkastuksen arviointikriteerit ja sitovat tavoitteet vuodelle 2009

Arviointikriteeri: Sisäisen tarkastuksen vuosittaiset painopisteet

1. Kaupungin turvallisuussuunnitelman koordinointi ja loppuunsaattaminen yhdessä moniammatillisen turvallisuustyöryhmän kanssa.
2. Talouden tasapainottamiseen liittyvien kriittisten kustannuserien tarkastelu

Arviointikriteeri: Kustannuslaskennan kehittäminen ja hyödyntäminen

Kustannuslaskennan jalkauttaminen ja hyödyntäminen tuotteistamisessa ja päätöksenteon tukena

- kustannuslaskennallisten raporttien ajo Raindance -järjestelmästä
- kustannuslaskennallisten erien sisällyttäminen tuotetasolle
- kustannuslaskennallisten jakoperusteiden (kustannusajurit) tarkistaminen toteumien perusteella

Arviointikriteeri: Sisäisen valvontajärjestelmän tehokkuus

Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan laajentaminen tietohallinnosta ja perusturvakeskuksesta muille toimialoille

- riskienhallinnan jalkauttaminen ja hyödyntäminen osana operatiivista ja strategista johtamista kaupunkisuunnittelukeskuksessa (pilottina perusturvakeskus ja tietohallinto)
- laaditun riskienhallintasuunnitelman hyödyntäminen perusturvakeskuksessa

Arviointikriteeri: Yhteistyö tilintarkastuksen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa

- Yhteistoimintamuotojen selkeyttäminen valtuustokaudelle 2009-2013 valitun tilintarkastusyhteisön/vastuullisen tilintarkastajan kanssa

2.2.3 Tarkastuslautakunnan tuloslaskelma

12 Tarkastuslautakunta	TA08	TA09	%-MUUTOS TA08/TA09	SV2010	SV2011
Toimintatuotot	1 790	1 500	-16,2	1 557	1 616
Myyntituotot	1 790	1 500	-16,2	1 557	1 616
Toimintakulut	-72 812	-79 984	9,9	-82 498	-85 103
Henkilöstökulut	-32 343	-36 466	12,7	-37 471	-38 514
Palkat ja palkkiot	-26 012	-28 116	8,1	-28 803	-29 517
Henkilöstösivukulut	-6 330	-8 350	31,9	-8 668	-8 997
Eläkekulut	-4 606	-6 530	41,8	-6 778	-7 035
Muut henkilöstösivukulut	-1 724	-1 821	5,6	-1 890	-1 962
Palvelujen ostot	-38 833	-41 423	6,7	-42 873	-44 373
Muiden palvelujen ostot	-38 833	-41 423	6,7	-42 873	-44 373
Ostot tilikauden aikana	-1 404	-669	-52,4	-686	-703
Muut toimintakulut	-233	-1 426	512,0	-1 468	-1 512
Vuokrat	0	-1 208		-1 250	-1 294
Muut toimintakulut	-233	-218	-6,4	-218	-218
Toimintakate	-71 022	-78 484	10,5	-80 941	-83 487
Kustannuslaskennalliset erät					
Kulut		-1 043			
Pääomavuokrat		-1 043			

2.3 Yleinen luottamushenkilöhallinto

2.3.1 Arviointikriteerit ja sitovat tavoitteet vuodelle 2009

Prosessit ja rakenteet -näkökulma:

Kuntademokratian toimivuus

Arviointikriteeri: Päätöksenteon strategisuus

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - Valtuusto hyväksynyt Lohjan kaupungin strategian. - Valtuusto määritellyt strategian seurannan sekä luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden yhteistoiminnan toimintatavat 	<ul style="list-style-type: none"> - Päätöksenteko on pitkäjänteistä ja strategiaan perustuvaa, työnjako luottamuselinten ja viranhaltijoiden välillä on toimivaa.

Arviointikriteeri: Osallistumista ja yhteisöllisyyttä edistävien toimintamallien käyttöönotto

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - Valtuusto määritellyt työskentelytapansa ja osallistumisensa asioiden valmistelu- ja päätösprosesseihin. 	<ul style="list-style-type: none"> - Palvelujen suunnittelussa hyödynnetään aktiivisesti erilaisia osallistumisfoorumeita (myös sähköisiä).

2.3.2 Yleisen luottamushenkilöhallinnon tuloslaskelma

	TA08	TA09	%-MUUTOS TA08/TA09	SV2010	SV2011
14 Yleinen luott.henk.hallinto					
Toimintatuotot	14 933	24 127	61,6	24 730	25 348
Muut toimintatuotot	14 933	24 127	61,6	24 730	25 348
Toimintakulut	-785 380	-797 971	1,6	-816 111	-834 902
Henkilöstökulut	-472 754	-505 194	6,9	-513 507	-522 136
Palkat ja palkkiot	-384 544	-410 610	6,8	-415 329	-420 227
Henkilöstösivukulut	-88 210	-94 584	7,2	-98 178	-101 909
Eläkekulut	-64 910	-70 901	9,2	-73 595	-76 391
Muut henkilöstösivukulut	-23 300	-23 683	1,6	-24 583	-25 517
Palvelujen ostot	-277 419	-245 616	-11,5	-254 213	-263 111
Muiden palvelujen ostot	-277 419	-245 616	-11,5	-254 213	-263 111
Ostot tilikauden aikana	-18 644	-20 800	11,6	-21 348	-21 910
Avustukset	-15 141	-8 215	-45,7	-8 445	-8 681
Muut toimintakulut	-1 422	-18 145	1 176,0	-18 599	-19 065
Vuokrat	-1 076	-16 444	1 428,3	-16 898	-17 364
Muut toimintakulut	-346	-1 701	391,6	-1 701	-1 701
Toimintakate	-770 447	-773 844	0,4	-791 381	-809 554
Kustannuslaskennalliset erät					
Kulut		-2 938			
Pääomavuokrat		-2 938			

2.4 Kaikille hallintokunnille yhteiset tavoitteet

Vaikuttavuus ja palvelukyky -näkökulma:

Käyttäjälähtöiset, hyvinvointia ja turvallisuutta tuottavat palvelut

Arviointikriteeri: Strategisten palvelujen saatavuus

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Hyvinvoiva ja terve Lohja-ohjelma laadittu osana kaupunkistrategiaa. - Palvelutasovertailu on tehty ja kehitettävät palvelut on määritelty.	- Lohja tarjoaa käyttäjälähtöiset, hyvinvointia ja turvallisuutta tuottavat palvelut.

Arviointikriteeri: Palvelutyytyväisyys

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Kehittämistoimenpiteet on määritelty ja toteutettu.	- Toimintaa on kehitetty säännöllisesti toteutettavien ja sisällöltään yhtenäistettyjen palvelutyytyväisyyskyselyjen pohjalta.

Prosessit ja rakenteet -näkökulma:

Palvelujen tuottamistapojen uudistaminen

Arviointikriteeri: Palvelujen tuottamisen prosessilähtöisyys

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Prosessikokonaisuus on määritelty, ydinprosessit on määritelty ja tavoitetiloja toimialoittain kuvattu.	- Prosessit on kuvattu ja ohjeistettu.

Arviointikriteeri: Tietoteknologian hyödyntäminen palveluprosesseissa

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Sähköiset asiointimahdollisuudet on avattu.	- Seutuverkko ja muu tietotekninen ympäristö tukee palvelujen tuottamista. - Päällekkäisyyksien osalta manuaalitoiminnot on poistettu.

Uudistuminen ja henkilöstö -näkökulma:

Uudistumiseen motivoitunut henkilöstö

Arviointikriteeri: Työhyvinvointi

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
Työyksikkökohtaiset toimenpidesuunnitelmat on laadittu työhyvinvointikyselyjen tulosten perusteella.	- Kehittyvä työhyvinvointi, jota mitataan säännöllisesti.

Arviointikriteeri: Kunnasta muihin tehtäviin lähtevien määrä (vaihtuvuus-%)

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Lähtöhaastattelut on suoritettu ja työpaikan vaihdon syyt on selvitetty.	- Työpaikan vaihdon syitä tutkitaan järjestelmällisesti lähtöhaastattelujen avulla; syyt muita kuin henkilöstöpoliittisia. - Omasta henkilökunnasta huolehtiminen.

Resurssit -näkökulma:

Taloudellinen palvelu- ja tuotantoverkko

Arviointikriteeri: Yksikkökustannusten kehitys

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Yksikkökustannusten nousu ei ole ylittänyt kustannustason nousua.	- Palvelujen järjestämisen ja taloudellisuus ja tuottavuus on parantunut.

Arviointikriteeri: Kustannusperusteiset laskenta- ja raportointijärjestelmät

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Tuotteistukseen perustuvat laskenta- ja raportointijärjestelmät ovat käytettävissä.	- Taloudellisuutta ja tuottavuutta kuvaavat analyysijärjestelmät ja vertailutietokannat ovat käytettävissä.

Omistajapolitiikka ja omaisuuden hoito

Arviointikriteeri: Kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden, osakkuusyhtiöiden ja liikelaitosten tuoksellisuus

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Kaupungille palveluja tuottavien yhteisöjen menokehitys ei ylitä kaupungin omaa kehitystä. - Omalla tulorahoituksella toimivat yhteisöt eivät aiheuta kaupungille taloudellisia velvoitteita. - Liiketoiminnaksi katsottavasta toiminnasta saadaan kohtuullinen tuotto sijoitetulle pääomalle.	- Kaupungille palveluja tuottavien yhteisöjen menokehitys ei ylitä kaupungin omaa kehitystä. - Omalla tulorahoituksella toimivat yhteisöt eivät aiheuta kaupungille taloudellisia velvoitteita. - Liiketoiminnaksi katsottavasta toiminnasta saadaan kohtuullinen tuotto sijoitetulle pääomalle.

Arviointikriteeri: Kuntayhtymien palvelutaso ja budjetin pitävyys

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - Valtion rahoituksella toimivat yhteisöt vastaavat palvelujen tarpeeseen eivätkä aiheuta kaupungille taloudellisia velvoitteita. - Kaupungille ostopalveluja tuottavien kuntayhtymien palvelutaso vastaa ostosopimuksia määrältään ja hinnoiltaan. 	<ul style="list-style-type: none"> - Valtion rahoituksella toimivat yhteisöt vastaavat palvelujen tarpeeseen eivätkä aiheuta kaupungille taloudellisia velvoitteita. - Kaupungille ostopalveluja tuottavien kuntayhtymien palvelutaso vastaa ostosopimuksia määrältään ja hinnoiltaan.

Arviointikriteeri: Omistusten strategisuus/omistuksesta luopuminen

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - Kaupunki luopuu omistuksista, jotka eivät ole palvelujen järjestämisen tai kaupungin kehittämisen kannalta välttämättömiä. - Sijoituksiksi tarkoitetut omistukset ovat yhtiömuodossa. - Tarkoitukseen soveltumattomien tilojen osuus on laskenut. - Omaisuuden ylläpitoa ohjaa säännöllisin väliajoin päivitettävä mitattava kuntotieto sekä hoitoluokitukset. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kaupunki luopuu omistuksista, jotka eivät ole palvelujen järjestämisen tai kaupungin kehittämisen kannalta välttämättömiä. - Sijoituksiksi tarkoitetut omistukset ovat yhtiömuodossa. - Tarkoitukseen soveltumattomien tilojen osuus on laskenut. - Omaisuuden ylläpitoa ohjaa säännöllisin väliajoin päivitettävä mitattava kuntotieto sekä hoitoluokitukset.

Arviointikriteeri: Tilojen tehokas käyttö

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - Tilojen käyttö on tehostunut. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tilojen käytön tehokkuus on parantunut. - Uudis- ja laajentamISRakentamisen tarve on vähentynyt.

2.5 Keskushallinnon strategia ja tavoitteet

2.5.1 Visio

Palveluillamme tuemme asiakkaidemme ja yhteistyökumppaneidemme onnistumista kaupunkimme kehittämisessä ja hyvinvoinnin parantamisessa. Palvelumme on nopeaa, joustavaa ja helposti käytettävissä palvelupisteissä, tietojärjestelmissämme ja tietoverkoissa. Kehitämme itseämme asiakkaidemme odotusten mukaan uudistuvana ja yhteistyökykyisenä henkilökuntana.

2.5.2 Kriittiset menestystekijät

Vaikuttavuus ja palvelukyky -näkökulma:

Käyttäjälähtöiset, hyvinvointia ja turvallisuutta tuottavat palvelut
Yrittäjäympäristön kilpailukyky
Laadukas ja monipuolinen osaaminen
Tietoyhteiskuntavalmiudet

Prosessit ja rakenteet -näkökulma:

Palvelujen tuottamistapojen uudistaminen
Kuntademokratian toimivuus

Uudistuminen ja henkilöstö -näkökulma:

Uudistumiseen motivoitunut henkilökunta
Hyvä ja houkutteleva työnantaja

Resurssit -näkökulma:

Taloudellinen palvelu- ja tuotantoverkko
Omistajapolitiikka ja omaisuuden hoito

2.5.3 Keskushallinnon arviointikriteerit ja sitovat tavoitteet vuodelle 2009

Vaikuttavuus ja palvelukyky -näkökulma:

Käyttäjälähtöiset, hyvinvointia ja turvallisuutta tuottavat palvelut

Arviointikriteeri: Syrjäytymisen ehkäisy

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - 25 henkilöä on työllistetty. - 7 oppisopimusoppilasta palkattu - 60 kesätyöntekijää on palkattu 2 kk:ksi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Moni ammatilliset ryhmät ehkäisevät syrjäytymistä, pahoinvointimittareiden tulokset ovat parantuneet vuoden 2005 tasosta. - Kaupunkilaisilla on käytössä selviytymistä tukevat neuvontapalvelut.

Yrittäjäympäristön kilpailukyky

Arviointikriteeri: Elinkeinopolitiikan seudullisuus

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Kuntaosakkaiden lukumäärän kasvattaminen Länsi-Uudenmaan Yrityskeskus Oy:ssä	- Elinkeinopolitiikka on seudullista.

Arviointikriteeri: Markkinointiviestinnän tuloksellisuus

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Markkinointisuunnitelma on tehty ja toteuttaminen aloitettu.	Lohja on kuntien imago tutkimuksissa parhaan 10 % joukossa. Hiiden alue on tunnettu valtakunnallisesti. Kulttuuri ja turvallisuus ovat vetovoimatekijöitä.

Arviointikriteeri: Kaupunkiin sijoittuneet uudet yritykset

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- perustettu 160 uutta yritystä	- Työpaikkaomavaraisuus on 100 %.

Arviointikriteeri: Tonttitarjonnan riittävyys

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Kaupungin tonttitarjonta kattaa myös yritysten tarpeet vaihtoehtoisesti erilaisiin tarpeisiin myös laadullisesti	- Tonttivaranto kattaa 5 vuoden tarpeet.

Arviointikriteeri: Avaintoimialakeskittymien kehittämistyön onnistuminen (toimialakohtaiset tunnusluvut)

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Kehittämistä vahvistetaan teknologiaklusterissa ja matkailussa otetaan käyttöön lansi.fi-portaali, hyvinvontiyrittäjyyttä vahvistetaan sekä kehittämistyötä jatketaan bioklusterissa	- Avaintoimialakeskittymien kehittämistyö on tehokasta.

Arviointikriteeri: Osaamisintensiivisten yrityspalveluyritysten tarjoamien työpaikkojen määrä

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- KIBS-yhteistyötä jatketaan TKK:n ja Culminatumin sekä Laurean kanssa	- Osaamisintensiivisten yrityspalveluyritysten työpaikkojen lukumäärä on 3 % kaikista työpaikoista.

Laadukas ja monipuolinen osaaminen

Arviointikriteeri: Tutkimus- ja tuotekehityspanokset

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Kehittämistyötä jatketaan TEKES:n ja Teknolohjateollisuus ry:n kanssa.	- T&k -panostukset asukasta kohti ylittävät valtakunnan keskitason.

Tietoyhteiskuntavalmiudet

Arviointikriteeri: Tietoverkon kattavuus

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Lohjan kaupungin tietoverkkostrategia hyväksytty - Selvitetty langattomien tiedonsiirtolinkkien taloudellisuus vs ostokapasiteetin käyttö - Jatketaan kaupungin toiminnan kannalta kriittisten valokuituyhteyksien rakentamista	- Tietoverkot ovat kaikkien kaupunkilaisten saatavilla.

Arviointikriteeri: Kansalaisten sähköiset palvelut

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Tietoyhteiskuntastrategia hyväksytty - Terveystoimessa kokeillaan internet ajanvarausta, esim. hammashuollossa tai neuvolatoiminnassa - Perhepäivähoidossa hyödynnetään tekstiviestipalvelua läsnäolotietojen kirjaamisessa - Palautejärjestelmä on hankittu ja otettu käyttöön	- Palveluissa on käytössä sähköiset asiointimahdollisuudet, kaupungin kotisivut tarjoavat monipuolista tietoa toimintaympäristöstä, palveluista ja hallinnosta.

2.5.4 Prosessit ja rakenteet -näkökulma:

Palvelujen tuottamistapojen uudistaminen

Arviointikriteeri: Palvelujen tuottamisen prosessilähtöisyys

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Prosessikoulutusta jatketaan tavoitetilakouluvauskoulutusten osalta, 5 prosessin tavoitetilat kuvattu sähköistä asiointia silmälläpitäen. - Prosessitasojen linkittämistä jatketaan	- Prosessit on kuvattu ja ohjeistettu.

Arviointikriteeri: Seutuyhteistyön tuloksellisuus

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - Tietohallintoyhteistoiminta aloitettu Karviaisen ja Puhdin kanssa - Maakuntaverkkostrategia on laadittu yhteistyössä Raaseporin, Kirkkonummen ja Karviaiskuntien kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Seudullisia tuottajayksiköitä on syntynyt.

Arviointikriteeri: Tietoteknologian hyödyntäminen palveluprosesseissa

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - Uusi sähköinen strategisten tavoitteiden kuvaamisjärjestelmä otettu käyttöön - Käyttäjätunnukset haetaan sähköisillä lomakkeilla (nyk. paperilomakkeet) - Tietoverkkopalvelut ja uudet tietotekniikkapalvelut käytössä laajemmin päivähoidossa, esim. perhepäivähoitajat tietoverkossa Citrix-pääteyhteyksin - Henkilöstöhallinnon työpöytä Hjalmar otettu käyttöön ja käytön tuki järjestetty - Sähköinen sisäinen koulutusporttaali otettu käyttöön - Sähköinen rekrytointi käytössä sijaisrekrytoinnin osalta ja muun rekrytoinnin osalta rekrytointijärjestelmä hankittu 	<ul style="list-style-type: none"> - Seutuverkko ja muu tietotekninen ympäristö tukee palvelujen tuottamista. - Päällekkäisyyksien osalta manuaalitoiminnot on poistettu.

2.5.5 Uudistuminen ja henkilöstö -näkökulma:

Hyvä ja houkutteleva työnantaja

Arviointikriteeri: Osaamisen kehittäminen strategian mukaisesti (koulutus, perehdytys, työpastus, työkierto, toisilta oppiminen, mentorointi)

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - Osaamisen hallintaan on hankittu koko organisaation yhteinen sähköinen järjestelmä - Strategiaan ja työyksikön tavoitteisiin pohjautuva henkilökohtainen kehittämissuunnitelma on laadittu kaikille työntekijöille osana kehittämiskeskustelua 	<ul style="list-style-type: none"> - Substanssialan kehittyminen on osaamisen kehittämisen lähtökohtana. - Koko organisaation osaamisen painopistealueet: verkostoituminen, yhteistoimintavalmiudet, tietotekniset valmiudet, johtaminen, kustannustietoisuus, osaamisen johtaminen.

Arviointikriteeri: Palkkauksen ja henkilöstöpalvelujen kilpailukykyisyys

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - Sattumin kuntaliitoksesta johtuvat palkkaerot tasataan - LOST -yhteistyöalueesta johtuvien palkkerojen tasaus käynnistetään - Palkkavertailuja tehdään palkkojen kilpailukykyisyyden selvittämiseksi 	<ul style="list-style-type: none"> - Palkkaus on oikeudenmukainen ja kilpailukykyinen, henkilökohtainen lisä ja tulospalkkaus ovat käytössä.

Arviointikriteeri: Rekrytoinnin onnistuminen

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - Työnantajan tukemaa pätevyyskoulutusta käytetään niillä ammattialoilla, joissa on vaikeuksia rekrytoida pätevää työvoimaa 	<ul style="list-style-type: none"> - Oppisopimuskoulutus on osana rekrytointia. - Kesätyöntekijät ja harjoittelijat voidaan vakinaistaa jo ennen valmistumista. - Sisäinen rekrytointi ja tehtäväkierto on käytössä. - Avoinna oleviin työpaikkoihin saadaan päteviä hakijoita. - Ammatillisen rekrytoinnin avulla tavoitetaan potentiaalisimmat hakijat.

2.5.6 Resurssit -näkökulma:

Taloudellinen palvelu- ja tuotantoverkko**Arviointikriteeri:** Kustannusperusteiset laskenta- ja raportointijärjestelmät

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - Kustannuslaskennan raportointijärjestelmä on käytössä päätöksenteon tukena sekä palvelujen tuotteistamista jatketaan tulosalueilla ja kustannuspaikoilla. 	<ul style="list-style-type: none"> - Taloudellisuutta ja tuottavuutta kuvaavat analyysijärjestelmät ja vertailutietokannat ovat käytettävissä.

Arviointikriteeri: Palvelutarpeiden ennakointi

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - Väestökehityksen vaikutus ydinpalvelujen tarpeeseen ja kuntatalouteen on selvitetty. 	<ul style="list-style-type: none"> - Palvelujen järjestäminen ja tuottaminen perustuu järjestelmälliseen palvelutarpeiden ennakointiin.

2.5.7 Keskushallinnon tuloslaskelma

	TA08	TA09	%-MUUTOS TA08/TA09	SV2010	SV2011
16 Keskushallinto					
Toimintatuotot	2 693 837	2 867 989	6,5	2 966 988	3 069 490
Myyntituotot	1 743 183	1 993 482	14,4	2 069 235	2 147 866
Maksutuotot	133 447	83 473	-37,4	85 142	86 845
Tuet ja avustukset	546 521	523 909	-4,1	538 578	553 658
Muut toimintatuotot	270 686	267 125	-1,3	274 033	281 121
Toimintakulut	-8 031 665	-8 789 068	9,4	-9 145 059	-9 473 800
Henkilöstökulut	-4 191 087	-4 417 667	5,4	-4 625 707	-4 801 435
Palkat ja palkkiot	-3 206 608	-3 367 695	5,0	-3 528 104	-3 662 123
Henkilöstösivukulut	-984 479	-1 049 972	6,7	-1 097 603	-1 139 311
Eläkekulut	-734 946	-796 447	8,4	-832 008	-863 624
Palvelujen ostot	-3 324 342	-3 706 112	11,5	-3 835 985	-3 970 410
Ostot tilikauden aikana	-202 205	-301 928	49,3	-309 479	-317 218
Avustukset	-63 754	-72 154	13,2	-74 174	-76 251
Muut toimintakulut	-250 276	-291 207	16,4	-299 714	-308 486
Toimintakate	-5 337 827	-5 921 079	10,9	-6 178 071	-6 404 309
Kustannuslaskennalliset erät					
Tuotot		4 934 301			
Keskushallinnon vyörytykset		4 934 301			
Kulut		-567 275			
Pääomavuokrat		-107 869			
Poistot	-576 184	-459 406		-503 789	-541 214

2.6 Perusturvatoimen strategia ja tavoitteet

2.6.1 Visio

Perusturvatoimen menestyksellisen toiminnan lähtökohtia ovat vastuullisuus, oikeudenmukaisuus, tehokkuus, avoimuus, humanisuus/inhimillisuus ja asiakaslähtöisyys/läheisyys sekä jatkuva olosuhteiden muutokset huomioiva kehittäminen.

Palveluillamme haluamme olla luomassa edellytyksiä:

hyvinvoinnille

- palvelutarjonnan sopeuttaminen muuttuvaan väestörakenteeseen (ikä rakenne, väestönkasvu, sosioekonominen muutos)
- palveluvaatimukseen vastaaminen (määrä, laatu, hinta, vaikuttavuus)

yhteistyölle

- seudullisella tasolla
 - Sosiaalitalo Oy:n toimintaan ja hankkeisiin osallistuminen
 - teknologian hyväksikäyttö
 - erityisosaamista vaativista palveluista huolehtiminen
 - toimimalla yhdessä seudun muiden kuntien kanssa palvelujärjestelmän
 - yhdenmukaistamiseksi taloudellisesti tehokkaaksi ja asiakkaiden tarpeita vastaavaksi.
- kaupungin sisäisellä tasolla
 - hallintokuntien välinen yhteistyö

oppivalle organisaatiolle

- riittävän henkilöstön ja toimintaedellytysten turvaaminen
- ammattitaitoinen, hyvinvoiva henkilöstö
- jatkuva oppiminen, kehittyminen, kehittäminen
- oma ja ympäristön arvostus

2.6.2 Kriittiset menestystekijät

Vaikuttavuus ja palvelukyky -näkökulma:

Vanhuspalvelujen toimivuus

Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon käyttäjälähtöisyys ja ennaltaehkäisevyys

Syrjäytymisen ehkäisy sekä asuntoalueiden viihtyisyys ja sosiaalinen eheys

- a. Korjaavien sosiaali- ja terveyspalvelujen vaikuttavuuden parantaminen
- b. Terveiden edistäminen

Prosessit ja rakenteet -näkökulma:

Tehokkaat prosessit

Seutuyhteistyön tuloksellisuus

Palvelujen tuottamistavan uudistaminen

Uudistuminen ja henkilöstö -näkökulma:

Uudistumiseen ja motivoitunut henkilöstö

Rekrytoinnin onnistuminen

Resurssit -näkökulma:

Palvelutarpeiden ennakoiminen

Yksikkökustannusten kehitys

2.6.3 Arviointikriteerit ja sitovat tavoitteet vuodelle 2009

Vaikuttavuus ja palvelukyky -näkökulma:

Käyttäjälähtöiset, hyvinvointia ja turvallisuutta tuottavat palvelut

Arviointikriteeri: Vanhuspalvelujen käyttäjälähtöisyys

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - Kotihoidossa hoidetaan entistä huonokuntoisempia vanhuksia vahvistamalla kotihoidon sairaanhoidollista osaamista ja lisäämällä yhteistyötä lääkäreiden, vuodeosastojen ja erikoissairaanhoidon kanssa. - Vanhuspalveluiden koordinoitua ja ohjausta on parannettu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vanhuspalveluja tarkastellaan kokonaisuutena, vanhuspalveluissa painotetaan eniten apua tarvitsevien vanhusten hoitamista kodeissaan. Vanhuspalveluja tukevat koordinoidusti toimivat palveluntuottajamarkkinat.

Arviointikriteeri: Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon käyttäjälähtöisyys ja ennaltaehkäisevyys.

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - Yhteistyö erikoissairaanhoidon ja vuodeosastojen välillä toimii, myös Länsi-Uudenmaan sairaalaan päin. 	<ul style="list-style-type: none"> - Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteistyö ovat toiminnallinen kokonaisuus, jossa painopiste on ennalta ehkäisevässä terveyttä edistävässä toiminnassa.

Arviointikriteeri: Syrjäytymisen ehkäisy sekä asuntoalueiden viihtyisyys ja sosiaalinen eheys

- a) Korjaavien sosiaali- ja terveystalouksien vaikuttavuuden parantaminen
- b) Terveiden edistäminen.

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - Lastensuojelun laitoshoidon painotus vähenee tehostamalla avohuollon intensiivipalveluja ja painottamalla perhetyötä. - Pitkäaikaistyöttömien ja vajaakuntoisten työllistämispalvelujen organisoitua toimintana on selvitetty. - Mielenterveyskuntoutujien itsenäistä, tuettua asumista ja työtoimintaa on lisätty. - Psykiatrien sairaanhoitajien työ on vakiintunut ja hoitajien työnkuvan kehittäminen on edennyt. - Päihde- ja mielenterveyspalveluiden on uudelleen organisoitua avohoidon painotusmaksiksi on aloitettu seudullisena yhteistyönä. - Terveiden edistämisen rakenteiden luominen on käynnistetty laatimalla hyvinvointikertomus. - Valtimotautien laatumittauksessa tulokset ovat parempia kuin vuonna 2008. 	<ul style="list-style-type: none"> - Moniammatilliset ryhmät ehkäisevät syrjäytymistä, pahoinvointimittareiden tulokset ovat parantuneet vuoden 2005 tasosta. - Kaupunkilaisilla on käytössä selviytymistä tukevat neuvontapalvelut. - Kaikkein heikoimmassa asemassa olevien palvelut on turvattu niin, että heille jäämisen riskiä ei ole. - Väestön toimeentulotasosta riippuvaiset terveyserot ovat kaventuneet vuoden 2005 tasosta. - Omavastuinen terveyskäyttäytyminen on vahvistunut, päihteiden käyttö on vähentynyt, tiettyjen sairauksien esiintyvyys on vähentynyt.

Prosessit ja rakenteet -näkökulma:**Palvelujen tuottamistapojen uudistaminen***Arviointikriteeri:* Palvelujen tuottamisen prosessilähtöisyys

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Vuodeosastojen toimintakäytännöt on yhdenmukaistettu.	- Prosessit on kuvattu ja ohjeistettu. - Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon prosessit perustuvat organisaatioiden asemasta toiminnallisiin kokonaisuuksiin ja saumattomiin palveluketjuihin.

Arviointikriteeri: Seutuyhteistyön tuloksellisuus.

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- LOST -yhteistoiminta-alueella vanhuspalveluiden rakenneselvitys on tehty. - Suunterveydenhuollon potilaiden kokonaishoitoaika on lyhentynyt ja sähköinen ajanvaraus mahdollistunut.	- Seudullisia tuottajayksiköitä on syntynyt.

Uudistuminen ja henkilöstö -näkökulma:**Hyvä ja houkutteleva työnantaja***Arviointikriteeri:* Rekrytoinnin onnistuminen

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Vuokratyövoiman käyttö on vähentynyt vuodesta 2008. - Lohjan pääterveysaseman vuodeosastojen saneerauksen aikana on turvattu henkilökunnan jaksaminen.	- Oppisopimuskoulutus osana rekrytointia. - Kesätyöntekijät ja harjoittelijat voidaan vakinaistaa jo ennen valmistumista. - Sisäinen rekrytointi ja tehtäväkierto on käytössä. - Avoinna oleviin työpaikkoihin saadaan päteviä hakijoita. - Ammattimaisen rekrytoinnin avulla tavoitetaan potentiaalisimmat hakijat.

Resurssit -näkökulma:**Taloudellinen palvelu- ja tuotantoverkko****Arviointikriteeri:** Palvelutarpeiden ennakoiminen

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - Lohjalle tuleva vanhusten asumispalveluyksikön rakentaja ja palveluntuottaja on valittu. - Selvitys oman lastensuojeluyksikön tarpeellisuudesta aloitettu. - Ostopalveluita käytetään pääterveysaseman osastojen saneerauksen aikana pitkäaikaispotilaiden hoitoon. 	<ul style="list-style-type: none"> - Palvelujen järjestäminen ja tuottaminen perustuu järjestelmälliseen palvelutarpeiden ennakointiin.

Arviointikriteeri: Yksikkökustannusten kehitys

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - Palveluiden tuotteistusta ja kustannuslaskentaa on kehitetty edelleen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Palvelujen järjestämisen taloudellisuus ja tuottavuus on parantunut.

2.6.4 Sosiaali- ja terveyslautakunnan tuloslaskelma

20 Sosiaali- ja terveysltk	TA08	TA09	%-MUUTOS TA08/TA09	SV2010	SV2011
Toimintatuotot	10 530 351	34 415 239	226,8	35 822 134	37 020 877
Myyntituotot	3 461 365	24 225 698	599,9	25 545 347	26 515 634
Maksutuotot	4 801 379	6 877 159	43,2	7 014 701	7 154 997
Tuet ja avustukset	1 363 753	2 277 012	67,0	2 200 832	2 262 459
Muut toimintatuotot	903 854	1 035 370	14,6	1 061 254	1 087 787
Toimintakulut	-54 994 654	-88 545 757	61,0	-91 996 350	-95 258 157
Henkilöstökulut	-23 584 439	-34 878 496	47,9	-36 019 980	-37 387 086
Palkat ja palkkiot	-18 192 224	-27 781 730	52,7	-28 688 576	-29 777 086
Henkilöstösivukulut	-5 392 215	-7 096 766	31,6	-7 331 405	-7 610 000
Eläkekulut	-4 005 443	-4 981 945	24,4	-5 147 264	-5 342 858
Muut henkilöstösivukulut	-1 386 772	-2 114 821	52,5	-2 184 141	-2 267 142
Palvelujen ostot	-22 034 980	-37 341 954	69,4	-39 188 337	-40 634 687
Asiakaspalvelujen ostot	-13 215 888	-26 351 893	99,4	-27 891 735	-28 942 736
Muiden palvelujen ostot	-8 819 092	-10 980 061	24,5	-11 296 602	-11 691 951
Ostot tilikauden aikana	-2 309 314	-3 618 346	56,7	-3 737 645	-3 831 993
Avustukset	-5 414 887	-6 443 346	19,0	-6 623 758	-6 809 224
Muut toimintakulut	-1 651 034	-6 263 615	279,4	-6 426 630	-6 595 166
Vuokrat	-1 649 312	-6 077 915	268,5	-6 241 930	-6 410 466
Muut toimintakulut	-1 722	-185 700	10 684,0	-184 700	-184 700
Toimintakate	-44 464 303	-54 130 518	21,7	-56 174 215	-58 237 281
Kustannuslaskennalliset erät					
Kulut		-1 696 328			
Keskushallinnon vyörytykset		-1 553 191			
Pääomavuokrat		-10 996			
Poistot	-752 088	-132 141		-305 667	-285 619

2.6.5 Perusturvalautakunnan tuloslaskelma

25 Perusturvaltk/Lohja		% -MUUTOS			
		TA09	TA08/TA09	SV2010	SV2011
Toimintatuotot	1 238 004	1 243 249	0,4	1 275 492	1 308 585
Myyntituotot	90 755	90 007	-0,8	93 427	96 978
Maksutuotot	1 111	2 935	164,2	2 994	3 054
Tuet ja avustukset	2 870	2 012	-29,9	2 068	2 126
Muut toimintatuotot	1 143 268	1 148 295	0,4	1 177 002	1 206 427
Toimintakulut	-37 671 130	-41 431 218	10,0	-43 189 357	-44 814 275
Henkilöstökulut	-1 549 394	-2 922 445	88,6	-3 033 023	-3 147 803
Palkat ja palkkiot	-133 654	-121 832	-8,8	-125 987	-130 299
Henkilöstösivukulut	-1 415 740	-2 800 613	97,8	-2 907 036	-3 017 504
Eläkekulut	-1 405 602	-2 791 005	98,6	-2 897 062	-3 007 151
Muut henkilöstösivukulut	-10 138	-9 608	-5,2	-9 973	-10 353
Palvelujen ostot	-35 297 944	-37 559 156	6,4	-39 186 301	-40 667 673
Asiakaspalvelujen ostot	-35 256 263	-37 524 595	6,4	-39 150 530	-40 630 650
Muiden palvelujen ostot	-41 681	-34 561	-17,1	-35 771	-37 023
Ostot tilikauden aikana	-4 254	-3 840	-9,7	-3 939	-4 042
Avustukset	0	-69 500		-63 736	-65 521
Muut toimintakulut	-819 538	-876 277	6,9	-902 358	-929 237
Vuokrat	-819 538	-876 277	6,9	-902 358	-929 237
Muut toimintakulut	0	0		0	0
Toimintakate	-36 433 126	-40 187 969	10,3	-41 913 865	-43 505 691
Kulut		- 881 957			
Keskushallinnon vyörytykset		-478 255			
Pääomavuokrat		-403 702			

2.7 Opetuslautakunnan strategia ja tavoitteet

2.7.1 Visio

Monipuolisen osaamisen ja korkeatasoisen kulttuurin Lohja.

2.7.2 Kriittiset menestystekijät

Vaikuttavuus ja palvelukyky -näkökulma:

Käyttäjälähtöiset, hyvinvointia ja turvallisuutta tuottavat palvelut
Laadukas ja monipuolinen osaaminen

Prosessit ja rakenteet -näkökulma:

Palvelujen tuottamistapojen uudistaminen

Uudistuminen ja henkilöstö -näkökulma:

Uudistumiseen motivoitunut henkilökunta
Hyvä ja houkutteleva työnantaja

Resurssit -näkökulma:

Taloudellinen palvelu- ja tuotantoverkko

2.7.3 Arviointikriteerit ja sitovat tavoitteet vuodelle 2009

Käyttäjälähtöiset, hyvinvointia ja turvallisuutta tuottavat palvelut

Arviointikriteeri: Varhaiskasvatuksen ja koulutustarjonnan laatu

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - Turvallisuussuunnitelmat on laadittu kaikkiin päivähoidon yksikköihin. - Otetaan käyttöön yhtenäinen mittaristo laadun arviointiin. - Tuntikehyksen jakoperusteita on selkiytetty. - Tuntikehyksen leikkaamisen vaikutuksista toiminnan laatuun on tehty selvitys. 	<ul style="list-style-type: none"> - Monipuoliset ja laadukkaat varhaiskasvatustalvet tukevat lapsiperheiden kasvatustehtävää, varhaiskasvatustalvet tarjotaan perheiden todellisen tarpeen mukaan, käytössä joustavia päivähoitomuotoja. - Toimivat lähikoulut ja yhtenäinen oppimispolku. - Parantunut kouluhyvinvointi (Stakesin mittari).

Arviointikriteeri: Syrjäytymisen ehkäisy

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - Sosiaalityön ja varhaiskasvatuksen yhteistyöprosessit kuvataan ja otetaan käyttöön. - Arjessa toimivalla kasvatuskumppanuudella varhennetaan lapsen ongelmiin puuttamista ja tukitoimia. - kelpo –hankkeella jalkautetaan OPM:n uusi erityisopetusstrategia. - Perusopetuksen jälkeen 99 % opiskelijoista on sijoittunut jatkokoulutukseen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Moniammatilliset ryhmät ehkäisevät syrjäytymistä, pahoinvointimittareiden tulokset ovat parantuneet vuoden 2005 tasosta. - Kaupunkilaisilla käytössä selviytymistä tukevat neuvontapalvelut. - Toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus kasvanut. - Nuorisotyössä pysyvä elämänhallinnan tuki. - Toiminta on erityisopetusstrategian mukaista.

Laadukas ja monipuolinen osaaminen

Arviointikriteeri: Hiiden korkeakoulukeskuksen kehittäminen, toisen asteen kehittäminen ja aikuisopetuksen kehittäminen

Sitova tavoite 2009	Tavoitetaso 2013
<ul style="list-style-type: none"> - Peruskartoitus Hiiden Pilotin seudullisena yhteistyönä on tehty. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hiiden korkeakoulukeskus on toiminnassa ja vakinaistettu. - Länsi-Uudenmaan koulutustarjonta riittää alueen nuorison kysyntään ja vastaa työelämän tarpeita. - Joustava aikuis- ja täydennyskoulutustarjonta.

Prosessit ja rakenteet -näkökulma:**Palvelujen tuottamistapojen uudistaminen**

Arviointikriteeri: Tilaajan roolin selkeyttäminen

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - Varhaiskasvatuksen tuotteistamisprosessin arviointi ja kehittäminen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tilaajan rooli on selkiytynyt, osto-osaaminen ja kustannustietoisuus ovat lisääntyneet. - Tuottajayksiköiden toimintaa verrataan säännöllisesti muihin palvelutarjontamahdollisuuksiin.

Arviointikriteeri: Seutuyhteistyön tuloksellisuus

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - Toisen asteen koulutuksessa on toimiva seutuyhteistyö. 	<ul style="list-style-type: none"> - Seudullisia tuottajayksiköitä on syntynyt. - Toisen asteen koulutuksessa on toimiva seutuyhteistyö.

Arviointikriteeri: Tietoteknologian hyödyntäminen palveluprosesseissa

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Verkko-opetuksen yhtenäisratkaisu (II aste-peruskoulu) on tehty.	- Tietotekninen ympäristö tukee palvelujen tuottamista.

2.7.4 Opetuslautakunnan tuloslaskelma

	TA08	TA09	%-MUUTOS TA08/TA09	SV2010	SV2011
30 Opetuslautakunta					
Toimintatuotot	3 136 676	3 265 155	4,1	3 316 660	3 394 160
Myyntituotot	585 984	502 436	-14,3	521 528	541 347
Maksutuotot	2 314 511	2 558 670	10,5	2 585 275	2 636 981
Tuet ja avustukset	126 563	122 715	-3,0	126 151	129 683
Muut toimintatuotot	109 619	81 334	-25,8	83 706	86 150
Toimintakulut	-55 522 890	-59 980 095	8,0	-62 181 957	-64 556 460
Henkilöstökulut	-37 553 274	-40 384 170	7,5	-41 916 735	-43 508 388
Palkat ja palkkiot	-29 141 082	-31 096 311	6,7	-32 276 100	-33 501 409
Henkilöstösivukulut	-8 412 192	-9 287 860	10,4	-9 640 635	-10 006 979
Eläkekulut	-6 120 773	-6 925 817	13,2	-7 188 886	-7 462 064
Muut henkilöstösivukulut	-2 291 419	-2 362 042	3,1	-2 451 749	-2 544 916
Palvelujen ostot	-9 937 515	-10 770 598	8,4	-11 161 088	-11 626 526
Asiakaspalvelujen ostot	-916 111	-1 061 437	15,9	-1 101 772	-1 143 639
Muiden palvelujen ostot	-9 021 405	-9 709 161	7,6	-10 059 315	-10 482 886
Ostot tilikauden aikana	-1 400 577	-1 482 531	5,9	-1 517 112	-1 556 641
Avustukset	-3 303 126	-3 443 454	4,2	-3 539 869	-3 638 912
Muut toimintakulut	-3 328 398	-3 899 341	17,2	-4 047 153	-4 225 992
Vuokrat	-3 324 435	-3 848 607	15,8	-3 996 419	-4 175 258
Muut toimintakulut	-3 963	-50 734	1 180,2	-50 734	-50 734
Toimintakate	-52 386 213	-56 714 940	8,3	-58 865 297	-61 162 300
Kustannuslaskennalliset erät					
Kulut		-9 519 975			
Keskushallinnon vyörytykset		-1 783 113			
Pääomavuokrat		-7 397 541			
Poistot	-2 041 713	-339 321		-338 472	-315 955

2.8 Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan strategia ja tavoitteet

2.8.1 Visio

Monipuolisen osaamisen ja korkeatasoisen kulttuurin Lohja.

2.8.2 Kriittiset menestystekijät

Vaikuttavuus ja palvelukyky -näkökulma:

Käyttäjälähtöiset, hyvinvointia ja turvallisuutta tuottavat palvelut
Laadukas ja monipuolinen osaaminen

Prosessit ja rakenteet -näkökulma:

Palvelujen tuottamistapojen uudistaminen

Uudistuminen ja henkilöstö -näkökulma:

Uudistumiseen motivoitunut henkilöstö
Hyvä ja houkutteleva työnantaja

Resurssit -näkökulma:

Taloudellinen palvelu- ja tuotantoverkko

2.8.3 Arviointikriteerit ja sitovat tavoitteet vuodelle 2009

Käyttäjälähtöiset, hyvinvointia ja turvallisuutta tuottavat palvelut

Arviointikriteeri: Vapaa-ajan ja kulttuuripalvelujen tarjonta

Sitova tavoite 2009	Tavoitetaso 2013
<ul style="list-style-type: none"> - Kansalaisopiston kuntayhteistyömallin vuonna 2008 aloitettua selkiyttämistyötä jatketaan. - Toimintakeskus Harjulan nuorille tarjottavia palveluja lähdetään kehittämään kulttuurisen nuorisotyön keinoin. - Museotoiminta sujuu kitkattomasti yhtyneessä kunnassa. - Orkesterin ohjelmistosuunnittelussa pääpaino on Lohjalla järjestettävissä konserteissa. - Teatteri tarjoaa draamaa, musiikkiteatteria ja lasten näytelmän. - Kirjastotoimessa tehty kysely valtuutetuille ja lautakunnille sekä virkamiehille heidän kirjaston käyttötavoista sekä toiveista. - Liikuntatoimen avustuksissa on painotettu terveysvaikutteista liikuntaa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kirjastopalvelujen käyttö on kasvanut. - Puoliammatillinen teatteri. - Liikunta on nykyistä terveysvaikutteisempi ja nuorisoon panostava.

Arviointikriteeri: Syrjäytymisen ehkäisy

Sitova tavoite 2009	Tavoitetaso 2013
- Nuorten elinoloja ja yhteiskuntaan kiinnittymistä on parannettu ja heidän voimavarojaan on lisätty ennaltaehkäisevien toimintamallien ja moniammatillisen yhteistyön avulla.	- Moniammatilliset ryhmät ehkäisevät syrjäytymistä, pahoinvointimittareiden tulokset ovat parantuneet vuoden 2005 tasosta. - Kaupunkilaisilla on käytössä selviytymistä tukevat neuvontapalvelut. - Toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus on kasvanut. - Nuorisotyössä pysyvä elämänhallinnan tuki.

Prosessit ja rakenteet -näkökulma:**Palvelujen tuottamistapojen uudistaminen****Arviointikriteeri:** Seutuyhteistyön tuloksellisuus

Sitova tavoite 2009	Tavoitetaso 2013
- Sivistystoimen tulosyksiköt toteuttavat osaltaan kuntaliitoksen.	- Seudullisia tuottajayksiköitä on syntynyt. - Orkesteri, museo, teatteri ja musiikkiopisto toimivat seudullisesti. - Toisen asteen koulutuksessa on toimiva seutuyhteistyö.

Arviointikriteeri: Tietoteknologian hyödyntäminen palveluprosesseissa

Sitova tavoite 2009	Tavoitetaso 2013
- Virtuaalikoulu/verkko-opetusta kehitetään edelleen.	- Tietotekninen ympäristö tukee palvelujen tuottamista.

2.8.4 Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan tuloslaskelma

	TA08	TA09	%-MUUTOS TA08/TA09	SV2010	SV2011
40 Sivistys- ja vapaa-aikalkk					
Toimintatuotot	1 778 634	1 603 994	-9,8	1 801 105	1 849 216
Myyntituotot	566 834	501 318	-11,6	539 922	560 441
Maksutuotot	939 014	904 299	-3,7	986 924	1 006 661
Tuet ja avustukset	52 432	35 593	-32,1	38 781	39 867
Muut toimintatuotot	220 354	162 783	-26,1	235 477	242 247
Toimintakulut	-10 779 240	-11 094 559	2,9	-11 745 940	-12 170 762
Henkilöstökulut	-5 882 154	-5 994 321	1,9	-6 251 760	-6 488 287
Palkat ja palkkiot	-4 532 918	-4 591 477	1,3	-4 789 341	-4 970 299
Henkilöstösivukulut	-1 349 236	-1 402 844	4,0	-1 462 418	-1 517 988
Eläkekulut	-997 852	-1 057 014	5,9	-1 101 562	-1 143 418
Muut henkilöstösivukulut	-351 384	-345 831	-1,6	-360 857	-374 570
Palvelujen ostot	-3 439 968	-3 493 737	1,6	-3 718 887	-3 855 582
Asiakaspalvelujen ostot	-2 071 206	-2 098 294	1,3	-2 178 029	-2 260 794
Muiden palvelujen ostot	-1 368 762	-1 395 443	1,9	-1 540 858	-1 594 788
Ostot tilikauden aikana	-515 688	-529 988	2,8	-603 682	-618 945
Avustukset	-197 830	-210 961	6,6	-216 868	-222 940
Muut toimintakulut	-743 600	-865 551	16,4	-954 743	-985 007
Vuokrat	-729 812	-863 460	18,3	-952 652	-982 916
Muut toimintakulut	-13 788	-2 091	-84,8	-2 091	-2 091
Toimintakate	-9 000 605	-9 490 566	5,4	-9 944 835	-10 321 546
Kustannuslaskennalliset erät					
Kulut		-1 610 849			
Keskushallinnon vyörytykset		-284 094			
Pääomavuokrat		-1 194 614			
Poistot	-568 448	-132 141		-137 495	-140 197

2.9 Teknisen lautakunnan strategia ja tavoitteet

2.9.1 Visio

Kaupunkisuunnittelukeskus on valtakunnallisesti arvostettu kaupunkikehittäjä, asiakkaidensa arvostama, toimialallaan toivottu yhteistyökumppani. Keskukseen eri tulosalueiden työntekijät tukevat toisiaan Lohjan kaupunkistrategian tavoitteiden saavuttamiseksi.

2.9.2 Kriittiset menestystekijät

Vaikuttavuus ja palvelukyky -näkökulma:

Käyttäjälähtöiset, hyvinvointia ja turvallisuutta tuottavat palvelut
Selkeä kaupunkirakenne

Prosessit ja rakenteet -näkökulma:

Palvelujen tuottamistapojen uudistaminen

Uudistuminen ja henkilöstö -näkökulma:

Uudistumiseen motivoitunut henkilökunta

Resurssit -näkökulma:

Taloudellinen palvelu- ja tuotantoverkko
Omistajapolitiikka ja omaisuuden hoito

2.9.3 Arviointikriteerit ja sitovat tavoitteet vuodelle 2009

Vaikuttavuus ja palvelukyky -näkökulma

Käyttäjälähtöiset, hyvinvointia ja turvallisuutta tuottavat palvelut

Selkeä kaupunkikuva

Arviointikriteeri: Liikenteen sujuvuus ja turvallisuus

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Hiidensalmen sisääntulotien toteutus valmis. - Tynninharjun alueen suunnittelu etenee.	- Tieverkkosuunnitelman toteutus etenee suunnitellusti. - Moottoritien edellyttämät katuverkon muutokset on toteutettu. - Kevyen liikenteen verkko on toimiva ja yhtenäinen

Arviointikriteeri: Energian saatavuus

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Lämpöyhtiöiden yhdistymisen ensimmäiset toimenpiteet tehty	- Kaupungin taajamissa on saatavissa kilpailukykyinen kaukolämpö

Arviointikriteeri: Toimiva jätehuolto

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Ratkaisut jätehuollon organisoinnista tehty	- Kaupunki tekee osansa kansallisten päätösten toteuttamiseksi

2.9.4 Teknisen lautakunnan tuloslaskelma

50 Tekninen lautakunta	TA08	TA09	%-MUUTOS TA08/TA09	SV2010	SV2011
Toimintatuotot	23 100 458	27 319 114	18,3	28 302 972	29 408 557
Myyntituotot	15 593 340	17 025 654	9,2	17 684 522	18 422 779
Maksutuotot	266 907	317 315	18,9	323 662	330 134
Tuet ja avustukset	149 422	111 739	-25,2	114 868	118 085
Muut toimintatuotot	7 090 789	9 864 406	39,1	10 179 920	10 537 560
Toimintakulut	-25 607 414	-28 451 635	11,1	-29 452 237	-30 571 830
Henkilöstökulut	-10 864 575	-11 710 603	7,8	-12 153 622	-12 613 452
Palkat ja palkkiot	-7 931 865	-8 179 139	3,1	-8 488 121	-8 808 844
Henkilöstösivukulut	-2 932 710	-3 531 464	20,4	-3 665 501	-3 804 608
Eläkekulut	-2 313 838	-2 905 654	25,6	-3 015 959	-3 130 457
Muut henkilöstösivukulut	-618 872	-625 810	1,1	-649 542	-674 152
Palvelujen ostot	-7 210 611	-8 261 481	14,6	-8 645 217	-9 040 660
Asiakaspalvelujen ostot	-2 366 048	-2 544 477	7,5	-2 641 167	-2 741 531
Muiden palvelujen ostot	-4 844 563	-5 717 004	18,0	-6 004 050	-6 299 129
Ostot tilikauden aikana	-6 792 618	-7 535 564	10,9	-7 741 324	-7 979 762
Avustukset	-173 601	-243 199	40,1	-191 413	-196 772
Muut toimintakulut	-566 009	-700 788	23,8	-720 661	-741 183
Vuokrat	-501 124	-616 512	23,0	-636 385	-656 907
Muut toimintakulut	-64 885	-84 276	29,9	-84 276	-84 276
Toimintakate	-2 506 956	-1 132 521	-54,8	-1 149 265	-1 163 273
Kustannuslaskennalliset erät					
Tuotot		9 478 800			
Pääomavuokrat		9 478 800			
Kulut		-8 178 250			
Keskushallinnon vyörytykset		-714 698			
Pääomavuokrat		-312 327			
Poistot	-4 030 600	-7 151 225		-7 588 135	-8 071 169

2.10 Ympäristölautakunnan strategia ja tavoitteet

2.10.1 Visio

Kaupunkisuunnittelukeskus on valtakunnallisesti arvostettu kaupunkikehittäjä, asiakkaidensa arvostama, toimialallaan toivottu yhteistyökumppani. Keskukseen eri tulosalueiden työntekijät tukevat toisiaan Lohjan kaupunkistrategian tavoitteiden saavuttamiseksi.

2.10.2 Kriittiset menestystekijät

Vaikuttavuus ja palvelukyky -näkökulma:

Käyttäjälähtöiset, hyvinvointia ja turvallisuutta tuottavat palvelut
Selkeä kaupunkirakenne

Prosessit ja rakenteet -näkökulma:

Palvelujen tuottamistapojen uudistaminen
Maankäytön suunnittelu

Uudistuminen ja henkilöstö -näkökulma:

Uudistumiseen motivoitunut henkilökunta

Resurssit -näkökulma:

Taloudellinen palvelu- ja tuotantoverkko

2.10.3 Arviointikriteerit ja sitovat tavoitteet vuodelle 2009

Vaikuttavuus ja palvelukyky -näkökulma:

Selkeä kaupunkikuva

Arviointikriteeri: Kaavojen toteutuminen

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - Hyväksytyin kaavoitusohjelman toteutuksessa ei ole merkittäviä aikataulupoikkeamia. - Taajamaosayleiskaavan ja keskustan osayleiskaavan luonnokset hyväksytyt 	<ul style="list-style-type: none"> - Keskustan kehittämistä ohjaa valtuuston hyväksymä osayleiskaava, joka huomioi keskustan lähialueiden kehittämisen. - Maankäytön kehittäminen tapahtuu tasapainoisesti. - Kulttuuriympäristö huomioidaan.

Arviointikriteeri: Liikenteen sujuvuus ja liikenneturvallisuus

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - Selvitykset joukkoliikenteen järjestelyistä ja vaikutuksista kaupungin toimintoihin valmisteltu uuden henkilöliikennelain sekä aluehallinnon muutosten pohjalta 	<ul style="list-style-type: none"> - Joukkoliikenne toimii pääkaupunkiseutuyhteyksien lisäksi kaupungin sisällä ja seudullisesti. - Joukkoliikennettä täydentävät palvelut ja matkapalvelukeskus toimii kaupungin sisällä ja seutukuntien välillä

Arviointikriteeri: Luontoympäristön laatu

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
<ul style="list-style-type: none"> - Järvialueiden erityispiirteiden jalostaminen jatkuu Hiidenveden kunnostusprojektin toimenpiteillä sekä Karjaanjoki Life tulosten toteuttamisen jatkamisella. - Pohjavesien laadun turvaamista jatketaan toteuttamalla pohjavesien yhteistarkkailua sekä suunnitelmallista pohjavesiriskien ennaltaehkäisytyötä. - Parannetaan luonto- ja virkistyskohteiden palvelutasoa sekä edistetään luonnon monimuotoisuutta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lohjan järvialueisiin liittyviä erityispiirteitä on jalostettu. - Panostetaan pohjaveden laadun turvaamiseen. - Luonto, virkistys- ja liikunta-alueet sekä reitit ovat hyvin saavutettavissa asuinalueilta

Arviointikriteeri: Valmistuneet asunnot tyypeittäin ja hallintamuodoittain

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Asuntotuotannon laadullisten tavoitteiden määrittely on tehty	- Asuntojen kysynnässä ja tarjonnassa ei ole merkittäviä ristiriitoja

Arviointikriteeri: Tonttitarjonnan riittävyys

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Maanhankinnan jatkaminen Tynninharjulla, Länsi-Lohjalla ja Pohjois-Lohjalla.	- Maapolitiikalla on saavutettu riittävä raakamaan varanto maankäytön kehityskuvan toteuttamiseksi

Arviointikriteeri: Asuntoalueiden viihtyisyys ja sosiaalinen eheys

Sitova tavoite 200	Sitova tavoite 2013:
- Asuntoalueiden kaavallisten roolien määrittely on tehty	<ul style="list-style-type: none"> - Asuntoalueet ovat omaleimaisia, sosiaalisesti ja ikäjakaumaltaan tasapainoisia, uusia alueita avataan palveluverkon kehityksen mukaisesti. - Kullekin uudelle asuntoalueelle pohditaan oma kaavallinen roolinsa osana kaupunkirakennetta kaavatyön yhteydessä. - Erityisasumisen määrä ja laatu on riittävä

Prosessit ja rakenteet -näkökulma**Palvelujen tuottamistapojen uudistaminen****Arviointikriteeri:** Seutuyhteistyön tuloksellisuus

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Seudullinen ympäristölupavalmistelu ratkaistu.	<ul style="list-style-type: none"> - Seudullisia tuottajayksiköitä on syntynyt. - Seudullisessa joukkoliikenteessä on luotu säännölliset joukkoliikenteen yhteistyömuodot

Maankäytön suunnittelu

Arviointikriteeri: Kaavoitusprosessin vuorovaikutteisuus

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Vuorovaikutteista suunnittelua jatketaan	- Virtuaalinen suunnittelujärjestelmä

Arviointikriteeri: Kaavatalous

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Kaavatalousohjelma on hankittu ja käytössä	- Uudet kaava-alueet arvioidaan kaavatalouden vaihtoehtotarkasteluna

Arviointikriteeri: Hiiden aluerakenteen kehittäminen

Sitova tavoite 2009	Sitova tavoite 2013:
- Lohja osallistuu länsiradan maankäytön kehityskuvan laatimiseen yhdessä Espoon, Kirkkonummen ja Vihdin kanssa. Selvitys valmistuu vuoden 2009 aikana.	- Alueen kunnat tavoittelevat yhtenäistä rakennetta ja tukevat toistensa kehitystä

2.10.4 Ympäristölautakunnan tuloslaskelma

	TA08	TA09	%- MUUTOS TA08/TA09	SV2010	SV2011
60 Ympäristölautakunta					
Toimintatuotot	1 321 252	1 654 696	25,2	1 696 186	1 738 771
Myyntituotot	184 395	218 291	18,4	226 586	235 197
Maksutuotot	585 239	663 601	13,4	676 873	690 410
Tuet ja avustukset	182 612	200 804	10,0	206 427	212 206
Muut toimintatuotot	369 006	572 000	55,0	586 300	600 958
Toimintakulut	-3 317 779	-3 488 098	5,1	-3 634 146	-3 739 764
Henkilöstökulut	-1 805 887	-1 970 002	9,1	-2 063 481	-2 138 715
Palkat ja palkkiot	-1 407 259	-1 531 543	8,8	-1 604 515	-1 662 613
Henkilöstösivukulut	-398 628	-438 459	10,0	-458 967	-476 101
Eläkekulut	-292 517	-322 748	10,3	-337 737	-350 358
Muut henkilöstösivukulut	-106 111	-115 710	9,0	-121 230	-125 743
Palvelujen ostot	-1 375 703	-1 363 670	-0,9	-1 411 535	-1 437 063
Asiakaspalvelujen ostot	0	-16 643		-17 123	-17 622
Muiden palvelujen ostot	-1 375 703	-1 347 027	-2,1	-1 394 412	-1 419 441
Ostot tilikauden aikana	-38 082	-57 135	50,0	-58 567	-60 041
Avustukset	-11 911	-11 208	-5,9	-11 522	-11 845
Muut toimintakulut	-86 196	-86 083	-0,1	-89 040	-92 101
Vuokrat	-76 696	-86 083	12,2	-89 040	-92 101
Muut toimintakulut	-9 500	0	-100,0	0	0
Toimintakate	-1 996 527	-1 833 402	-8,2	-1 937 959	-2 000 993
Kustannuslaskennalliset erät					
Kulut		-170 100			
Keskushallinnon vyörytykset		-91 800			
Pääomavuokrat		-45 309			
Poistot	-19 169	-32 991		-36 122	-39 975

2.11 Länsi-Uudenmaan ympäristöterveyslautakunta

2.11.1 Visio

Kaupunkisuunnittelukeskus on valtakunnallisesti arvostettu kaupunkikehittäjä, asiakkaidensa arvostama, toimialallaan toivottu yhteistyökumppani. Keskukseen eri tulosalueiden työntekijät tukevat toisiaan Lohjan kaupunkistrategian tavoitteiden saavuttamiseksi.

2.11.2 Kriittiset menestystekijät

Vaikuttavuus ja palvelukyky -näkökulma:

Käyttäjälähtöiset, hyvinvointia ja turvallisuutta tuottavat palvelut

Prosessit ja rakenteet -näkökulma:

Palvelujen tuottamistapojen uudistaminen

Uudistuminen ja henkilöstö -näkökulma:

Uudistumiseen motivoitunut henkilökunta

Resurssit -näkökulma:

Taloudellinen palvelu- ja tuotantoverkko

2.11.3 Länsi-Uudenmaan ympäristöterveyslautakunnan tuloslaskelma

65 Länsi-Uudenmaan ympäristö- terveyslautakunta	% - MUUTOS				
			TA08/TA09	SV2010	SV2011
Toimintatuotot	722 470	718 675	-0,5	733 048	747 709
Myyntituotot	38 067	0	-100,0	0	0
Maksutuotot	679 678	718 675	5,7	733 048	747 709
Tuet ja avustukset	4 725	0	-100,0	0	0
Toimintakulut	-1 062 384	-1 070 654		-1 108 779	-1 148 306
Henkilöstökulut	-788 572	-754 966	-4,3	-782 697	-811 482
Palkat ja palkkiot	-597 688	-565 537	-5,4	-586 070	-607 383
Henkilöstösivukulut	-190 884	-189 429	-0,8	-196 627	-204 099
Eläkekulut	-146 764	-147 576	0,6	-153 184	-159 005
Muut henkilöstösivukulut	-44 120	-41 853	-5,1	-43 443	-45 094
Palvelujen ostot	-193 251	-229 697	18,9	-237 736	-246 057
Muiden palvelujen ostot	-193 251	-229 697	18,9	-237 736	-246 057
Ostot tilikauden aikana	-17 618	-12 863		-13 185	-13 514
Muut toimintakulut	-62 943	-73 128	16,2	-75 162	-77 253
Vuokrat	-62 943	-73 128	16,2	-75 162	-77 253
Toimintakate	-339 914	-351 979	3,5	-375 731	-400 597
Kustannuslaskennalliset erät					
Kulut		-43 745			
Keskushallinnon vyörytykset		-28 200			
Pääomavuokrat		-15 545			

2.12 Käyttötalous yhteensä

Määräraha/Tuloarvio	1 000 € 2008	€ 2009	1000 € 2010	1 000 € 2011
TOIMINTATUOTOT	44 538	75 472 646	78 309	81 057
TOIMINTAKULUT	198 008	243 827 092	253 352	262 754
TOIMINTAKATE	-153 470	-168 354 446	-175 043	-181 697
Muutos-%	2,9	9,7	4,0	3,8

2.13 Tuloslaskelman rahoitustulot - ja menot

2.13.1 VALTIONOSUUDET

Määräraha/Tuloarvio	1000 € 2008	€ 2009	1000 € 2010	1000 € 2011
Avustukset				
-Yhdistymisavustus		2 304 000	1 728	1 728
Valtionosuudet				
- Yleinen	307	189 000	207	223
- Sosiaali- ja terveystoimi	24 930	30 571 000	32 027	33 573
- Opetus- ja kulttuuritoimi	10 287	10 401 000	10 347	10 350
Yhteensä	35 523	43 465 000	44 309	45 874
Muutos-%	7,4	22,4	1,9	3,5

2.13.2 VEROTULOT

Määräraha/Tuloarvio	1000 € 2008	€ 2009	1 000 € 2010	1 000 € 2011
- Kunnallisvero	115 247	124 950 000	131 550	138 250
- Kiinteistövero	5 000	5 900 000	6 100	6 320
- Yhteisövero	7 686	7 413 000	7 688	8 008
- Koiravero	31	30 000		
Yhteensä	127 964	138 293 000	145 338	152 578
Muutos-%	-8,2	8,1	5,1	10,3
Verotettavat ansiotulot (milj. euroa)	623	667 000	705	742
Tuloveroprosentti	19,0	19,0	19,0	19,0
Kiinteistöveroprosentit				
- Yleinen kiinteistöveroprosentti	0,70	0,70	0,70	0,70
- Vakituiseen asumiseen käytetyn rakennuksen veroprosentti	0,30	0,30	0,30	0,30
- Muuhun kuin vakituiseen asumiseen käytetyn rakennuksen veroprosentti	0,80	0,80	0,80	0,80

Vuodelta 2008 maksuun pantava koiraverot laskutetaan vuonna 2009. Vuodelle 2009 ei määrätä koiraveroa.

2.13.3 KORKOKULUT JA -TUOTOT

Määräraha/Tuloarvio	1000 €	€	1000 €	1000 €
	2008	2009	2010	2011
Korot ja muut kulut	2 022	2 542 500	2 513	2 458
Rahoituskulut yhteensä	2 022	2 542 500	2 513	2 458
Tuloarviot				
- Antolainakorot	198	186 800	172	156
- Talletuskorot		0		
- Viivästyskorot	30	35 000	35	35
- Valtionosuuskorot	89	70 000	58	50
- Peruspääomien korko	395	380 000	380	380
- Muut rahoitustulot	247	255 000	322	305
Rahoitustuotot yhteensä	959	926 800	967	926
Muutos-%	-11,7	-3,4	4,3	-4,2

Vanhoiden lainojen korkokulut on laskettu lainaehtojen mukaisesti. Uusien lainojen ja lyhytaikaisien lainojen koroksi on laskettu keskimäärin 4,5 % vuonna 2009.

2.14 Tuloslaskelma

TUOSLASKELMA (sis.sisäiset erät)

24.10.2008	TA	ARVIO	TA	muutos-%
euroina	2 008	2 008	2009	2008 - 09
Toimintatuotot				
Myyntituotot	22 299 427	22 315 000	44 558 387	99,7
Maksutuotot	9 060 201	9 799 000	12 126 127	23,7
Tuet ja avustukset	2 423 681	2 428 000	5 632 692	132,0
Muut tuotot	10 119 285	9 972 000	13 155 440	31,9
Toimintatuotot yhteensä	43 902 594	44 514 000	75 472 646	69,5
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	86 404 325	87 654 000	103 654 733	18,3
Palkat ja palkkiot	65 413 885	66 359 000	77 747 959	17,2
Eläkekulut	16 006 848	16 237 000	20 008 260	23,2
Muut henkilöstösivukulut	4 983 592	5 058 000	5 898 514	16,6
Palvelujen ostot	83 005 721	86 722 000	103 027 473	18,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	11 274 097	11 300 000	13 566 079	20,1
Avustukset	9 191 654	9 190 000	10 502 037	14,3
Muut kulut	7 496 709	7 548 000	13 076 770	73,2
Toimintakulut yhteensä	197 372 506	202 414 000	243 827 092	20,5
TOIMINTAKATE	-153 469 912	-157 900 000	-168 354 446	6,6
Verotulot	127 964 000	127 964 000	138 293 000	8,1
Valtionosuudet	35 523 321	37 899 000	41 161 000	8,6
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	258 000	258 000	316 800	22,8
Muut rahoitustuotot	701 000	890 000	610 000	-31,5
Korkokulut,	2 390 000	2 390 000	2 539 500	6,3
Muut rahoituskulut	1 000	1 000	3 000	200,0
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-1 432 000	-1 243 000	-1 615 700	30,0
VUOSIKATE	8 585 409	6 720 000	9 483 854	41,3
Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista	7 988 577	8 000 041	8 414 512	5,2
TILIKAUDEN TULOS	596 832	-1 280 041	1 069 342	
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	21 448	21 448	21 448	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	618 280	-1 258 593	1 090 790	

TUOSLASKELMA (sis.sisäiset erät)

24.10.2008

ARVIO

euroina

2 008

TA 2009

TS 2010

TS 2011

Toimintatuotot

Myyntituotot	22 315 000	44 558 387	46 682 124	48 521 857
Maksutuotot	9 799 000	12 126 127	12 408 620	12 656 791
Tuet ja avustukset	2 428 000	5 632 692	5 596 219	5 810 942
Muut tuotot	9 972 000	13 155 440	13 622 422	14 067 598

Toimintatuotot yhteensä**44 514 000 75 472 646 78 309 385 81 057 188****Toimintakulut**

Henkilöstökulut	87 654 000	103 654 733	107 397 982	111 539 422
Palkat ja palkkiot	66 359 000	77 747 959	80 530 946	83 644 992
Eläkekulut	16 237 000	20 008 260	20 754 033	21 545 186
Muut henkilöstösivukulut	5 058 000	5 898 514	6 113 003	6 349 244
Palvelujen ostot	86 722 000	103 027 473	107 682 172	111 801 169
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	11 300 000	13 566 079	14 006 966	14 407 307
Avustukset	9 190 000	10 502 037	10 729 786	11 030 147
Muut kulut	7 548 000	13 076 770	13 535 527	13 976 296

Toimintakulut yhteensä**202 414 000 243 827 092 253 352 433 262 754 341****TOIMINTAKATE****-157 900 000 -168 354 446 -175 043 048 -181 697 153**

Verotulot	127 964 000	138 293 000	145 338 000	152 578 000
Valtionosuudet	37 899 000	41 161 000	42 581 000	44 146 000

Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuotot	258 000	316 800	291 800	271 000
Muut rahoitustuotot	890 000	610 000	593 000	585 000
Korkokulut,	2 390 000	2 539 500	2 510 000	2 455 000
Muut rahoituskulut	1 000	3 000	3 000	3 000

Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä**-1 243 000 -1 615 700 -1 628 200 -1 602 000****VUOSIKATE****6 720 000 9 483 854 11 247 752 13 424 847****Poistot käyttöomaisuudesta ja muista
pitkävaikutteisista menoista**

8 000 041 8 414 512 8 909 690 9 394 129

TILIKAUDEN TULOS**-1 280 041 1 069 342 2 338 062 4 030 718**

Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)

21 448 21 448 21 448 21 448

TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)**-1 258 593 1 090 790 2 359 510 4 052 166**

3 INVESTOINTI- JA RAHOITUSOSA

HANKKEIDEN MÄÄRÄRAHAT TULOARVIOT KÄYTTÖTARKOITUS

3.1 Kaupunginhallitus/Keskushallinto

3.1.1 Irtain omaisuus

Irtain omaisuus	1 000 € 2008	€ 2009	1 000 € 2010	1 000 € 2011
Kaupunginhallitus/Keskushallinto				
Tietohallinnon irtain omaisuus	556	600 000	600	600
Kuljetusvälineet				
Määräraha yhteensä	556	600 000	600	600
Tuloarvio yhteensä	0	0	0	0

3.1.2 Kiinteä omaisuus ja osakkeet

Kiinteä omaisuus ja osakkeet	1 000 € 2008	€ 2009	1 000 € 2010	1 000 € 2011
Kaupunginhallitus				
Kiinteistöjen hankinta	700	510 000	610	610
Kiinteistöjen myynti	-3 000	-2 256 000	-3 320	-3 190
Osakkeiden myynti	0	-235 000	0	0
Määräraha yhteensä	700	510 000	610	610
Tuloarvio yhteensä	-3 000	-2 491 000	-3 320	-3 190

3.1.3 Kaupunginhallitus/keskushallinto yhteensä

	1 000 € 2008	€ 2009	1 000 € 2010	1 000 € 2011
Kaupunginhallitus/Keskushallinto yhteensä				
Määräraha yhteensä	1 256	1 110 000	1 210	1 210
Tuloarvio yhteensä	-3 000	-2 491 000	-3 320	-3 190

3.2 Sosiaali- ja terveyslautakunta

3.2.1 Irtain omaisuus

Irtain omaisuus	1 000 € 2008	€ 2009	1 000 € 2010	1 000 € 2011
Terveysasemien varustus	40	50 000	50	40
Hammashoitoloiden varustus	60	60 000	110	60
Terveysneuvonnan varustus	10	10 000	10	10
Vanhusten asumispalveluyksikköjen kalustus	20	20 000	50	20
Vuodeosastojen kalustus	40	200 000	20	40
Sairaalan laajennusosan kalustus	0	0	100	0
Määräraha yhteensä	170	340 000	340	170
Tuloarvio yhteensä	0	0	0	0

3.3 Opetuslautakunta

3.3.1 Irtain omaisuus

Irtain omaisuus	1 000 € 2008	€ 2009	1 000 € 2010	1 000 € 2011
Varhaiskasvatus				
Päivähoitojärjestelyt	20	0	20	20
Gunnarlan päiväkot	0	25 000	0	0
Onnenomena päiväkot	0	50 000	0	0
Keskustan päivähoitojärjestelyt	20	0	50	50
Mäntynummen alueen päivähoitojärjestelyt	0	0	0	50
Varhaiskasvatus määräraha yhteensä	40	75 000	70	120
Varhaiskasvatus tuloarvio yhteensä	0	0	0	0
Perusopetus				
Källhagenin koulu	169	0	0	0
-tulot	-130	0	0	0
Linderin/Mäntynummen koulu	0	0	379	308
-tulot	0	0	-70	-57
Perttilän koulu	0	0	0	40
Tytyrin koulu	0	0	69	0
Ojamon koulu	0	0	55	55
Solbrinken skola	0	0	25	0
Nummentaustan koulu	0	0	0	150
Ristin koulu	0	0	70	30
Harjun koulu	0	0	0	80
Perusopetus määräraha yhteensä	169	0	598	663
Perusopetus tuloarvio yhteensä	-130	0	-70	-57

Lukiokoulutus				
Lohjan yhteislyseon lukio	225	196000	74	10
Källhagen/Gymnasium	81	0	0	0
- tulot	-56	0	0	0
Lukiokoulutus määräraha yhteensä	306	196 000	74	10
Lukiokoulutus tuloarvio yhteensä	-56	0	0	0
<hr/>				
Määräraha yhteensä	515	271 000	742	793
Tuloarvio yhteensä	-186	0	-70	-57

3.4 Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta

3.4.1 Irtain omaisuus

Irtain omaisuus	1 000 €	€	1 000 €	1 000 €
	2008	2009	2010	2011
Erittelemätön	35	35 000	35	35
Mäntynummen kirjasto	0	0	0	80
Mäntynummen nuorisotila	0	0	22	0
Hiiden opisto	0	0	95	0
Muijalan nuorisotila	0	0	0	25
Mäntynummen koulukeskuksen liikuntasali	0	50 000	50	0
- tulot	0	-9 000	-9	0
Määräraha yhteensä	35	85 000	202	140
Tuloarvio yhteensä	0	-9 000	-9	0

3.5 Tekninen lautakunta

3.5.1 Tilapalvelu

Perusturvatoimen kiinteistöt	1 000 €	€	1 000 €	1 000 €
	2008	2009	2010	2011
Erityisasunnot	0	0	500	500
Kartanomäen vanhainkodin saneeraus	0	0	0	500
Pääterveysaseman osastojen saneeraus	400	1 500 000	3 000	0
Pääterveysaseman laajennus selvitys	0	0	50	500
Uuden lastensuojelu yksikön tarveselvitys	0	0	50	500
Perusturvatoimen kiinteistöt erittelemättömät koh- teet	150	150 000	200	200
Määräraha yhteensä	550	1 650 000	3 800	2 200
Tuloarvio yhteensä	0	0	0	0

Opetustoimen kiinteistöt	1 000 €	€	1 000 €	1 000 €
	2008	2009	2010	2011
Mäntynummen koulukeskus laajennus ja korjaus	0	200 000	2 785	3 080
- tulot	0	-37 000	-514	-568
Källhagens skola /Virkyby gymnasium laajennus	1 800	0	0	0
- tulot	-1 005	0	0	0
Lukion tilatarve- ja liikuntatilaratkaisut	2 340	1 960 000	640	0
- tulot	-300	0	0	0
Ristin koulu lisäluokat vanhaan liikuntasaliin ja uusi liikuntasali	0	0	50	650
Onnenomena päiväkotilaajennus	0	720 000	0	0
Tytyrinsäädöksen tilaketju keskustan päivähoitojärjestelyt	250	0	200	0
Nummentaustan alueen koulu- ja päivähoitojärjestelyt	0	100 000	300	1 500
Ojamon koulun peruskorjaus	100	0	50	500
- tulot	0	0	0	0
Tytyrin koulun muutos ja kunnostus	0	0	0	390
Mäntynummen kirjasto- ja nuorisotilojen muuttaminen päiväkodiksi	0	0	0	500
Mäntylän päiväkodin korjaukset	0	0	200	0
Solbrinkenin koulun laajennus	0	20 000	250	0
Koulujen lähipihat	0	200 000	100	100
- tulot	0	-100 000	0	0
Gunnarlan päiväkodin laajennus	0	360 000	0	0
Sammatin liikuntatila- ja kouluselvitely	0	50 000	0	0
Opetustoimen kiinteistöt erittelemättömät kohteet	200	200 000	200	200
Määräraha yhteensä	4 690	3 810 000	4 775	6 920
Tuloarvio yhteensä	-1 305	-137 000	-514	-568

Sivistystoimen kiinteistöt	1 000 €	€	1 000 €	1 000 €
	2008	2009	2010	2011
Leirikeskus (suunnittelu)	0	0	250	0
Muijalan nuorisotila	0	0	0	250
Hiidenopiston siirto lukiorakennukseen	0	0	0	50
Lohjan Liikuntakeskus Oy:n rakennukset	50	50 000	50	50
Jäähallin kylmäkoneiston uusinta freonittomaksi	0	0	0	0
Tennarin pysäköintialue	0	100 000	0	0
Sivistystoimen kiinteistöt erittelemättömät kohteet	50	50 000	50	50
Määräraha yhteensä	100	200 000	350	400
Tuloarvio yhteensä	0	0	0	0

Liikuntatoimen kiinteistöt	1 000 €	€	1 000 €	1 000 €
	2008	2009	2010	2011
Mäntynummen koulukeskuksen liikuntasali	0	200 000	800	0
- tulot		-35 000	-142	
Määräraha yhteensä	0	200 000	800	0
Tuloarvio yhteensä	0	-35 000	-142	0

Teknisen toimen kiinteistöt	1 000 € 2008	€ 2009	1 000 € 2010	1 000 € 2011
Keittiöratkaisut (vanhojen saneeraus tai uuden rakentaminen)	300	900 000	1 800	0
Monkolan muutostyöt	0	0	0	0
Rakennusautomaatio- ja säätölaitejärjestelmien uusiminen	0	50 000	50	50
Ympäristötalon kunnostustyöt	0	0	200	0
Aurlahden venevaja	0	0	70	0
Teknisen toimen kiinteistöt erittelemättömät kohteet	300	300 000	300	300
Määräraha yhteensä	600	1 250 000	2 420	350
Teknisen toimen kiinteistöt tuloarvio	0	0	0	0

Tilapalvelut yhteensä	1 000 € 2008	€ 2009	1 000 € 2010	1 000 € 2011
Määräraha yhteensä	5 940	7 110 000	12 145	9 870
Tuloarvio yhteensä	-1 305	-172 000	-656	-568

3.5.2 Kadut ja yleiset alueet

Liikenneväylät	1 000 € 2008	€ 2009	1 000 € 2010	1 000 € 2011
Keskusta-alueen katujen parantaminen	200	100 000	200	300
Tytyri –Hiidensalmi liikennejärjestelyt (sisääntulotie)	1 500	4 000 000	0	0
Virkkalan keskusta rahoitusosuus	0	100 000	800	800
VT 25 Lohjansaaren rahoitusosuus	0	150 000	0	0
Liikenneväylät erittelemättömät kohteet	2 570	1 300 000	2 780	2 440
Määräraha yhteensä	4 270	5 650 000	3 780	3 540
Tuloarvio yhteensä	0	0	0	0

Vuoden 2009 hankkeet

Määrärahaan sisältyy aluerakentamiskohteina Haikarin puutaloalue, Gunnarlan alue ja Vivamon alue. Lisäksi määrärahaalla toteutetaan mm. Moision alueen katujen parantamista, sorakatuja päällystämistä, katupäällysteiden ja katuvalaistuksen parantamista sekä liikenneturvallisuuskohteita. Liikenneväylien erittelemättömiin kohteisiin sisältyy 20 000 euroa matkailijoita palvelevien opasteiden rakentamiseen ja parantamiseen.

Kunnallistekniset investoinnit toteutetaan vasta, kun tieto tonttien rakentumisesta on selvillä esim. koemarkkinoinnin avulla.

Ympäristötyöt	1 000 €	€	1 000 €	1 000 €
	2008	2009	2010	2011
Keskusta ja ranta-alueiden kehittäminen	100	100 000	100	100
Pähkinäniemen kunnostus	0	10 000	0	0
Ympäristötyöt erittelemättömät kohteet	195	50 000	245	245
Määräraha yhteensä	295	160 000	345	345
Tuloarvio yhteensä				

Liikunta-alueet	1 000 €	€	1 000 €	1 000 €
	2008	2009	2010	2011
Gunnarlan ulkoilureitin hiihtosilta	0	0	0	300
Liikunta-alueet erittelemättömät kohteet	50	50 000	50	50
Määräraha yhteensä	50	50 000	50	350
Tuloarvio yhteensä	0	0	0	0

Kadut ja yleiset alueet	1 000 €	€	1 000 €	1 000 €
	2008	2009	2010	2011
Määräraha yhteensä	4 615	5 860 000	4 175	4 235
Tuloarvio yhteensä	0	0	0	0

3.5.3 Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos	1 000 €	€	1 000 €	1 000 €
	2008	2009	2010	2011
Pitkänien jätteenpuhdistamo	50	400 000	900	600
Seudullinen vesihuoltoverkosto Lohjan osuus	0	50 000	0	1 000
Tulot (liittymismaksut)	-700	-700 000	-700	-700
Vesihuoltolaitos erittelemättömät kohteet	1 575	1 020 000	1 620	2 210
Määräraha yhteensä	1 625	1 470 000	2 520	3 810
Tuloarvio yhteensä	-700	-700 000	-700	-700

Määrärahaan sisältyy aluerakentamiskohteina Haikarin puutaloalue ja Gunnarlan alueen toteuttaminen. Lisäksi määrärahalta toteutetaan mm. Vivamon vesihuolto ja jätevedenpumpun uusiminen.

Kunnallistekniset investoinnit toteutetaan vasta, kun tieto tonttien rakentumisesta on selvillä esim. koemarkkinoinnin avulla.

3.5.4 Tekninen lautakunta irtain omaisuus

Tekninen lautakunta	1 000 €	€	1 000 €	1 000 €
	2008	2009	2010	2011
Keittolaitteet	50	250 000	250	50
Konekeskus kalusto	120	120 000	120	180
Määräraha yhteensä	170	370 000	370	230
Tuloarvio yhteensä	0	0	0	0

3.5.5 Tekninen lautakunta yhteensä

50 Tekninen lautakunta yhteensä	1 000 €	€	1 000 €	1 000 €
	2008	2009	2010	2011
Määräraha yhteensä	12 350	14 810 000	19 210	18 145
Tuloarvio yhteensä	-2 005	-872 000	-1 356	-1 268
josta liittymismaksut	-700	-700 000	-700	-700

3.6 Ympäristölautakunta

3.6.1 Irtain omaisuus

Irtain omaisuus	1 000 €	€	1 000 €	1 000 €
	2008	2009	2010	2011
Kaupunkisuunnittelun ATK-ohjelmistot	30	115 000	30	30
Mittauslaitteiden kalusto	20	20 000	20	20
Määräraha yhteensä	50	135 000	50	50
Tuloarvio yhteensä	0	0	0	0

3.6.2 Kiinteä omaisuus

Kiinteä omaisuus	1 000 €	€	1 000 €	1 000 €
	2008	2009	2010	2011
Ympäristölautakunta				
Maaomaisuus hankinnat	60	50 000	50	50
Maanomaisuus myynnit	-1 000	-1 000 000	-1 000	-1 000
Määräraha yhteensä	60	50 000	50	50
Tuloarvio yhteensä	-1 000	-1 000 000	-1 000	-1 000

Vuoden 2009 hankkeet

Kiinteistöjen määräraha 50 000 euroa käytetään mm. asemakaavan toteuttamiseen liittyviin maanhankintoihin, lohkomiskustannuksiin ja katualuekorvauksiin. Tuloarvio 1 000 000 euroa perustuu mm. Gunnarlan, Haikarin, Haukkavuoren ja Vappulan omakotitonttien myyntiin.

3.6.3 Ympäristölautakunta yhteensä

60 Ympäristölautakunta yhteensä	1 000 €	€	1 000 €	1 000 €
	2008	2009	2010	2011
Määräraha yhteensä	110	185 000	100	100
Tuloarvio yhteensä	-1 000	-1 000 000	-1 000	-1 000

3.7 Investoinnit yhteensä

Lohjan kaupunki yhteensä	1 000 €	€	1 000 €	1 000 €
	2008	2009	2010	2011
Määräraha yhteensä	14 436	16 801 000	21 804	20 558
Tuloarvio yhteensä	-5 491	-3 672 000	-5 055	-4 815
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-1 491	-181 000	-735	-625
Käyttöomaisuuden myyntituotot	-4 000	-3 491 000	-4 320	-4 190
Nettoinvestoinnit	8 945	13 129 000	16 749	15 743
Liittymismaksut	-700	-700 000	-700	-700

3.8 Rahoitusosan rahoitustulot ja -menot

3.8.1 ANTOLAINAT

Määräraha/Tuloarvio	1000 €	€	1 000 €	1 000 €
	2008	2009	2010	2011
Lainananto	0	0	0	0
Antolainojen lyhennykset	350	301 000	301	301

3.8.2 LAINAT

Talousarviolainat

Määräraha/Tuloarvio	1 000 €	€	1 000 €	1 000 €
	2 008	TA 2009	TS2010	TS2011
Lainojen lyhennykset	2 623	3 534 850	3 535	3 535
Lainanotto	0	0	0	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1 900	6 200 000	8 000	4 800

3.9 Rahoituslaskelma

	TA 2 008	ARVIO 2 008	TA 2009	muutos-% 2008 - 09
Tulorahoitus				
Vuosikate	8 585 409	6 720 000	9 483 854	41,1
Satunnaiset erät	0	0	0	
Tulorahoituksen korjausevät	0	0	0	
Tulorahoitus yhteensä	8 585 409	6 720 000	9 483 854	41,1
Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	14 436 000	17 624 000	16 801 000	-4,7
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 491 000	1 820 000	181 000	-90,1
Käyttöomaisuuden myyntitulot	4 000 000	2 500 000	3 491 000	39,6
Nettoinvestoinnit	8 945 000	13 304 000	13 129 000	-1,3
VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTOKASSAVIRTA	-359 591	-6 584 000	-3 645 146	-44,6
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset				
Antolainasaamisten vähennykset	350 000	350 000	301 000	-14,0
Antolainauksen muutokset	-350 000	-350 000	-301 000	-14,0
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 623 000	2 623 000	3 534 850	34,8
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 900 000	8 100 000	6 200 000	-23,5
Lainakannan muutokset	-723 000	5 477 000	2 665 150	-51,3
Liittymismaksut	700 000	700 000	700 000	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	32 591	57 401	-21 004	-136,6
RAHOITUSTOIMINNAN NETTOKASSAVIRTA	359 591	6 584 401	3 645 146	-44,6
TUNNUSLUVUT				
Asukasluku	37 714	37 714	39 464	4,6
Toimintakulut, e/as	5 233	5 367	6 178	15,1
Toimintakate, e/as	-4 069	-4 187	-4 266	1,9
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	22	22	31	
Verotulot, e/as	3 393	3 393	3 504	3,3
Vuosikate, e/as	228	178	240	34,9
Investointien omahank. meno,e/as	343	419	421	0,5
Investointien tulorahoitus, %	66	43	57	
Lainakanta, e	51 262 000	57 462 000	62 730 150	9,2
Lainakanta, e/as	1 359	1 524	1 590	4,3

LOHJA
RAHOITUSLASKELMA (sis.sisäiset erät)

	ARVIO 2 008	TA 2009	TS 2010	TS 2011
Tulorahoitus				
Vuosikate	6 720 000	9 483 854	11 247 752	13 424 847
Satunnaiset erät	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	0
Tulorahoitus yhteensä	6 720 000	9 483 854	11 247 752	13 424 847
Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	17 624 000	16 801 000	21 804 000	20 558 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 820 000	181 000	735 000	625 000
Käyttöomaisuuden myyntitulot	2 500 000	3 491 000	4 320 000	4 190 000
Nettoinvestoinnit	13 304 000	13 129 000	16 749 000	15 743 000
VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTOKASSAVIRTA	-6 584 000	-3 645 146	-5 501 248	-2 318 153
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset				
Antolainasaamisten vähennykset	350 000	301 000	301 000	301 000
Antolainauksen muutokset	-350 000	-301 000	-301 000	-301 000
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 623 000	3 534 850	3 534 850	3 534 850
Lyhytaikaisten lainojen muutos	8 100 000	6 200 000	8 000 000	4 800 000
Lainakannan muutokset	5 477 000	2 665 150	4 465 150	1 265 150
Liittymismaksut	700 000	700 000	700 000	700 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	57 401	-21 004	35 098	52 003
RAHOITUSTOIMINNAN NETTOKASSAVIRTA	6 584 401	3 645 146	5 501 248	2 318 153

TUNNUSLUVUT

Asukasluku	37 714	39 464	39 858	40 257
Toimintakulut, e/as	5 367	6 178	6 356	6 527
Toimintakate, e/as	-4 187	-4 266	-4 392	-4 513
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	22	31	31	31
Verotulot, e/as	3 393	3 504	3 646	3 790
Vuosikate, e/as	178	240	282	333
Investointien omahank. meno,e/as	419	421	529	495
Investointien tulorahoitus, %	43	57	53	67
Lainakanta, e	57 462 000	62 730 150	67 195 300	68 460 450
Lainakanta, e/as	1 524	1 590	1 686	1 701

4 RAHOITUSTULOT JA -MENOT YHTEENSÄ

Määräraha/Tuloarvio	1 000 €	€	1 000 €	1 000 €
	TA 2008	TA 2009	TS2010	TS2011
Menot yhteensä	5 014	6 077 350	6 048	5 993
Tuloarviot yhteensä (sis. liittymismaksut)	167 872	181 381 800	189 805	198 581
Nettotulot	162 858	175 304 450	183 757	192 588

Yhdistymisavustus on tuloslaskelman toimintatuotoissa.

5 TULOT JA MENOT YHTEENSÄ

Määräraha/Tuloarvio	1 000 €	€	1 000 €	1 000 €
	TA 2008	TA 2009	TS2010	TS2011
Menot yhteensä	220 646	266 705 442	281 204	289 305
Tuloarviot yhteensä	217 901	260 526 446	273 169	284 453
Nettomenot / -tulot	-2 745	6 178 996	8 035	4 852
Lyhytaik.lainojen ja maksuvalmiuden muutokset	2 745	-6 178 996	-8 035	-4 852

6 TALOUSARVION SITOVUUSMÄÄRÄYKSET JA PÄÄTÖSVALTUUDET

Talousarvion sitovuus

Vuoden 2009 talousarvio kaupunginvaltuuston hyväksymässä muodossa sitoo hallintokuntia seuraavasti:

1. Kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion käyttötalousosa muodostuu kullekin toimielimelle hyväksytyistä sitovista tavoitteista, seurattavista suoritteista ja tunnusluvuista sekä arvioiduista toimintatuotoista ja toimintakuluista, joiden erotus muodostaa toimintakatteen. Talousarvion investointiosa muodostuu kullekin hankkeelle hyväksytyistä kokonaiskustannuksista ja tuloarviosta.

Käyttötalouden toimielinkohtaisten tavoitteiden ja määrärahasi vahvistettavan toimintakatteen sekä investointiosan hankkeen kokonaiskustannuksista muodostuvan määrärahan ja tuloarvion muuttamisesta päättää kaupunginvaltuusto. Mikäli kuitenkin jonkin investointiosan hankkeen toteuttamisessa syntyy säästöä, voi kaupunginhallitus päättää säästön käyttämisestä muiden saman investointiryhmän hankkeiden mahdollisten ylitysten rahoittamiseen. Teknisellä lautakunnalla on oikeus päättää tilahallinnon investointiryhmään "Teknisen toimen kiinteistöt" sisältyvien hankkeiden välisistä määrärahojen muutoksista siten, että investointiryhmän määrärahojen yhteismäärä ei muutu.

2. Toimielimillä tai niiden alaisilla tulosalueilla ja tulosityksiköillä toimielimen päättämässä laajuudessa on oikeus suorittaa toimielimen/palvelukeskuksen sisäisiä siirtoja. Päättäessään tulosalueen tai tulosityksikön toimintakatteen tai investointiosan kohteen osamäärärahan ylittämistä on toimielimen samalla käyttösuunnitelmaan tehtävin muutoksin osoitettava, miltä tulosalueelta tai tulosityksiköltä tai kohteelta osoitetaan ylitystä vastaavan suuruinen säästö.

Tuloarvion ylittävillä tuloilla ei saa kattaa talousarviosta poikkeavaa toiminnan laajentamista ja siitä aiheutuvaa toimintakulujen kokonaismäärän ylitystä ilman kaupunginhallituksen lupaa. Jos toiminta kuitenkin luonteeltaan perustuu ulkoiseen tulorahoitukseen, voidaan palvelujen lisääminen toimielimen päätöksellä kattaa niistä saatavilla tuloilla (esim. teatteri, orkesteri , muut myytävät palvelut).

3. Päättäessään henkilöstön sisäisistä siirroista palvelukeskusten välillä kaupunginjohtajalla on oikeus päättää henkilöstökulujen aiheuttamasta vastaavasta määrärahan muutoksesta.
4. Kuukausipalkkaisen henkilökunnan palkkaamiseen osoitettuja menovarauksia saa käyttää ainoastaan henkilöstöliitteessä esitettyjen virkojen/tehtävien palkkakustannuksiin. Muutoin henkilöstöressurssien lisäyksestä päättää kaupunginvaltuusto.
5. Talousarviossa lautakunnalle osoitettua määrärahaa saadaan käyttää vain ao. lautakunnan toimialaan kuuluvien tehtävien suorittamiseen.

Toiminnasta vastaavien toimielimien on tammikuun 9. päivään mennessä hyväksyttävä tarkistettut käyttösuunnitelmat ja osatavoitteet tulosalueille ja tulosityksiköille sekä määriteltävä ne toimenpiteet, joilla tavoitteet toteutetaan. Käyttösuunnitelmassa on myös määriteltävä kaikille hallintokunnille yhteiset tavoitteet toimialan konkreettisiksi tavoitteiksi. Käyttösuunnitelman yhteydessä toimielimen on määriteltävä osamäärärahojen käyttövaltuudet tulosityksiköille ja vi-
ranhaltijoille.

Päätösvaltuudet

Ulkopuolisten asiantuntijoiden ja ostopalvelujen käyttämisestä, hankintojen suorittamisesta sekä suunnitelmista, pääpiirustuksista, kustannusarvioista, rakentamisen suorittamistavasta, työn aloittamisen ajankohdasta, urakoitsijan ja työn suorittajan valinnasta päättävät hallintosäännön 15 ja 16 §:ien mukaisesti toimielimet ja vastuuhenkilöt myönnettyjen määrärahojen puitteissa seuraavien päätösvaltuuksien rajoissa:

- **kaupunginvaltuusto** päättää yli 1 700 000 euron hankkeiden huonetilaohjelmasta, yleissuunnitelmasta ja yleisestä laatutasosta. Muutoin toteuttamisesta päättää kaupunginhallitus;
- **kaupunginhallitus** päättää enintään 1 700 000 euron hankkeista ja hankinnoista;
- **lautakunta** päättää omalla toimialallaan enintään 850 000 euron hankkeista ja hankinnoista;
- **kaupunginjohtaja ja palvelukeskusten päälliköt** päättävät omalla vastuualueellaan enintään 100 000 euron hankkeista ja hankinnoista;
- **kunkin tulosalueen** esimiehenä toimiva viranhaltija päättää omalla toimialallaan enintään 20 000 euron hankkeista ja hankinnoista; sekä
- **kunkin tulosityksikön esimiehenä tai vastuullisena työnjohtajana tai laitoksen johtajana** toimiva viranhaltija päättää omalla vastuualueellaan enintään 10 000 euron hankkeista ja hankinnoista.

Edellä olevia päätösvaltuuksia käytettäessä päätöksenteon taso määritellään hankkeen tai hankinnan kokonaiskustannusten perusteella. Mikäli hanke ositetaan useammaksi hankintakohteeksi tai osahankinnaksi, päättää sen osittamisesta, osahankinnan suorittamisesta sekä muista menettelytavoista se toimielin tai viranhaltija, jonka päätösvaltaan se hankkeen määrärahan tai hankinnan kokonaiskustannusten perusteella kuuluu.

Talousjohtajalla on talousarviossa hyväksytyyn 63 milj. euron kokonaislainamäärän ottamisen/uusimisen lisäksi oikeus ottaa kaupungin maksuvalmiuden turvaamiseksi tilapäislainoja, joiden yhteismäärä saa olla enintään 10 milj. euroa.

7 TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN RAKENNE

7.1 Taloussuunnittelun tavoitteet ja lähtökohdat

Kuntalain 65 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös kolme tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosentista sekä muiden verojen perusteista. Vuoden 2009 tulo- ja kiinteistöveroprosentit on ilmoitettava verohallitukselle viimeistään marraskuun 17. päivänä 2008.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa tai niiden hyväksymisen yhteydessä on päätettävä myös toimenpiteistä, joilla edellisen vuoden taseen osoittama alijäämä ja talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu alijäämä suunnittelukaudella katetaan. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kuntalain 67 §:n mukaan kunnan kirjanpitovelvollisuudesta, kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä on sen lisäksi, mitä kuntalaissa säädetään, soveltuvin osin voimassa, mitä kirjanpitolaissa säädetään. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antaa ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolaian soveltamisesta. Kuntalain 68 §:n mukaan tilikaudelta on laadittava tilinpäätös, johon kuuluvat tuloslaskelma, tase ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

7.2 Rakenne ja sisältö

Sammatin kunnan liittyminen Lohjaan toteutuu vuoden 2009 alusta lukien. Sosiaali- ja terveydenhuollossa käynnistyy vuoden 2009 alusta lukien Lohjan, Siuntion, Inkaan ja Karjalohjan yhteistoiminta-alueen (LOST) toiminta siten, että Lohjan kaupunki järjestää yhteistoiminta-alueen kuntien määrittelemät palvelut. Yhteistoiminta-alueen talousarvio kokonaisuudessaan sisältyy Lohjan kaupungin talousarvioon, joka käyttösuunnitelmissa ja kirjanpidossa on jaettu kustannuspaikkoihin, toimintoihin, kohteisiin ja projekteihin siten, että yhteistoiminnan kustannukset ovat kohdennettavissa ja jaettavissa kuntien maksuosuuksiin. Tästä johtuen talousarviossa uutena vastuulautakuntana on sosiaali- ja terveyslautakunta.

Ne toiminnot ja kustannukset kuten kuntien vastuulle jäävät eläkemenot, vuokra-asunnot, järjestöjen toiminta-avustukset ja erikoissairaanhoido jäävät perusturvalautakunnan vastuulle ja talousarvioon.

Kuntaliitoksesta ja yhteistoiminta-alueen taloudesta johtuen vuoden 2009 talousarvio ei ole vertailukelpoinen vuoden 2008 talousarvion kanssa. Lisäksi toimialakohtaista vertailtavuutta heikentää kuluissa ja tuotoissa pääomavuokran käyttöönotto sekä hallintokustannusten laskutus yhteistoimintakuntien maksuosuuksissa. Kaupungin kehitystä kokonaisuutena voi kuitenkin tarkastella vertailemalla Lohjan ja Sammatin yhteenlasketun tilinpäätöksen ja talousarvion toimintakatetta, vuosikatetta, tulosta ja rahoituslaskelman eriä vuoden 2009 vastaaviin lukuihin.

Talousarviolla ja taloussuunnitelmalla on kaksi tehtävää, jotka määräävät suunnitelmien rakenteen:

- kokonaistalouden näkökulma, jota kuvataan tulos- ja rahoituslaskelmilla;
- tulohjauksen näkökulma, jota toteutetaan käyttötalousosan toiminnallisilla ja taloudellisilla tavoitteilla sekä määrärahoilla ja investointiosan suunnitelmilla.

Kokonaistalouden näkökulmasta talousarvion ja suunnitelman on annettava oikea kuva kaupungin taloudesta, osoitettava kaupungin taloudellisen tuloksen muodostuminen sekä keinot kokonaistalouden tasapainottamiseksi ja rahoitustarpeen kattamiseksi. Tuloslaskelmassa esitettävät kokonaistalouden keskeiset erät ovat varsinaisen toiminnan tulot ja menot, verotulot, valtionosuudet ja suunnitelman mukaiset poistot. Vakaan talouden lähtökohtana on, että toiminnan menokehitys sopeutetaan keskeisten tuloerien kehitykseen.

Rahoituslaskelmalla osoitetaan miten kaupungin menot katetaan. Sen avulla kootaan tulorahoituksen ja investointien sekä anto- ja ottolainauksen kassavirrat yhteen laskelmaan. Jos tulo-rahoitus ei riitä menoihin, kaupungin on rahoitusosassa osoitettava tarvittava rahoitus. Kaupunki voi kattaa rahoitustarvettaan lainanotolla tai vapauttamalla rahoitus- tai vaihtomaisuuteen sitoutunutta pääomaa.

Lohjan kaupungin talousarvio muodostuu käyttötalous- ja tuloslaskelmaosasta sekä investointi- ja rahoitusosasta. Talousarvion käyttötalous- ja investointiosat puolestaan jakautuvat toimielimien vastuualueisiin ja ne edelleen organisaatorakenteen ja toiminnan mukaisiin tulosalueisiin ja edelleen tulosityksiköihin. Rahoitustuloista ja -menoista kokonaisuudessaan vastaa kaupunginhallitus.

7.3 Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Talousarvion käyttötalousosassa asetetaan toiminnalliset tavoitteet sekä osoitetaan asetettujen tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Kunkin toimielimen toiminnalliset tavoitteet perustuvat kaupungin ja toimialan strategiaan ja ne muodostuvat kriittisistä menestystekijöistä sekä niille määritellyistä vuoden 2009 tavoitteista. Tulostavoitteet asetetaan sanallisesti todennettaviksi aikaansaannoksiksi tai mitattavina palvelujen määrinä, tunnuslukuina tai muina tavoitearvoina. Valtuuston hyväksymän strategian suunnan osoittamiseksi on vuoden 2009 tavoitteiden rinnalla esitetty strategian mukaiset vuoden 2013 tavoitteet.

Toiminnallisten tavoitteiden lisäksi talousarvion perusteluosassa kuvataan kaupungin toiminnan laajuutta sekä toiminnan taloudellisuutta ja tuottavuutta. Lohjan kaupunki on ollut kehittämässä "JohdonVertti" -tietokantaa, joka sisältää tärkeimmät ominaisuus- ja tuloksellisuustiedot kunnasta, sen taloudesta ja keskeisimmistä toiminnoista. Tietokanta on suunniteltu kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja virkamiesjohdon käyttöön strategisen johtamisen ja kunnan johdon tasolla toteutettavan arvioinnin tarpeisiin. Koska vertailutietokannan kehittämisessä oli keskeisesti esillä valtuuston ja hallituksen näkökulma, nyt käsiteltävänä olevassa talousarvio- ja taloussuunnitelmaraportissa on käytetty soveltuvin osin JohdonVertin ominaistietojen sekä suorite- ja panostustietojen määrittelyjä.

Niin ikään tässä raportissa on käytetty JohdonVertissä määriteltäviä tunnuslukuja, joilla kuvataan taloudellisuutta (= kustannukset / tuotos tai palvelusuoritteet), "kannattavuutta" (= tuotot – kustannukset / tuotos tai palvelusuoritteet) ja tuottavuutta (= tuotos tai palvelusuoritteet / panostukset). Useissa tapauksissa taloudellisuutta ja tuottavuutta kunnallisen toiminnan luonteesta johtuen on jouduttu mittaamaan sijaismittareilla, jolloin on käytetty tuotostekijänä kohderyhmää tai asukaslukua. Vertin määrittelyjen mukaisesti lasketuissa toimintokohtaisissa tunnusluvuissa toimintakulut ja toimintakate sisältävät sisäiset laskutukset sekä vyörytyserinä

hallinnon kustannukset, joita talousarvion varsinaiset määrärahat eivät sisällä. Kuitenkaan JohdonVertin tunnusluvut eivät osoita todellisia kustannuksia, koska niistä on puhdistettu sellaiset kustannuserät, jotka kaupungin sisällä vaihtelevat vuosittain huomattavasti ja eri kuntien laskentaperusteet poikkeavat toisistaan.

JohdonVertin mukaisesti on määritelty seuraavien toimintojen määrä- ja tunnuslukutavoitteet:

Yleishallinto

- Elinkeinopalvelut
- Työllistäminen

Sivistystoimi

- Varhaiskasvatus
- Perusopetus
- Lukio
- Vapaa-aikatoimi
- Kirjasto

Sosiaali- ja terveystoimi

- Vanhuspalvelut
- Liikenneväylät
- Perusterveydenhuolto
- Puistot ja yleiset alueet
- Erikoissairaanhoido
- Toimeentulotuki
- Sosiaalityö

Tekninen toimi

- Liikenneväylät
- Puistot ja yleiset alueet
- Palo- ja pelastustoimi
- Toimitilat
- Vesihuolto
- Ruokapalvelut

Muiden toimintojen osalta on sovellettu kaupungin omaa määrittelyä noudattaen kuitenkin Vertin tarkastelunäkökulmaa.

7.4 Määräraha

Määrärahat otetaan talousarvioon suoriteperusteen mukaisesti jaksotettuina. Vuoden 2009 talousarvion määrärahoihin ja tuloarvioihin on sisällytetty myös tulosalueiden väliset sisäiset laskutukset. Sisäisinä ostoina laskutetaan siivouspalvelut, ruokapalvelut, atk-palvelut, monistamopalvelut, puhelinpalvelut, postituspalvelut, asianhallinta- ja arkistopalvelut sekä tilojen vuokrat. Sisäisessä laskutuksessa laskutusperusteet ja hinnat määritellään ja sovitaan tuottajan ja tilaajan välillä ennakkoon. Laskutushinnat ovat myös lopulliset hinnat, jolloin tilinpäätöksen yhteydessä ei enää erikseen selvitetä sisäisiä kustannuksia. Talousarvion laatimisessa hinnoittelun lähtökohtana on tuottavan yksikön kannalta nollatulos.

Hallinnon kustannukset kytkeytyvät toiminnan laajuuteen ja ovat kunkin toiminnan aiheuttamia kustannuksia. Kustannusten oikea kohdentaminen palvelujen järjestämistapoja vertaillaessa on välttämätöntä. Ne on jo otettu huomioon määrittäessä tuloissa kuntien yhteistoimintaan osallistuvien kuntien maksuosuuksia. Ne eivät kuitenkaan talousarviossa sisälly toimialan kuluihin eivätkä näin ollen ole mukana varsinaisessa määrärahassa, vaan on merkitty omille riveilleen toimintakatteen jälkeen. Pääomavuokrat on sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueen osalta käsitelty ulkoisina tai sisäisinä vuokrina yhteistoimintasopimuksen mukaisesti ja näin ollen ne sisältyvät määrärahaan. Muiden toimialojen osalta ne on esitetty sitovan määrärahan ulkopuolella toimintakatteen jälkeen hallintokustannusten tapaan noudattaen Lohjan kaupungin sisäisen pääomavuokran periaatteita..

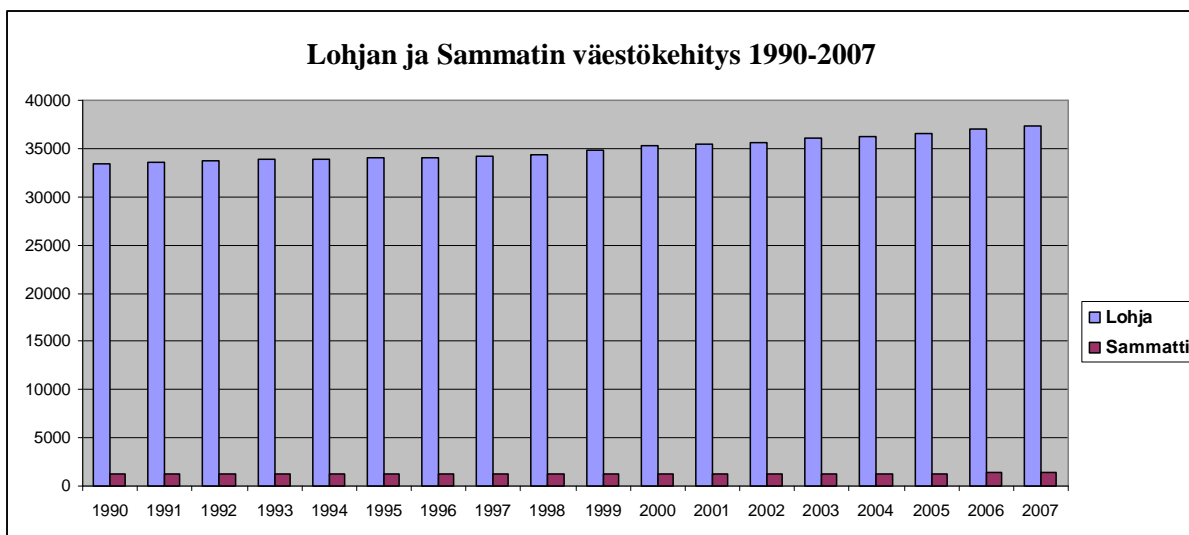
Hallintokustannukset ja pääomavuokrat tuloutetaan määrärahan ulkopuolella palveluja myyvälle toimialalle lukuun ottamatta LOST:n vuokria, jotka käsitellään määrärahassa sisäisinä laskutuksina. Tilinpäätöksessä hallintokustannusten ja pääomavuokrien kohdentaminen tehdään kustannuslaskentaprojektissa määriteltyjen periaatteiden pohjalta kustannuspaikoille ja tarvittaessa toimintoihin ja kohteisiin.

Käyttötalouden määrärahaa vahvistetaan toimieliin kohteisten toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus eli toimintakate. Toimintakate muodostumisesta ja käytöstä päättää toimielin edellä sitovuusmääräyksissä esitetyin rajoituksin. Toimintakate muuttamisesta päättää kaupunginvaltuusto. Investointiosan määrärahan muodostaa hankkeen kokonaiskustannukset.

8 TALOUDEN PERUSTEET

8.1 Kaupungin väestökehitys

Lohjan kaupungin väestön kasvu on vuosina ollut 1997 -2007 keskimäärin 0,90 %. Nettomuuton vaikutus väestön kasvuun on ollut merkittävä, sillä väestön lisäyksestä nettomuuton osuus on ollut keskimäärin 60 %. Lohjan alueen väestökehityksessä muuttoliikkeen vaihtelut ovat varsin suuret, sillä nettomuuton vaikutus väestökehitykseen on vaihdellut jopa 10- 85 %:n välillä. Sattumin kuntaliitoksen johdosta Lohjan kaupungin väestömäärä ylittää 39 000 asukkaan rajan vuonna 2009. Lohjan kaupungin maankäytön kehityskuvassa vuoteen 2025 on kaupungin väestönkasvuksi määritelty 1 %:n vuosittainen kasvu.

Väestönkasvu on viime vuosina ollut suhteellisesti suurinta Pohjois-Lohjalla, jossa väestö on kasvanut vuosina 1997-2007 12,2 % eli 942 asukkaalla. Vuonna 2007 kasvua vuodesta 2006 oli 81 asukasta. Asukkaita alueella oli vuoden 2007 lopussa 8 659 henkeä. Asukkaiden määrä kasvoi lähinnä Perttilän ja Muijalan sekä Muijala-Nummenkylä alueilla. Pohjois-Lohjan väestörakenne on edelleen ”huorinta”, sillä 0-14 -vuotiaiden osuus 22 % on suurin ja yli 65-vuotiaiden 10 % alhaisin muihin osa-alueisiin verrattuna.

Huoltosuhteiden kehitys

Taloudellinen huoltosuhde ilmoittaa kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on yhtä työllistä kohti. Demografinen eli väestöllinen huoltosuhde ilmoittaa kuinka monta alle 15-vuotiasta ja yli 64 -vuotiasta on yhtä työkäistä (15-64-vuotiasta) kohti.

Lohjan kaupungin huoltosuhteet 1997-2006, Lohjan ja Sammattin yhdistetty huoltosuhde 2007-2017 (Tiastokeskus, vuodesta 2007 alk. Versio Oy).

Vuosi	Taloudellinen huoltosuhde	Demografinen huoltosuhde	Vuosi (ennuste)	Demografinen huoltosuhde	
				Väestönkasvu 1,0%	Väestönkasvu 1,5%
1997	1,30	0,47	2007	0,504	0,504
1998	1,17	0,47	2008	0,514	0,513
1999	1,13	0,47	2009	0,524	0,522
2000	1,07	0,48	2010	0,534	0,531
2001	1,09	0,48	2011	0,544	0,540
2002	1,11	0,48	2012	0,553	0,548
2003	1,10	0,49	2013	0,566	0,560
2004	1,11	0,50	2014	0,577	0,570
2005	1,11	0,50	2015	0,586	0,579
2006	1,11	0,50	2016	0,595	0,586
			2017	0,605	0,595

Väestöllinen huoltosuhde tulee heikkenemään nopeammin ajanjaksolla 2008-2017 kuin 1997-2006 sekä 1 %:n että 1,5 % väestönkasvuilla.

Suunnittelukauden alkuvuosina huoltosuhde ei poikkea merkittävästi eri väestönkasvuprosenteilla, koska huollettavien määrän suhteen ei ehdi tapahtua muutosta. Teoriassa kuntaan sisäänmuuttavalla työikäisellä väestöllä on myönteinen vaikutus huoltosuhteeseen. Muutosta hidastaa kuitenkin sisäänmuuttajien mukana muuttavien huollettavien lasten määrä, joka heikentää huoltosuhdetta aluksi. Työikäisen väestön sisäänmuutto vaikuttaa näkyvämmiin huoltosuhteen myönteiseen kehittymiseen vasta pitkällä aikavälillä eli noin kymmenen väestösuunnitevuoden jälkeen.

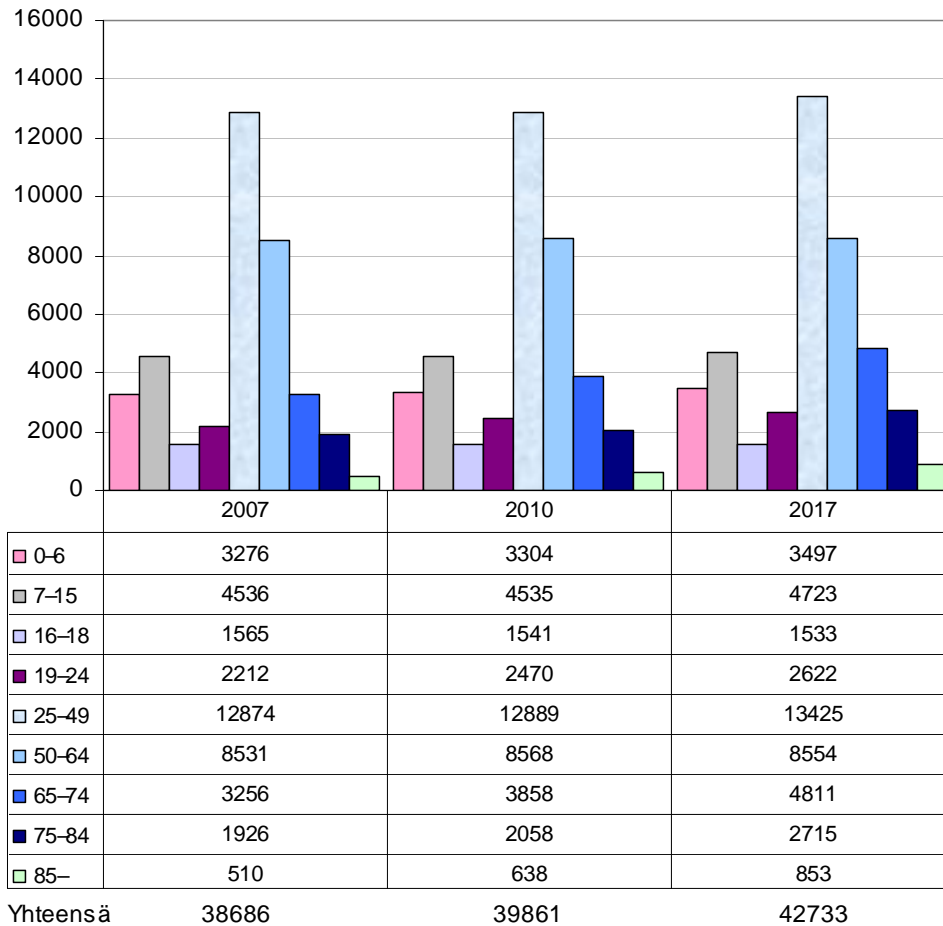
Huollettavien painopiste tulee vuoden 2013 jälkeen siirtymään yli 65-vuotiaisiin. Huoltosuhde muuttuu siten, että 1,0 %:n kasvulla vuonna 2014 määrällisesti yli 65 -vuotiaita on enemmän kuin 0-14-vuotiaita. Korkeammalla 1,5 %:n kasvulla sama kehitys tapahtuisi vuonna 2016.

Julkisen talouden tasapainon kannalta on olennaista, että ikäsuhde heikkenee pysyvästi: työikäisten määrä suhteessa eläkeikäisiin laskee. Eläkkeet sekä vanhusten terveys- ja hoivapalvelut rahoitetaan pääosin työikäisiltä kerättävillä veroilla ja veroluonteisilla maksuilla.

Väestön ikärakenteen kehitys

Lohjan väestön ikärakenteen kehityksessä, jota on tarkasteltu kaupungin oman suunnitteen mukaisten kehitysnäkymien valossa (luvuissa mukana Lohja ja Sammatti), on nähtävissä, että päivähoitoikäisten, 0-6 vuotiaiden määrällisessä kehityksessä tulee tapahtumaan kasvua koko kaupungin tasolla vuoteen 2017 mennessä. Osa-alueittaisia vaihteluita tulee luonnollisesti olemaan, mutta tätä kehitystä voidaan ohjata aktiivisella tonttipolitiikalla siihen suuntaan, että palvelujen kysyntä ja tarjonta saadaan mahdollisimman hyvin kohtaamaan toisensa.

Väestön kehitys oman suunnitteen mukaan 2007–2017

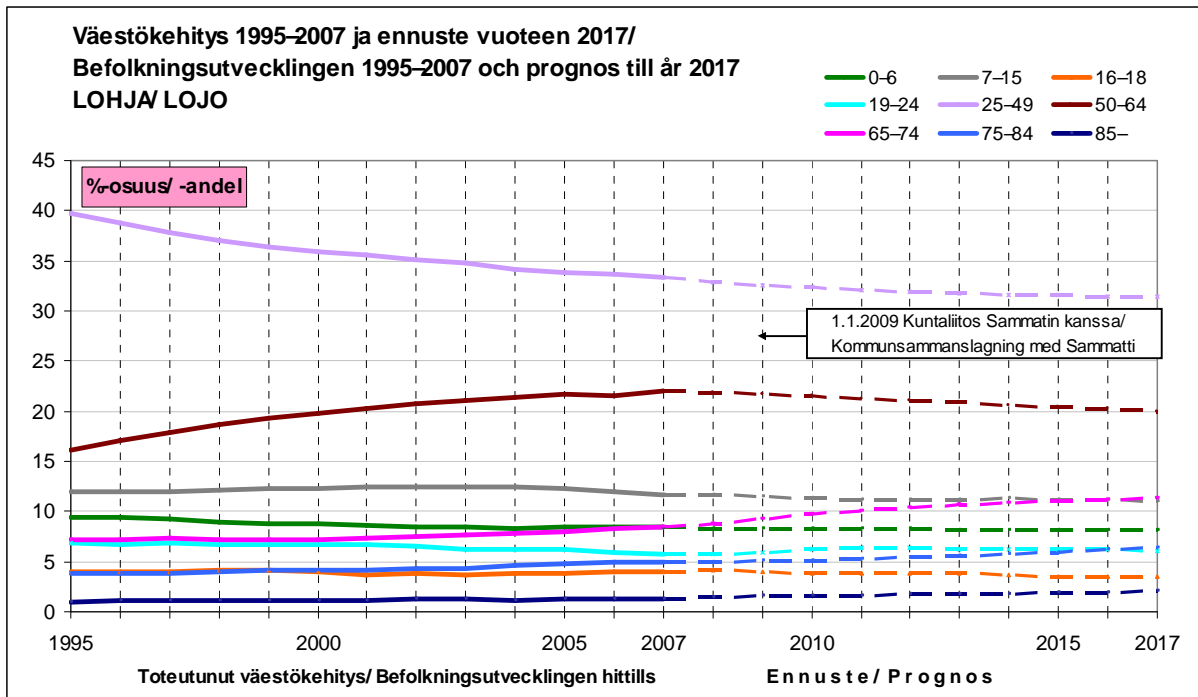

Kouluikäisten, 7-15 vuotiaiden määrässä on odotettavissa myös lievää kasvua nykytilanteesta vuoteen 2015 mennessä, mikä osaltaan asettaa omat haasteensa koulujen tilaverkolle ja sen kehittämiseksi.

Työikäisen väestön määrällinen kasvu tulee olemaan noin 1000 henkeä ja tältä osin tulevaisuutta ajatellen positiivista on, että 19-24 vuotiaiden ikäluokassa kasvu on suhteellisen suurta.

Eläkeikäisen väestön määrässä tulee vuoteen 2017 mennessä tapahtumaan selkeää kasvua. Vuoden 2007 tasosta määrä tulee kasvamaan lähes 2 700 hengellä, mikä tulee selkeästi lisäämään kysyntää tälle väestöosalle suunnattuihin palveluihin. Kaikkein vanhimman, yli 85-vuotiaiden väestöosan osuus tästä määrällisestä kasvusta tulee ennusteen mukaan olemaan lähes 350 henkeä.

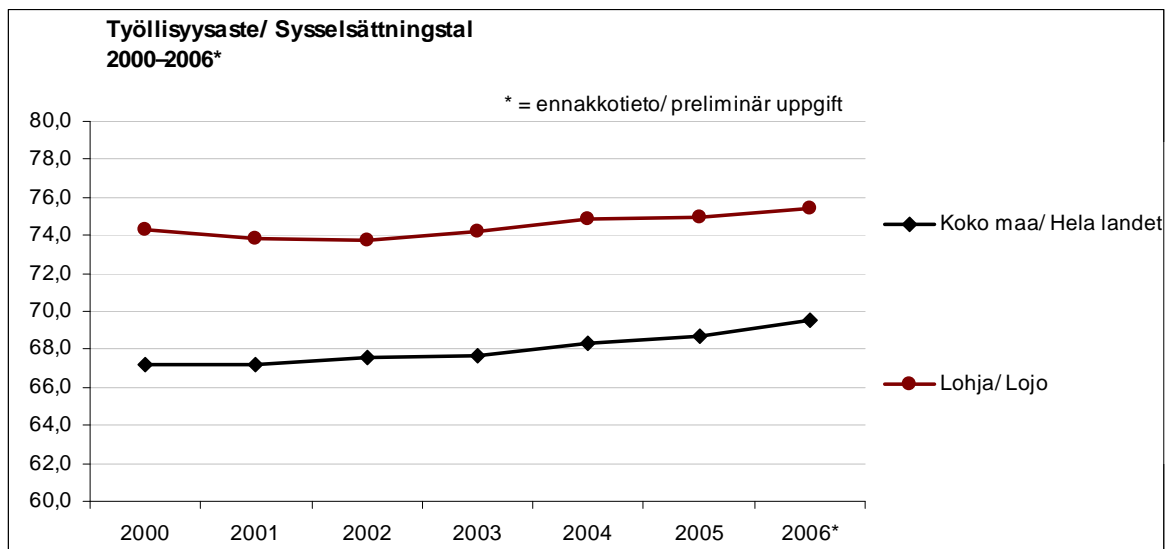
Väestön palvelutarve muuttuu väestön ikärakenteen muutoksen myötä. Eniten perusterveydenhuollon palveluja käyttävät ikäryhmät ovat 0-6 -vuotiaat ja yli 65-vuotiaat, joiden palvelujen käyttö on noin kaksinkertainen muihin ikäryhmiin verrattuna. Erikoissairaanhoidossa palvelujen käyttö lisääntyy 65 vuoden jälkeen noin 2-3-kertaiseksi. Tämä näkyy kunnan taloudessa reaaliomenojen kasvuna. Kun eläkeikäiset vanhenevat, he kuluttavat yhä enenevässä määrin niin julkisia kuin yksityisiä sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluja. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen mukaan esimerkiksi 85 vuotta täyttänyt henkilö kuluttaa hoivapalveluja saman verran kuin kuusi 65-84 -vuotiasta yhteensä.

Lohjan väestöennustetarkastelussa %-osuuksien osalta on nähtävissä työikäisten osuuden vähenemistrendin käynnistyminen aivan lähivuosina. 65-74-vuotiaiden osuudessa sitä vastoin tulee tapahtumaan selvää kasvukehitystä. Tämä trendi aiheuttaa paineita vanhuspalveluiden kehittämistoimenpiteille, ja toisaalta myös työvoiman saatavuuden turvaamiselle.

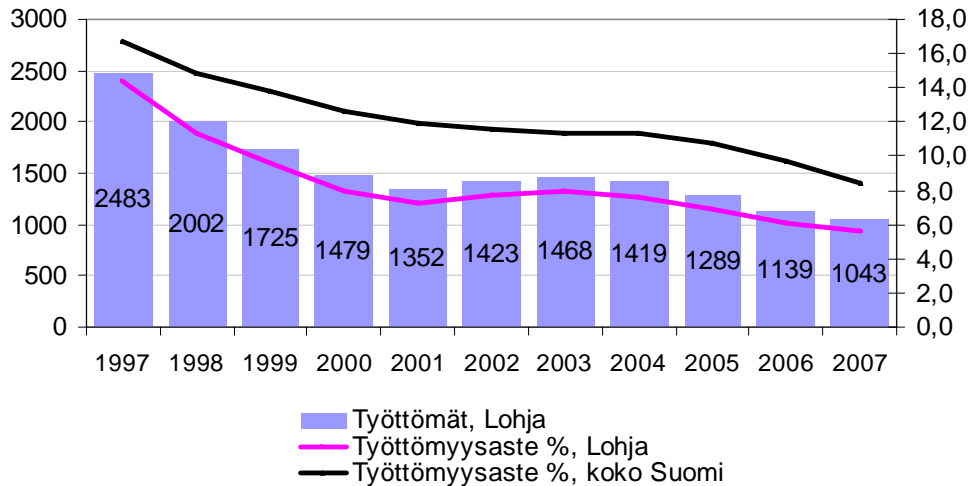
Työllisyys, työttömyys ja työpaikkaomavaraisuus

Työllisyysaste = alueella asuvien työllisten osuus 15-64 -vuotiaasta väestöstä. Työllisyysasteen osalta Lohjalla tapahtui myönteistä kehitystä 1990-luvun lopulla aiemmin mainitun taantumän ohituksen seurauksena. Tämän jälkeen Lohjan työllisyysaste on vakiintunut noin 75%:n tasolle, ollen koko maan tasoa selvästi ylempänä.

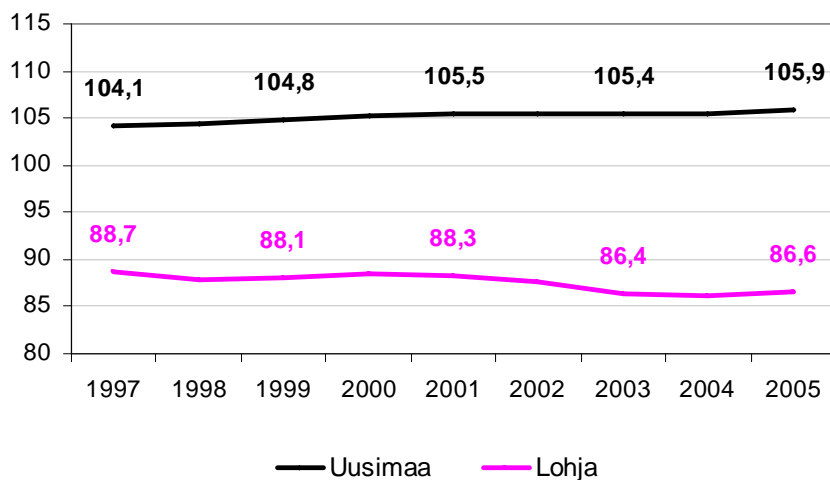
Lohjan työttömien lukumäärä ja työttömyysaste on lähes koko viime kymmenvuotisjakson ollut laskusuunnassa. Lohjan työttömyysaste on kuluvana vuosikymmenenä pysynyt selkeästi alempana kuin koko maan työttömyysaste, joka sekkin on ollut laskusuunnassa.

Työttömyys 1997–2007

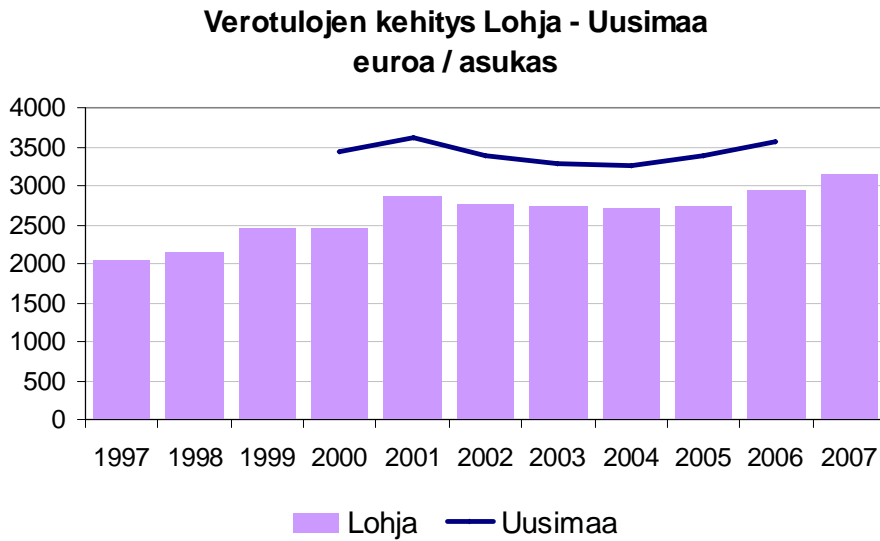
Työpaikkaomavaraisuus ilmaisee alueella työssäkäyvien ja alueella asuvan työllisen työvoiman määrän välisen suhteen. Jos työpaikkaomavaraisuus on yli 100 %, on alueen työpaikkojen lukumäärä suurempi kuin alueella asuvan työllisen työvoiman lukumäärä. Jos taas työpaikkaomavaraisuus on alle 100 %, on tilanne päinvastainen.

Työpaikkaomavaraisuus 1997–2005

Lohjan työpaikkaomavaraisuus on viime vuosina vakiintunut runsaan 86 %:n tasolle, ollen selkeästi koko Uudenmaan tason alapuolella. Koko Uudenmaan tilanteeseen luonnollisesti vaikuttaa pääkaupungin tilanne, jossa työpaikkojen määrä ylittää työllisen asukasmäärän selvästi. Työpaikkaomavaraisuusasteen suuruus on luonnollisesti merkittävä asia työllisyystilanteen kuten myös kaupungin imagon kannalta.

Verotulojen kehitys

Lohjan vuosittainen verotulokertymä asukasta kohden laskettuna on kuluvana vuosikymmenenä ollut Uudenmaan kuntien vastaavaa keskiarvotasoa jäljessä. Selkeimmäksi ero muodostui vuonna 2001. Positiivista on, että Lohjan vuosittainen verotulokertymä asukasta kohden laskettuna on viime vuosina kuitenkin ollut noususuunnassa.

8.2 Yleinen taloudellinen tilanne

Maailmantalouden kasvun hidastuminen jatkuu kuluvan vuoden alun tilapäisen piristymisen jälkeen alueellisesti laajentuneena. Suhdannetilanteen muutos näkyy kotitalouksien ja yritysten odotuksissa, jotka ovat nopeasti muuttuneet kielteisimmiksi. Kehitykseen vaikuttavat toisiaan vahvistaen lähinnä kolme tekijää. Ensimmäinen näistä on asuntorakentamisen romahdus, joka on tapahtunut Yhdysvaltojen ohella myös mm. Espanjassa ja Britanniassa. Toiseksi elintarvikkeiden ja öljytuotteiden hintojen tuntuvat nousut ovat nopeuttaneet inflaatiota, leikkäneet kotitalouksien ostovoimaa ja lisänneet yritysten kustannuksia. Lisäksi rahoitusmarkkinoiden jatkuva epävarmuus ja yritysten kannattavuuden heikkeneminen rajoittavat investointeja.

Euroalueella sekä kotitalouksien että yritysten luottamus tulevaisuuteen on heikentynyt tuntuvasti. Kuluttajahintojen nousu on ylittänyt 4 %, ja vahva euro kaventaa yritysten kannattavuutta ja vaikeuttaa vientiä. Raaka-aineiden hintakehitys on tämän vuoden loppukesällä hieman rauhoittunut ja hinnat kääntyneet eräiltä osin laskuun. On silti todennäköistä, että euroalueella ei tapahdu vielä ensi vuonna kokonaistuotannon kasvun merkittävää nopeutumista. Euroalueen kokonaistuotannon kasvu jäänee tänä vuonna 1½ prosenttiin. Pari vuotta jatkunut vahva työllisyyskehitys on alkanut tasaantua ja työttömyysaste on kääntymässä lievään nousuun.

Suomen korkeasuhdanne on taittunut ja talouskasvu on nopeasti hidastumassa. Suomen talous on kuitenkin perustaltaan kunnossa ja työllisyystilanne säilynyt hyvänä. Kuluttajahintojen yllättävän voimakas nousu on romahduttanut kotitalouksien luottamuksen, mikä yhdistettynä korkeaan velkaantumiseen saattaa vähentää kulutusta vaikeasti ennakoitavalla tavalla. Kohonnut kustannustaso vaikeuttaa yritysten toimintaa ja investointien kasvu pysähtyy ensi vuonna. Heikkenevää kysyntää vahvistavat kuitenkin kulutusta tukevien verokevennyksien ajoittuminen ensi vuoteen ja inflaation vähitellen tapahtuva hidastuminen.

Tämän vuoden kokonaistuotannon kasvuksi arvioidaan 2,8 %. Kansainvälisesti verraten kasvu on vielä vahvaa, mutta perustuu lähinnä teollisuuden pl. metsäteollisuus, rakentamisen ja kotimaankaupan vahvaan kasvuun vuoden alkupuoliskolla. Vuoden toisella puoliskolla kasvu jää jo vähäisiksi, ja ensi vuodelle ennustetaan enää 1,8 prosentin kasvua. Riskit ovat kuitenkin nopeammankin hidastumisen suuntaan, etenkin vuoden lopulla.

Työllisten määrä lisääntyy vuonna 2008 suhdanteiden heikentymisestä huolimatta vielä noin 40 000 henkeä. Työllisyysaste nousee 70,6 prosenttiin ja työttömyysaste alenee 6,2 prosenttiin. Vuonna 2009 työvoiman kysynnän kasvu pysähtyy, mutta työttömyysasteen lasku jatkuu, sillä tästä vuodesta poiketen työvoiman tarjonta ei enää lisääny.

Työllisyyden lievä myönteinen kehitys on näkynyt myös Lohjan kaupungin luvuissa. Työvoimaviranomaisten selvityksen mukaan vuoden 2007 heinäkuussa oli Lohjan kaupungissa 1 082 työtöntä ja työttömyysaste oli 5,8 %. Samaan aikaan avoimia työpaikkoja oli 238. Vuoden 2008 heinäkuun lopussa työttömien työnhakijoiden määrä oli 1 027 ja työttömyysaste 5,5 %. Avoimia työpaikkoja oli kuitenkin vain 168.

8.3 Palkat ja hinnat

Vuoden 2007 kesän ja syksyn aikana solmitut liittotason sopimukset ovat suurelta osin voimassa vuoden 2010 alkupuolelle. Sopimukseen sisältyvät palkankorotukset ovat selvästi korkeampia kuin aikaisempina vuosina. Kuluvana vuonna palkansaajien ansiotasoindeksi arvioidaan kohoavan nimellisesti 5,5 %, mutta reaalisesti vain vajaa 1,5 %. Palkkasumma kasvaa 7 %, sillä työpäntöksen arvioidaan lisääntyvän vielä 1,5 %.

Vuonna 2009 palkansaajien ansiotasoindeksi kohoaa 5 % tämänvuotisesta. Kun palkankorotukset painottuvat vuoden loppupuolelle, seuraavaan vuoteen siirtyvä vaikutus pienenee vain hieman kuluvan vuoden lopun lukemista. Palkkasumman kasvu hidastuu runsaaseen 5 prosenttiin, sillä työtuntien määrä ei enää juurikaan lisääny.

Usean rauhallisen vuoden jälkeen inflaatio kiihtyi heti kuluvan vuoden alussa tuntuvasti, ja koko vuonna hintataso ylittää 4 prosentilla viimevuotisen tason. Etenkin ruuan ja polttoaineiden hinnat ovat kohonneet tuntuvasti. Lisäksi palkkojen aiempia vuosia suuremmat korotukset ja eräät vero- ja maksuperustemuutokset ovat nostaneet hintoja. Maailmanlaajuisen talouskasvun hidastuessa tuontihintojen nousu jäänee ensi vuonna tätä vuotta vähäisemmäksi ja myös elintarvikkeiden arvonlisäveron alentaminen hillitsee inflaatiota, minkä lisäksi palkkojen sopimuskorotukset ovat ensi vuonna maltillisemmat kuin tänä vuonna. Ensi vuonna inflaation arvioidaan hidastuvan 2,8 prosenttiin.

8.4 Verotulot

Sammatin kuntaliitoksen toteutuessa vuoden 2009 alussa, sovelletaan laajentuneen Lohjan kaupungin alueella yhtenäisiä veroprosentteja. Vuoden 2009 talousarviossa sovelletaan niitä veroprosentteja, jotka on Lohjan kaupungissa vahvistettu vuodelle 2008. Sammatin tuloveroprosentti on samansuuruinen kuin Lohjalla, mutta kiinteistöveroprosentit Lohjaa korkeammat. Lohjan kaupungin tuloveroprosentti vuodelle 2008 nostettiin 19 prosenttiin. Koko maan keskimääräinen tuloveroprosentti vuonna 2008 on 18,55.

Verovuoden 2007 verotus valmistuu lokakuun 2008 loppuun mennessä. Verovuoden 2007 ansio- ja pääomatulojen osalta tehdään marraskuussa ns. maksuunpanotilityksen kaltainen tilitys, jolloin jo tilitetyt verot oikaistaan vastaamaan lopullisen verotuksen mukaisia maksuun-

panosuhteita. Lisäksi kunnilta vähennetään näiden osuus verovelvollisille vuodelta 2007 maksettavista ennakonpalautuksista. Vuoden 2009 verotuloihin vaikuttavat vuoden 2009 tuloista tehtävien verotilitysten lisäksi em. oikaisut, tilitykset ja vähennykset verovuodelta 2008. Lohjan kaupungin vuoden 2007 kunnallisverot olivat 8,0 % suuremmat kuin edellisellä vuonna. Toteutunut verotettavan tulon taso oli alhaisempi kuin talousarvioissa käytetty ennustetaso.

Edellä selvitetyn lisäksi verovuoden 2008 ennakkoperinnän jako-osuuksia oikaistaan joulukuussa 2008 tehtävässä tilityksessä. Tällöin muutetaan paitsi yksittäisten kuntien myös koko kuntaryhmän jako-osuus. Jako-osuuksien muutoksen yhteydessä oikaistaan verovuodelta jo tilitetyt verot vastaamaan uusia jako-osuuksia. Verovuodelle 2009 lasketaan sekä uudet ryhmäosuudet että yksityisten kuntien jako-osuudet, joita sovelletaan ensimmäisen kerran helmikuussa 2009 tehtävissä tilityksissä.

Ensi vuonna kunnallisveron tilitykset lisääntyvät noin kolme prosenttia. Ansiotulojen nimellinen kasvu jatkuu suhteellisen ripeänä, mutta kunnallisverotuksessa toteutettavat verokevennykset vähentävät kunnallisveron tuottoa. Eläketulojen verotusta kevennetään kunnallisverotuksen eläketulovähennystä korottamalla. Valtionverotuksen ansiotulovähennys kumotaan ja tilalle ehdotetaan uusi työtulovähennys, joka tehdään ensisijaisesti valtion verosta. Jos valtion vero ei riitä vähennyksen tekemiseen, loput vähennetään muilta veronsaajilta. Lisäksi veromenetyksiä kunnille aiheuttaa kotitalousvähennyksen nostaminen. Kuntien verotulomenetykset kompensoidaan vuonna 2009 sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuusprosenttia korottamalla.

Kuntien yhteisöveron tuotto kasvoi vuonna 2007 lähes 18 %. Kuluvan vuoden kasvuksi arvioidaan 10 % ja vuonna 2009 yhteisöveron tuoton arvioidaan pienenevän 1,2 %. Kuntasektorin osuus yhteisöveron tilityksistä on 22,03 %, josta Lohjan kaupungin osuus vuonna 2009 määräytyy vuosien 2006 ja 2007 verotusten perusteella laskettujen jako-osuuksien keskiarvona. Lohjan jako-osuus on 0,004568 vuonna 2008 ja yhteisöveron tuotoksi arvioidaan noin 8,0 milj. euroa. Vuoden 2009 yhteisöveron tuotoksi on arvioitu 7,4 milj. euroa, mikä perustuu yhteisöveron tuoton pienenemiseen Lohjan kaupungin jako-osuuden pysyessä vuoden 2008 tasolla.

Kiinteistöverolain mukaan valtuuston on määrättävä kaupungin kiinteistöveroprosenttien suuruus vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Yleiseksi kiinteistöveroprosentiksi on määrättävä vähintään 0,50 ja enintään 1,00. Vakituisten asuinrakennusten veroprosentiksi on määrättävä vähintään 0,22 ja enintään 0,50. Muiden asuinrakennusten veroprosentiksi voidaan määrätä 0,60 prosenttiyksikköä korkeammaksi kuin pääasiassa vakituiseen asumiseen käytettävien rakennusten kiinteistöveroprosentti yleisen kiinteistöveroprosentin vaihteluvälin puitteissa. Kunnanvaltuusto voi erikseen määrätä kiinteistöverolaissa tarkoitetun rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentin, joka on vähintään 1,00 ja enintään 3,00. Lohjan kaupungin yleinen kiinteistöveroprosentti on 0,70, vakituiseen asumiseen käytetyn rakennuksen veroprosentti on 0,30 ja muuhun asumiseen käytetyn rakennuksen veroprosentti 0,80. Yleisen kiinteistöveroprosentin keskiarvo koko maassa on 0,74 ja Uudellamaalla 0,69. Vastaavat prosentit vakituiseen asunnon kohdalla ovat 0,29 ja 0,25 sekä muun rakennuksen 0,88 ja 0,90.

8.5 Valtionosuudet vuonna 2009

Valtionosuus- ja avustusjärjestelmä muodostuu tehtäväkohtaisista opetus- ja kulttuuritoimen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksista, verotuloihin perustuvasta valtionosuuksien tasauksesta sekä yleisestä valtionosuudesta. Järjestelmää täydentää harkinnanvarainen rahoitusavustus tilapäisissä tai poikkeuksellisissa talousvaikeuksissa oleville kunnille. Kuntien valtionosuudet ovat pääosin laskennallisia ja yleiskatteisia. Tehtäväkohtaiset valtionosuudet määräytyvät siten, että laskennallisten kustannusten ja yksikköhintojen perusteella lasketusta

valtionosuuden perusteesta vähennetään kunnan rahoitusosuus. Kunnan rahoitusosuus on valtionosuustehtävissä kaikissa kunnissa asukasta kohden yhtä suuri. Sen sijaan valtionosuuden määräytymisperusteissa otetaan huomioon kuntien erilaista palvelutarvetta kuvaavat tekijät sekä olosuhdetekijät. Valtion päättämien toimenpiteiden lisäksi kuntien valtionosuuksiin vaikuttaa väestömäärän ja ikärakenteen muutokset.

Vuonna 2009 valtionosuutta lisää kustannusten nousuun perustuva indeksitarkistus, joka on 3,9 prosenttia. Vuoden 2009 valtionosuuksien kokonaismääriä puolestaan vähentävät valtiolistettavat tehtävät ja eräät muut tekijät. Yleistä valtionosuutta vähentävät kuluttajaneuvonnan ja holhoustoimen valtiollistaminen, sosiaali- ja terveystoimen valtionosuutta elatuspalvelujen, tulkkipalvelujen, ulkomaalaisten sairaanhoitokustannusten sekä lasten ja nuorten oikeuspsykiatristen tutkimusten siirto valtiolle.

Väestömuutoksen ja muiden perusteiden lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksia nostaa verokevennyksen kompensatio, mutta maksujen korotuksen vaikutukset tuloihin puolestaan vähentävät valtionosuuksia. Kunnilla olevat vanhat elatustuen saatavat korvataan kunnille sen mukaan, miten kansaneläkelaitos saa niitä perittyä. Korvaus on laskennallinen asukasmäärien suhteessa ja maksetaan sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuden yhteydessä viiden vuoden aikana. Valtionosuusprosentti nousee 1,9 prosenttiyksikköä vuoteen 2008 verrattuna.

Pääosaan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden perusteena oleviin yksikköhintoihin tehdään täysimääräinen indeksikorotus. Perusopetuksen yksikköhintaa nostetaan ryhmäkoon pienentämiseksi ja maahanmuuttajien valmistavan koulutuksen järjestämiseksi. Teatterien, orkestereiden ja museoiden henkilötyövuosien hintoihin tehdään indeksikorotuksen lisäksi tasokorotus, jossa yksikköhintoja korotetaan lähemmäksi todellista pohjaan kolmen vuoden aikana. Ensimmäinen korotus tehtiin vuonna 2008 ja toinen 2009.

Tehtäväkohtaista ja yleistä valtionosuutta lisätään tai vähennetään kuntakohtaisesti valtionosuuksien tasauksella, joka perustuu kunkin kunnan laskennallisten verotulojen määrään. Tasauksesta kohdistuu 57 % sosiaali- ja terveydenhuoltoon, 37 % opetus- ja kulttuuritoimeen ja 6 % yleiseen valtionosuuteen. Lohjan tasausvähennys vuonna 2009 on 4,8 milj. euroa.

8.6 Laskentaperusteet

Talousarvion määrärahojen perustana olevien käyttösuunnitelmien laatimisessa on noudatettu seuraavia arviointiperusteita:

1. Yleinen hintataso on vuonna 2009 keskimäärin 2,5 % korkeampi kuin vuonna 2008 ja 6,0 % korkeampi kuin vuonna 2007;

Kunnallisten palvelujen ja yksityisten asiakaspalvelujen kustannustason muutos vuonna 2009 on 3,2 % ja vuosina 2010 - 11 keskimäärin 3,5 % vuodessa;
2. Kokouspalkkiokustannukset on arvioitu jäsenmäärän, kokousten lukumäärän sekä luottamushenkilöiden palkkiosäännön pohjalta. Voimassa olevan palkkiosäännön palkkioita on korotettu 10 prosenttia vuoden 2009 alusta lukien.
3. Vuoden 2009 palkkataso on keskimäärin 3,6 % korkeampi kuin 1.3.2008 palkkataso. Tuntipalkkoihin, sijaisten palkkaukseen, ylitunteihin, erillis-

korvauksiin, asiantuntija- ja varahenkilöpalkkoihin on osoitettu 4,0 %:n korotus vuoden 2008 talousarvioon verrattuna. Lisä- ja ylitöihin sekä ansionmenetykskorvauksiin on osoitettu 9,0 % enemmän kuin vuoden 2007 tilinpäätöksessä. Vuosina 2010 - 2011 palkkojen korotus on keskimäärin 4,0 % vuodessa;

Henkilöstökuluihin on sisällytetty suunnitellut toimenpiteet henkilöstömäärän muutoksista vuosina 2009 - 2011;

4. Yhteenlaskettu sosiaaliturva- ja työttömyysvakuutusmaksuprosentti on vuosina 2009 - 2011 7,5 %;
5. KVTEL:n palkkaperusteinen maksu on 16,3 % ja VEL:n maksu 21,5 % palkkasummasta, minkä lisäksi vuoden 2007 toteutuneisiin eläkeperusteisiin maksuihin ja eläkkeiden omavastuuosuuksiin on lisätty 10 %. Eläkevakuutusmaksujen kokonaisprosentiksi vuosina 2009 - 2011 muodostuu keskimäärin noin 23,1 %.
6. Lämmitysöljyn ja kaukolämmön hinnan on arvioitu olevan vuonna 2009 keskimäärin 27 % korkeampi kuin vuonna 2007;
7. Sähköenergian ja siirron hinnan on arvioitu vuonna 2009 olevan keskimäärin 3 % korkeampi kuin vuonna 2007;
8. Veden ja jäteveden hinnan on arvioitu vuonna 2009 olevan 7 % korkeampi kuin vuonna 2007;
8. Kokonaisuutena tilakustannusten (sisäisten vuokrien) hintataso on vuonna 2009 11,5 % korkeampi kuin vuonna 2007 ilman tilamuutoksia.
9. Sisäisten palvelujen käytön ja sisäisen laskutuksen osalta tuottajayksiköiden on ilmoitettava tilaajille sovellettavat laskutushinnat. Määräraha-tarpeen arvioimiseksi on tilaajayksikön yhdessä tuottajayksikön kanssa arvioitava palvelujen käyttö.

9 SUUNNITTELUKAUDEN ASUNTOTUOTANTO

Kerrostalotonttien varantoa on Lohjan kaupungin omistuksessa yhteensä 16 tonttia, joilla on rakennusoikeutta yhteensä noin 30 000 k-m². Yksityisomistuksessa on yhteensä 12 toteutumattomaa kerrostalotonttia, joilla on kerrosalaa yhteensä noin 27 000 k-m². Kerrostalotontit sijoituvat pääasiassa Lohjan keskustaan ja Virkkalaan.

Pääosa toteutumattomasta rivitalojen kerrosalasta sijaitsee Etelä-Lohjalla Vappulassa ja Virkkalassa: kaupungin omistuksessa on yhteensä noin 35 000 k-m² ja yksityisomistuksessa noin 43 000 k-m², yhteensä noin 78 000 k-m². Tämä viittaa siihen, että tontteja on kaavoitettu enemmän kuin alueilla on luontaista kysyntää. Rivitalotonttien reservi on yhteensä noin 160 000 k-m², kun kerrostalojen vastaava on vain noin 60 000 k-m². Oletettavasti kaikki rivitaloille varattu kerrosala ei siis ole toteuttamiskelpoista Etelä-Lohjalla, kun samaan aikaan tarjonta on varsin niukkaa esim. Pohjois-Lohjalla.

Lohjan kaupungilla on omistuksessaan 109 rakentamattomaa omakotitonttia. Valmiin kunnallistekniikan alueella on 26 tonttia ja alueella, jolla ei ole kunnallistekniikkaa, 83 tonttia. Valmiin

kunnallistekniikan tontteja on eniten taajamaosayleiskaavoitusta varten rajatussa Etelätaajamassa (16) ja Keskustaajamassa (10). Pohjoistaajamassa ja Länsitaajamassa ei ole lainkaan

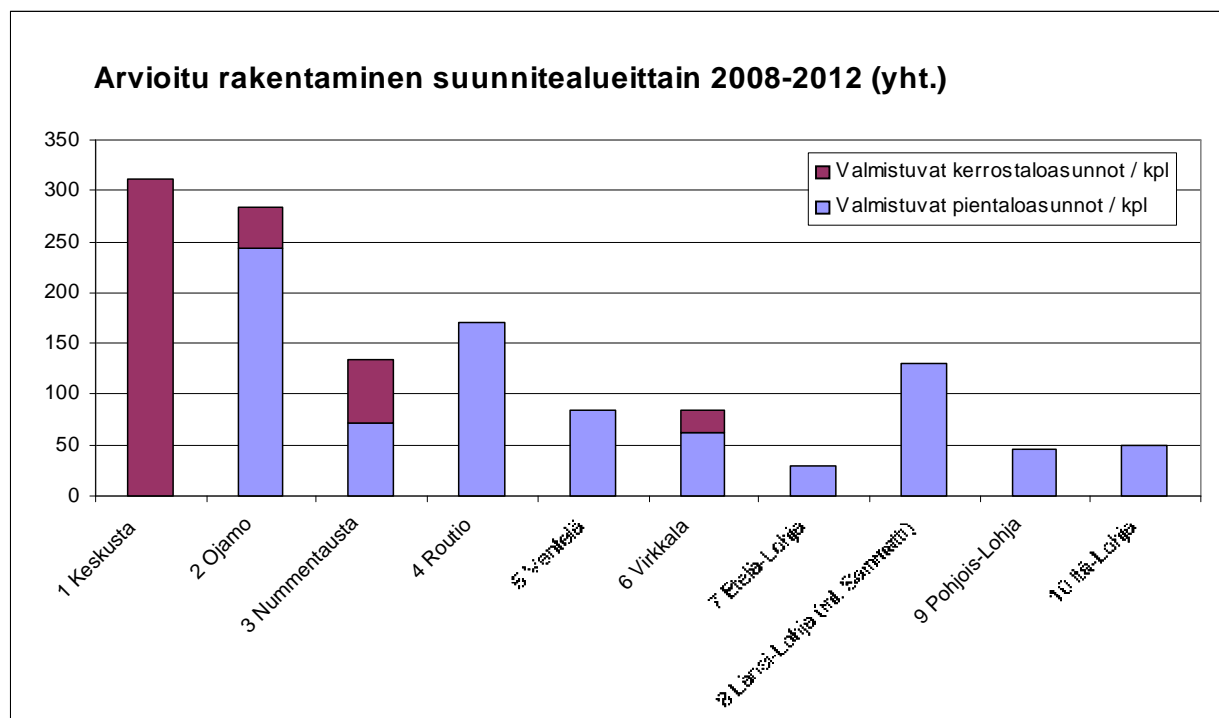
myytäväksi valmiita AO-tontteja. Puuttuvan kunnallistekniikan tontteja on Immulassa 45 kpl sekä Keskustaajaman alueella yhteensä 29 tonttia ja Etelätaajaman alueella 9 tonttia.

Yksityisomistuksessa on Lohjalla yhteensä 565 rakentamatonta AO-tonttia. Valmiin kunnallistekniikan alueella on yhteensä 429 tonttia ja puuttuvan 136 tonttia. Suurin varanto valmiin kunnallistekniikan tontteja on Etelätaajamassa, jossa on tyhjänä 223 tonttia. Tontteja, joilla ei ole kunnallistekniikkaa, on myös eniten Etelätaajamassa eli 80 kpl. Yhteensä Etelätaajamassa on noin 300 tyhjää yksityisomistuksessa olevaa tonttia, joista 2/3 olisi heti toteutettavissa. Keskustaajamassa vastaavat luvut ovat 100 ja 1/3, Länsitaajamassa 23 ja 1/4 sekä Pohjoistaajamassa 80 ja 1/4.

Vireillä olevissa asemakaavoissa on tulossa helpotusta Länsitaajaman tonttitarjontaan. Kaavaluonnoksissa on noin 120 uutta AO-tonttia.

Sammatin uusissa asemakaavoissa (Kukkusnummi, Työtehoseuran ekokylä) on yhteensä noin 50 omakotitonttia. Asemakaavoitetut alueet ovat Sammatissa rakentuneet pääosin sitä mukaa kuin kaavat ovat valmistuneet ja tontit tulleet myyntiin. Kukkusnummen ja Pappilapellon (keskusta) kaavoissa on rivitalovaraukset.

Asuntotuotantokohteet 2008-2012 väestösunnitealueittain

Keskusta

Keskustan suunnitealueen rakentaminen painottuu vuosina 2008-2012 ydinkeskustan yksittäisiin kerrostalotontteihin ja kortteleihin. Hiidensalmen uuden asuntoalueen kunnallistekniikan rakentamisen on arvioitu alkavan vuonna 2011, jolloin ensimmäisen vaiheen asunnot voisivat valmistua vuonna 2012 (n. 7 000 k-m², 80 asuntoa). Epävarmuutta Hiidensalmen rakentamisen aikatauluun ja laajuuteen lisää kuitenkin mm. alueen asemakaavoituksen keskeneräisyys ja

tulevan kysynnän voimakkuus. Keskustan väestösuunnitealueelle on arvioitu valmistuvan ajanjaksolla 2008-2012 yhteensä n. 310 asuntoa.

Ojamo

Ojamon väestösuunnitealueella rakentaminen painottuu Vappulaan ja Haikariin. Vappulassa on arvioitu rakentuvaksi valmiin kunnallistekniikan piirissä olevia rivitalotontteja Vappulantien pohjoispuolella ja omakotiasutusta Vappulantien eteläpuolelle. Haikariin valmistuu ”iivis-matala”-periaatteen mukaisesti ensimmäinen rivitalokohde syksyllä 2008. Haikarin alueen kunnallistekniikka rakennetaan valmiiksi vuonna 2008. Rivitalotonttien toteutumiseen vaikuttaa voimakkaasti rivitaloasuntojen kysynnän vaihtelut. Vappulantien eteläpuolella viireillä olevan asemakaavanmuutoksen alueelle (28 omakotitonttia) aloitettaneen kunnallistekniikan rakentaminen vuonna 2010. Ojamon väestösuunnitealueelle on arvioitu valmistuvan yhteensä n. 280 asuntoa vuosina 2008-2012.

Nummentausta

Nummentaustan väestösuunnitealueella rakentamisen on arvioitu painottuvan Vienolan ja Gunnarlan asemakaavoitetuille alueille. Vienolaan valmistunee n. 30 omakotitaloa ja Gunnarlan n. 40 omakotitaloa väestösuunnitekauden alkupuolella. Gunnarlassa on lisäksi rivitalo- ja kerrostalokaavavarantoa, josta osan on arvioitu toteutuvan. Nummentaustan alueelle on arvioitu valmistuvan yhteensä n. 130 asuntoa vuosina 2008-2012.

Routio

Helsinki-Turku -moottoritien, Karnaisten liittymän ja Roution sisääntulotien rakentamisen on arvioitu voimistuvan rakentamista Roution väestösuunnitealueella. Alueen kohteiden rakentamisen hitauteen suunnittelukauden alkupuolella vaikuttaa kuitenkin Helsinki-Turku -nopean rautatieyhteyden suunnittelun keskeneräisyys. Roution ja Haukilahden asemakaavoitetuille rivitalotonteille, Taka-Roution ja Rajaportin viireillä oleville asemakaava-alueille on arvioitu valmistuvan kaudella 2008-2012 yhteensä n. 170 asuntoa. Roution suunnitealueen rajausta on aiempaan verrattuna muutettu siten, että se kattaa kokonaisuudessaan myös viireillä olevan Paloniemen osayleiskaavan alueen, jonka vahvistumisen myötä alueen tulevaisuuden kasvumahdollisuudet tarkentuvat.

Ventelä

Ventelän väestösuunnitealueella voimakkaamman rakentamisen on arvioitu jatkuvan vuoden 2010 jälkeen. Aiemmissa suunnitteissa Itä-Lohjan haja-asutusalueelle sijoittuneen Immulan asemakaava-alueen kunnallistekniikan rakentamista on suunniteltu aloitettavaksi vuonna 2011. Kaavoitusohjelmaan sisältyvän Muijalan asemakaavoitettavan alueen kunnallistekniikan rakentamismahdollisuutta on kaavailtu vuodelle 2012. Viireillä olevan taajamaosayleiskaavoituksen yhteydessä selvitetään Pohjois-Lohjaa koskevien ratahankkeiden vaikutukset tulevaisuuden asuntotuotantoa varten tehtäviin aluevarauksiin. Ventelän väestösuunnitealueelle on arvioitu toteutuvan yhteensä n. 90 asuntoa väestösuunnitekauden alkuvuosina 2008-2012.

Virkkala

Virkkalan väestösuunnitealueella lähivuosien rakentaminen painottuu Jönsbölen (ns. Lasitehtaan ympäristö) ja Haukkavuoren omakotialueiden täydentymiseen. Myös Virkkalan keskustassa on arvioitu kerrostalorakentamisen lähtevän liikkeelle lähivuosina, samoin Suninhakaan rajoittuva, ennakkomarkkinoinnissa oleva Kirsikkakujan rivitalokohde. Taajamaosayleiskaavoituksen puitteissa tullaan tarkastelemaan mm. Vohloisten aluekokonaisuuden rakentamis

mahdollisuuksia. Yhteensä Virkkalan suunnitealueelle on arvioitu valmistuvan n. 90 asuntoa vuosina 2008-2012.

Etelä-Lohja

Etelä-Lohjan suunnitealueelle on aiemmin alueelle tehtyjen myönteisten suunnittelutarveratkaisujen tai poikkeamislupien määriin (koskien ympärivuotista asumista) perustuen arvioitu valmistuvan vuosittain 6 asuntoa eli yhteensä 30 asuntoa ajanjaksolla 2008-2012. Osa myönteisistä suunnittelutarveratkaisuista tai poikkeamisluvista voi kuitenkin jäädä toteutumatta.

Länsi-Lohja (sis. Sammatti)

Länsi-Lohjan väestösuunnitealue käsittää vuonna 2008 Lohjan kaupunkiin kuuluvan Länsi-Lohjan haja-asutusalueen sekä koko nykyisen Sammatin kunnan. Sammattiin on nykyarviolla oletettu valmistuvan vuosina 2009-2011 yhteensä 20 asuntoa vuodessa ja muina vuosina 10 asuntoa vuodessa. Sammatin uusille asemakaava-alueille (Kukkusnummi ja Työtehoseuran ekokylä) valmistunee n. 50 omakotitaloa. Kukkusnummen kunnallistekniikka rakennetaan vuonna 2008. Ekokylän kaava-alueen kunnallistekniikan rakentamisaikataulu on sidoksissa valtion rahoitukseen (alueellinen vesihuolto). Nykyiselle Lohjan kaupunkiin kuuluvalla osalla Länsi-Lohjan suunnitealuetta on aiempaan haja-asutuksen kehitykseen perustuen arvioitu valmistuvan 10 asuntoa vuodessa vuosina 2008-2012. Osa alueelle tehtävistä myönteisistä suunnittelutarveratkaisuista tai poikkeamisluvista voi kuitenkin jäädä toteutumatta.

Pohjois-Lohja

Pohjois-Lohjan väestösuunnitealueelle Lohjanharjun pohjoispuolella on aiemmin alueelle tehtyjen myönteisten suunnittelutarveratkaisujen tai poikkeamislupien määriin (koskien ympärivuotista asumista) perustuen arvioitu sijoittuvan uutta haja-asutusta 9 asuntoa vuodessa ajanjaksolla 2008-2012. Osa myönteisistä suunnittelutarveratkaisuista tai poikkeamisluvista voi kuitenkin jäädä toteutumatta.

Itä-Lohja

Itä-Lohjan väestösuunnitealueelle Lohjanharjun eteläpuolella on aiemmin alueelle tehtyjen myönteisten suunnittelutarveratkaisujen tai poikkeamislupien määriin (koskien ympärivuotista asumista) perustuen arvioitu sijoittuvan uutta haja-asutusta 10 asuntoa vuodessa ajanjaksolla 2008-2012. Osa myönteisistä suunnittelutarveratkaisuista tai poikkeamisluvista voi kuitenkin jäädä toteutumatta.

10 TOIMINNALLISET MUUTOKSET

Kaikki toimialat

Hyvinvoiva ja terve Lohja -ohjelma laaditaan osaksi Lohjan kaupunkistrategiaa. Yli hallintorajojen laadittavassa ohjelmassa määritellään tavoitteet hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi sekä mittarit toimenpiteiden vaikuttavuuden arvioimiseksi. Ohjelman valmisteluvastuu on Lohjan kaupungin johtoryhmällä.

Valmisteilla olevan terveydenhuoltolain mukaan kuntien on seurattava asukkaidensa terveydentilaa ja siihen vaikuttavien tekijöidensä kehitystä väestöryhmittäin. Terveysnäkökohdat on

otettava huomioon kaikessa lohjalaisessa päätöksenteossa – kaavoituksessa, liikenneratkaissuissa, koulutuksessa ja vapaa-ajan palveluissa.

10.1 Tarkastuslautakunta

	2007	2008	2009	2010	2011
	Tot.	Tavoite	Tavoite	Tavoite	Tavoite
1002 TARKASTUSLAUTAKUNTA					
Ulkoisen valvonta					
Lautakunnan kokoukset, kpl	8	8	8	8	8
Tarkastuspäivät, tilintarkastajat	54	60	60	60	60
Tehty työaika, henkilötyövuodet	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
*Toimintakulut, eur/asukas	1,77	1,93	2,03	2,07	2,11
Ostopalvelut % kuluista	45,9	53,3	51,8	52,0	52,1
Asukasmäärä	37352	37714	39464	39858	40252
Tarkastuslautakunnan henkilömäärä	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3

10.2 Yleinen luottamushenkilöhallinto

	2007	2008	2009	2010	2011
	Tot.	Tavoite	Tavoite	Tavoite	Tavoite
1003 YLEINEN LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO					
Valtuuston kokoukset, kpl	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00
* eur/kokous	15744	22313	19647	19895	20152
Hallituksen kokoukset	33	28	28	28	28
Henkilöstöjaoston kokoukset	10	12	12	12	12
Kehittämisen- ja elinkeinojaoston kokoukset	12	12	12	12	12
*eur/kokous	9101	10049	10468	10691	10981

10.3 Keskushallinto

Suhdetoiminta

Yhteyssihteerin tehtävänimike muutetaan viestintäpäälliköksi, jonka tehtäviin kuuluvat Lohjan kaupungin suhde- ja sidosryhmätoiminta, ystävyyskuntasuhteet, Lohjan profilointi, viestinnän suunnittelu, ohjaaminen ja toteuttaminen, asiakas- ja kuntalaispalautteen hallinta sekä viestinnän vaikutusten seuraaminen ja onnistumisen mittaaminen. Muutoin toiminnassa on varauduttu tavanomaiseen kansainväliseen toimintaan ja edustukseen ilman merkittäviä tapahtumia.

Elinkeinopalvelut

Elinkeinotoimen kehittämistavoitteita toteutetaan oman toiminnan ohella osakkuuksien, jäsenyyksien tai yhteistyökumppanien kautta. Puolet elinkeinotoimen yleisen kehittämisen budjetista kohdistuu Länsi-Uudenmaan Yrityskeskus Oy:öön, jolta ostetaan yrityspalvelut ja alueellinen kehittämistoiminta. Muita yhteistyökumppaneita ovat Ykkösakseli ry maaseutuelinkeinojen kehittämisessä, Länsi-Uudenmaan Uusyrityskeskus ry alkavien yritysten neuvonnassa,

Länsi-Uudenmaan Yrityshautomo Oy hautomopalveluissa, Lohcase ry. Lohjan keskustan kehittämässä, Lohjan Yrittäjät ry. yritystapahtumissa ja Nuori Yrittäjyys ry koulujen yrittäjyysaktiivoinnissa. Mainitut toiminnot ovat vakiintuneet kehittämisen painoalueiksi.

Elinkeinotoimen markkinoinnissa tärkeimpiä toimintamuotoja ovat messut mm. Oma koti, Oma mökki ja Oma piha, Tampereen alihankintamessut ja Lohjan hyvän tuulen messut sekä tapahtumat kuten Työ ja Koti sekä mediamarkkinointi. Matkailupalveluissa painopiste on pääkaupunkiseudun päivämatkailussa. Markkinointikanavina ovat mm. Matka-messut, Sihteerij- ja assistenttimessut ja Suoma-tuotetorit. Muutoin matkailupalvelukeskus opastaa kysyjää netin kautta ja esittein sekä Monkolan ja kesällä Lohjan torin neuvontapisteillä. Matkailupalvelut ovat mukana lohjalaisissa tapahtumissa, esimerkiksi Järvipäivissä, Laurin päivissä, Omenakarnevaaleissa ja Menneen ajan joulumarkkinoissa. Maaseutupalvelut ovat valtion ohjaamia ja säätelemiä. Asiakkaina ovat maatilat ja palveluna EU:n maatilatukeen liittyvät tehtävät.

Vuoden 2009 talousarviossa elinkeinopalvelujen henkilöstöön sisältyy Sammatista siirtyvä toimistosihteeriksi, joka toimii elinkeinoyritysten yleisissä kehittämissä tehtävissä puolen vuoden ajan ja sen jälkeen maataloustoimen tehtävissä. Länsi-Uudenmaan Yrityskeskukseen elinkeinotoiminnan käytännön toteuttamisen normaalin käyttömenojen kasvun lisäksi Sammatin osuus nostaa Lohjan maksuosuutta. Uusyrittäjäkeskuksen toiminta-avustukset kasvavat edellisestä vuodesta aikaisempaa suuremman osan rahoituksesta siirtyessä kuntien vastuulle, minkä lisäksi Sammatin kuntaliitos nostaa Lohjan maksuosuutta.

Maaseudun kehittämistä toteutetaan edelleen yhteistyössä Salon-seudun kanssa Ykkösakseli ry:n kautta ja jäsenmaksu vuonna 2009 on 42 330 euroa. Uutena menoeränä on Lohjan Yrittäjät ry:lle varattu avustuksiin 15 000 euroa yritysrekisterin päivitykseen. Matkailun kustannuksiin on lisätty Sammatin matkailun osuus. Lisäksi tuloista poistuu Sammatin maksama korvaus maaseutuviranomaispalvelujen hoidosta.

Hallinto- ja talouspalvelut

Suunnittelu- ja tutkimustoiminnassa menojen kasvuun vaikuttaa Hiiden alueen yhteisen hankinta-asiamiehen kustannusosuus, joka vuonna 2009 on 53 000 euroa. Lisäksi talousarviossa on varattu 10 000 euroa strategiatyöhön liittyvien palvelujen hankintaan. Taloushallinnossa henkilöstökulut pienenevät LOST:n aiheuttamasta tehtävämäärän kasvusta huolimatta, kun eläkkeelle siirtyneen henkilön tehtävä jätettiin täyttämättä ja yksi henkilö on siirretty keskushallinnossa toiselle tulosalueelle. Keskusjohdon hallintopalveluissa henkilöstömenoja lisää Sammatin entisen kunnanjohtajan palkkauskustannukset sekä toisen kielenkääntäjän palkkaaminen LOST:n ja aluekeskusohjelman käännöstehtäviin. Muilta osin hallinto- ja talouspalvelujen talousarvioon ei sisälly toiminnallisia tai resurssimuutoksia.

Henkilöstöpalvelut

Sammatin kuntaliitoksen ja LOST -yhteistyön myötä henkilöstöhallinnon tehtävämäärä ja toisaalta henkilöstöhallinnon haasteet henkilöstön osaamisen, jaksamisen ja saatavuuden näkökulmista kasvavat. Henkilöstöhallinnon johtamistehtäviä varten perustetaan henkilöstöjohtajan virka 1.8.2009 lukien, jonka henkilöstö- ym. kustannukset ovat 39 000 euroa. Henkilöstöpalveluihin siirtyy Sammatista ja Inkoosta yhteensä 2 uutta työntekijää. Toinen uusista työntekijöistä siirtyy palkanlaskijaksi ja toimen toimistosihteeriksi virka- ja työsuohdehallintoon. JUKO ry:n pääluottamusmies on siirtynyt kokoaikaiseksi pääluottamusmieheksi henkilöstöpalveluihin. Vihdin kunta ei osta enää vuonna 2009 työsuojelupäällikköpalveluja, joten tästä syntyneet tulot jäävät pois.

Talousarvio sisältää edelleen 25 työllistetyn palkkaamisen (Mahis-projekti ja nuorisotyöpaja) ja 7 oppisopimusoppilaan palkkaamisen hoitotehtäviin. Kesätyöntekijöitä palkataan vuoden 2008 laajuudessa.

Vuoden aikana hankitaan ja otetaan käyttöön sähköinen osaamisenhallintaohjelma. Henkilöstöhallinnon sähköinen työpöytä Hjalmar otetaan käyttöön koko organisaatiossa ja esimiehet ja henkilöstö koulutetaan järjestelmän käyttöön. Rekrytoinnin kehittämistä varten hankitaan sähköinen rekrytointiohjelma ja sitä käytetään aluksi sijaisrekrytointiin.

Sammatin kuntaliitoksesta johtuvat palkkaerot siirtyvän henkilöstön osalta tasataan vuoden 2009 aikana ja LOST -yhteistyöalueesta johtuvien palkkaerojen tasaaminen aloitetaan vuoden 2009 aikana.

Henkilöstöpalveluissa työterveyshuollon, työsuojelun, tyky -toiminnan, virkistystoiminnan, työpaikkaruokailun ja muiden henkilöstöetuuksien osalta talousarvio kasvaa LOST -yhteistyön ja Sammatin kuntaliitoksen tuoman henkilöstömäärän suhteessa noin 100 000 euroa.

Oikeuspalvelut

Kuluttajaneuvonta ja yleinen edunvalvonta siirtyvät valtion hoidettavaksi tämän hetkisten suunnitelmien mukaan 1.4.2009 lukien. Kuntien ja valtion välinen tehtävien muutos vähentää rahoitusosassa yleistä valtionosuutta. Muilta osin oikeuspalvelujen talousarvioon ei sisälly toiminnallisia muutoksia.

Tietopalvelut

LOST:n aiheuttaman laajentuneen toiminnan ja käyttäjämäärän kasvun johdosta talousarvioon sisältyy yksi uusi sovellushenkilö. Tietohallinnon vuoden 2009 toiminnassa jatketaan vuonna 2008 aloitettuja projekteja. Käytännössä keskeneräiset projektit ovat LOST-terveydenhuollon käyttöönottoprojekteja. Uusina käyttöönottoprojekteina aloitetaan Rondo arkistojärjestelmän uusiminen, identiteettihallintajärjestelmän ja työasemien etähallintajärjestelmän laajentaminen sekä henkilöstöhallinnon sähköisen työpöydän laajentaminen koulutus- ja rekrytointiportaalilla.

Kansalaisille tarjottavien e-palveluiden rakentaminen aloitetaan terveydenhuollossa ja päivähoidossa. Tietoturvan kehittämiseksi aloitetaan Log-tietojen analysoinnin kehitystyö ja tämän mahdollistavan tietojärjestelmän hankinnan. Tietoverkkoa parannetaan uusimalla laitteistoja, nostamalla tietoliikenneyhteyksien nopeuksia sekä ottamalla käyttöön tietoliikenteen valvontatyökaluja ja -tekniikoita. Vuoden 2009 aikana jatketaan vuonna 2008 aloitettua maakuntaverkon kehittämistä yhdessä Kirkkonummen, Raaseporin ja Vihdin kanssa. Kehitystyön tuloksena julkaistaan maakuntatietoverkkostrategia, jonka perusteella Länsi-Uudellemaalle synnytetään vaiheittain kuntien yhteinen maakunnallinen tietoverkko. Lohjan alueella jatketaan valokuituyhteyksissä tarvittavien putkiyhteyksien rakentamista Hiidensalmen suunnalla ja Asema- Muijala suunnalla.

Tietohallinnon talousarvio kattaa nykyisen toiminnan ylläpitämiseen tarvittavat käyttökustannukset ja pienempien hankintojen (alle 2 000 euroa) toteuttamisen. Suurimmat kehittämissuunnitelmat toteutetaan investointibudjetin kautta.

Seudullisen tietohallinnon toimintakulut koostuvat Lohjan ja Karkkilan kaupunkien, Nummi-Pusulan kunnan ja Länsi-Uudenmaan ammatillisen koulutuskuntayhtymän yhteisistä tietojärjestelmien käyttö-, ylläpito- ja palkkakustannuksista. Talousarvio on laadittu siten, että yhteis-

toiminta ja palvelujen myynti naapurikunnille jatkuu joko kuntakohtaisesti tai Karkkilan, Nummi-Pusulän ja Vihdin palvelukuntayhtymän kautta nykyisessä laajuudessa.

10.3.1 Keskushallinnon tunnusluvut ja suoritteet

Vuoden 2008 määrärahat kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti					
	2007	2008	2009	2010	2011
	Tot.	Tavoite	Tavoite	Tavoite	Tavoite
1004 KESKUSHALLINTO					
Suhdetoiminta					
Tehty työaika, henkilötyövuodet			1,0	1,0	1,0
Elinkeinopalvelut					
Työpaikkojen määrä, kpl	15325	15500	15800	15800	15800
Perustetut/siirtyneet yritykset, kpl	205	160	160	160	160
Työttömyysaste, %	5,9	7,0	6,0	6,0	6,0
Maatalouden aktiivivilat (yli 3 ha), kpl	141	140	174	174	174
Hakemukset, kpl	723	600	750	750	750
Elinkeinopalvelut yhteensä					
(JohdonVertin mukaiset tunnusluvut: sisältää työllistämisestä aiheutuvat kustannukset)					
Tehty työaika, henkilötyövuodet	6,0	6,6	6,5	6,5	6,5
*Toimintakulut, eur/asukas	28,22	28,91	30,63	31,34	32,10
*Toimintakate, eur/asukas	-24,99	-26,56	-29,08	-29,75	-30,48
Hallinto- ja talouspalvelut					
Taloushallinto					
Ostolaskut, kpl	49095	48500	53000	53000	53000
Tositteet, kpl	60299	62000	67000	67000	67000
*Toimintakulut, eur/tosite	6,50	6,25	5,47	5,59	5,80
Keskusjohdon hallintopalvelut					
Kokoukset, kpl (kv,kh,jaostot)	65	65	65	65	65
*Toimintakulut, eur/kokous	4412	4360	6763	6926	7187
Virastopalvelut					
Arkistohyllyt, m	1944	1944	1954	1944	1944
*Toimintakulut, eur/m	75,88	60,85	72,20	75,23	77,99
Monistamon kopiot, milj. kpl	1,4	1,7	1,5	1,7	1,7
*Toimintakulut, eur/kopio	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06
Hallinto- ja talouspalvelut yhteensä					
Tehty työaika, henkilötyövuodet	27,7	27,7	28,7	28,7	28,7
*Toimintakulut, eur/asukas	60,17	62,29	66,11	66,84	68,60
*Toimintakate, eur/asukas	-49,24	-48,76	-46,60	-46,14	-45,69
Henkilötyövuodet/10 000 asukasta	7,4	7,3	7,3	7,2	7,1
Henkilöstöpalvelut					
Kaupungin vakinaisen henkilökunnan määrä	1850,0	2021,3	2021,3	2021,3	2021,3
Määräaikaiset työntekijät	617,0	450,0	450,0	450,0	450,0
Työllistettyjen määrä	17,0	26,0	33,0	26,0	26,0
Kesätyöllistetyt	80,0	60,0	60,0	60,0	60,0
*Työllistämiskulut, eur/asukas	8,96	20,83	16,81	17,27	17,75
*Henkilöstöpalvelut, eur/vak.työntekijä	86,39	67,30	81,38	84,20	87,11
*Työsuojelu ja työterveydenhuolto, eur/vak.työntekijä	359,39	359,84	410,09	424,52	439,46
Henkilöstöpalvelut yhteensä					
Henk.hallinnossa tehty työaika, henkilötyövuodet	16,1	16,1	21,3	21,7	21,7

	2007	2008	2009	2010	2011
	Tot.	Tavoite	Tavoite	Tavoite	Tavoite
*Toimintakulut, eur/asukas	57,75	70,77	73,29	75,87	77,87
*Toimintakate, eur/asukas	-44,09	-54,62	-57,91	-60,18	-61,87
Vak+määräaik.työntekijä/henkilötyövuosi	153,23	153,50	116,02	113,88	113,88
Oikeuspalvelut					
Kuluttajaneuvonnan asiakkaat	2182	1900			
Velkaneuvonnan asiakkaat	276	200	200	200	200
*Toimintakulut, eur/asiakas	184,70	284,83	326,66	335,02	347,12
Pysäköintivirhemaksut	7088	8400	8400	8400	8400
*Toimintakulut, eur/virhemaksu	19,40	17,37	22,91	23,62	24,50
*Toimintakate, eur/virhemaksu	12,56	16,55	11,48	11,60	11,58
Oikeuspalvelut yhteensä					
Tehty työaika, henkilötyövuodet	10,4	10,4	7,0	7,0	7,0
*Toimintakulut, eur/asukas	12,75	12,98	10,73	10,94	11,23
*Toimintakate, eur/asukas	-1,87	-1,51	-1,07	-1,13	-1,28
Henkilötyövuodet/10000 asukasta	2,8	2,8	1,8	1,8	1,7
Tietopalvelut					
Käyttäjätunnukset yhteensä	1880	1900	1950	1950	1950
Tehty työaika, henkilötyövuodet	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00
*Toimintakulut, eur/käyttäjätunnus	285,85	553,00	727,53	725,69	751,13
*Käyttäjätunnuksia/henkilötyövuosi		127	130	130	130
Puheviestintä					
Puhelinvaihteen ala-liittymät, kpl	702	780	760	760	760
Centrex / palveluvaihde alaliittymät, kpl	360	230	210	210	210
Matkapuhelimet, kpl	628	530	545	545	545
Tehty työaika, henkilötyövuodet	1	1	1	1	1
Toimintakulut, eur/vaihteen liittymä	82	96	86	89	92
Toimintakulut, eur/asukas	18	32	39	39	40
Asukasmäärä	37352	37714	39464	39858	40252

10.4 Sosiaali- ja terveyslautakunta

Vuoden 2009 alusta lukien toteutuu Sammatin kunnan lakkauttaminen ja liittäminen Lohjaan sekä Siuntion, Inkoon ja Karjalohjan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintojen liittäminen Lohjan toimintoihin (LOST-alueen toteuttaminen). Lohjan kaupunki järjestää palvelut yhteistoiminta-alueen kuntien asukkaille. Lohjan perusturvakeskuksen henkilöstömäärä kasvaa 543 työntekijästä noin 781 henkilöön. Sosiaali- ja terveyslautakunta on toimielin, joka vastaa LOST:n toiminnoista ja siihen kuuluu edustajia kaikista yhteistoiminta-alueen kunnista.

Hallintopalvelut

Hallintopalvelujen keskeisin haaste on LOST:n toteutus hallinnon ja talouden osalta. Hallintopalvelujen henkilöstömäärä kasvaa lisääntyvien tehtävien myötä ja samalla koko toimialaa koskevat toimistotehtävät keskitetään. Perusturvajohtajan suoraan alaisuuteen kuuluu kehittämispalvelut -yksikkö, johon sijoittuu kehittämisspäällikkö ja johtava hoitaja. LOST:n toimintakuluihin on haettu valtiovarainministeriöltä avustusta.

Vanhuspalvelut

Vanhuspalvelut kohdennetaan eniten apua tarvitseville ikääntyneille painottuen yli 75-vuotiaiden päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen tukemiseen ja toimintakyvyn ylläpitämiseen. Suurimpana haasteena tulosalueella on henkilöstön saatavuuden ja osaamisen varmistaminen rekrytointia ja työyhteisöjen toimintakäytäntöjä sekä ydin-prosesseja kehittämällä.

Sairaanhoidollisen osaamisen lisääminen toteutetaan sekä lisäämällä vakansseja (vuonna 2009 palkataan kolme uutta sairaanhoitajaa ja viisi uutta lähihoitajaa; kustannusvaikutus 260 000 euroa) että muuttamalla vapautuvia kodinhoitajan tehtäviä sairaanhoitajan ja lähihoitajan tehtäviksi. Lisäksi talousarvioon on varattu syksystä alkaen yksi sairaanhoitajan ja kolme lähihoitajan vakanssia kotihoitoon, jotta palvelua voidaan antaa ympärivuorokautisesti myös Siuntion ja Sammatti-Karjalohjan alueilla (vuonna 2009 kustannukset ovat 50 000 euroa).

LOST -alueella otetaan vuoden 2009 alussa käyttöön yhteinen tietojärjestelmä kaikissa koti-hoidon sekä asumis- ja laitospalveluyksiköissä. Kaikki vanhuspalveluiden myöntämiskriteerit,

maksut ja palkkiot sekä toimintakäytännöt yhtenäistetään LOST -yhteistyön käynnistyessä. Tämä edellyttää nykyisen palvelurakenteen kartoitusta, analyysiä sekä yhteisen ikääntymispoliittisen strategian laatimista. Tämä valmistuu toimenpideohjelmineen vuoden 2010 loppuun mennessä. Hankkeessa painotetaan strategista kumppanuutta sekä palveluprosessien selkiyttämistä ja yhtenäistämistä. Vanhuspalvelut osallistuu myös tutkimushankkeeseen, jossa tavoitteena on lääkeshoidon kokonaisarvioinnin kautta siirtyä lääkkeiden annosjakeluun kaikissa yksiköissä.

Vanhusten asumispalveluihin varaudutaan hankkimaan viisi uutta asumispalvelupaikkaa, joiden kustannukset ovat yhteensä 210 000 euroa. Lohjan Apuomenan tuetut palvelut säilyvät ennallaan.

Vanhuspalveluiden haasteena on fysioterapian, suunterveydenhuollon ja gerontologisen sosiaalityön liittäminen laajemmin kotona asumista tukevien palvelujen saumattomaan palveluketjuun. Sosiaalityön osaamista tulosalueella laajennetaan siten, että vanhuspalveluille rekrytoidaan oma sosiaalityöntekijä. Lääkäreiden ja kotihoitoon välistä yhteistyötä sekä kotiuttamisprosessia kehitetään edelleen yhteistyössä avoterveydenhuollon, sairaalapalveluiden ja erikoissairaanhoidon yksiköiden kanssa.

Inkoossa aloittaa 7-paikkainen pienryhmäkoti palvelutalon yhteydessä. Talousarviossa on varattu 32 000 euroa myös yhteen uuteen lähihoitajan vakanssiin, jolla vahvistetaan vanhusten päivätoimintaa Inkoon alueella.

Erityispalvelut

Erityispalveluiden tulosalue organisoituu vuoden 2009 alussa. Se tuottaa LOST -alueella asiakkaalle tarpeen mukaiset ja helposti saavutettavat perheneuvola-, vammais-, päihde- ja mielenterveyspalvelut. Asiakkaiden henkilökohtaisten tarpeiden mukaisten tavoitteiden toteuttaminen ja sosiaalisen yhteisöllisyyden turvaaminen edellyttävät omatoimisuuden ja elämänhallinnan valmiuksien lisäämistä ja tasa-arvoisia mahdollisuuksia.

Lisäksi erityispalveluiden tulosyksikössä toimii LOST -alueen sijaisrekrytointiyksikkö, jonka tavoitteena on sekä terveyspalveluiden että sosiaalipalveluiden sijaishenkilöstön saatavuuden turvaaminen. Toiminta vakainaistetaan vuoden 2009 alusta alkaen.

Perheneuvolaan lisätään yksi psykologi-sosiaalityöntekijä -työpari tavoitteena lyhentää jonoja. Kustannusvaikutus vuonna 2009 on 70 000 euroa.

Päihdeklinikan ja avohuollon päihdetyöntekijöiden toiminta yhdistetään samaan yksikköön. Päihdepalveluiden kokonaisuuden ja palvelurakenteen arviointi aloitetaan osana käynnistyvää seudullista Päihde- ja mielenterveyshanketta.

Vammaispalveluita täydennetään mielenterveyskuntoutujien sosiaaliseen kuntoutukseen keskittyvällä sosiaalityöntekijällä. Palvelurakennetta muutetaan avohoitopainotteisempaan suuntaan siirtämällä kuntoutujia tuen turvin itsenäiseen asumiseen. Aspa -palvelut tarjoaa RAY:n tuella asunnon muutamalle kuntoutujalle ja tuottaa tarvittavan tuen asumiseen.

Kehitysvammaisissa sosiaaliohjaajan työsuhde vakinaistetaan. Vuoden aikana selvitetään vammaispoliittisten etujen yhtenäistäminen. LOST -kuntien yhteinen vammaisneuvosto perustetaan. Eduskunnassa on valmisteilla vammaispalvelulainsäädännön muutos, joka voi aiheuttaa syksystä 2009 lähtien palvelutarpeiden lisäämistä.

Sosiaalipalvelut

Sosiaalipalvelujen tulosalueen palvelut organisoidaan ja johdetaan keskistetyksi LOST -alueella. Sosiaalityössä noudatetaan eriytettyä työmallia. Ajanvaraukseen perustuvat palvelut järjestetään osa-aikaisesti lähipalveluina Siuntiossa ja Inkoossa sekä erikoistapauksissa Karjalohjalla. Päihdetyön avopalvelut siirtyvät erityispalvelujen tulosalueelle.

Aikuissosiaalityössä tavoitteena on aktivoivaa sosiaalityötä edistävän työmallin käyttöönotto. Maaliskuussa 2008 alkaneen pitkäaikaistyöttömien työllistämishanke Mahiksen toiminta jatkuu Lohjan alueella. Työllistämistoimintaa koskevien palvelujen (oma toiminta, Hiiden työvoiman palvelukeskus, ostopalvelut sekä kolmannelle sektorille myönnettävä työllistämistuki) koordinoimista ja yhteensovittamista jatketaan. Lohjan mielenterveysseuralle osoitetaan 10 000 euron lisäys eli yhteensä 40 000 euroa mielenterveyskuntoutukseen.

Lastensuojelun asiakkuusmäärien kasvu ja vuonna 2008 voimaan tulleen uuden lastensuojelulain toimintavelvoitteet edellyttävät henkilöstön lisäämistä ja tehtäväjaon kehittämistä. Lastensuojelun avohuollon toiminnallisia edellytyksiä vahvistetaan palkkaamalla uusi sosiaaliohjaaja (amk) ja sosiaalityöntekijä, joiden kustannusvaikutus on 80 000 euroa. Avohuollon tukitoimenpiteisiin varataan 25 000 euroa.

Lastensuojelun laitoshoidon määräraha on haasteellinen. Lastensuojelun avohuollon palvelujen ja lasten ja nuorten psykososiaalisten palvelujen ja työmuotojen kehittämistä jatketaan seudullisena yhteistyönä. Lakisääteinen lastensuojelusuunnitelma saatetaan valmiiksi.

Hiiden (LOST ja Karviainen) ja Länsi-Uudenmaan kuntien yhteinen sosiaalipäivystyshanke jatkuu vuoden loppuun. Vuoden 2009 aikana tehdään selvitys ja päätös pysyvästä päivystysrakenteesta.

Elatusturva siirtyy 1.4.2009 alkaen kansaneläkelaitoksen hoidettavaksi. Elatusturva-asioita hoitavan henkilöstön toimenkuvat muuttuvat.

Terveyspalvelut

LOST -yhteistoiminnan mahdollisuuksien hyödyntäminen on tulosalueen tärkein haaste rekrytoinnin ohella.

Avosairaanhoidon toimintaa kehitetään Stakesin selvitystyön ehdotusten mukaisesti: Siuntion ja Inkoon vastaanottopalveluita kehitetään nykyisistä lähtökohdistaan. Lohjalla tiukasta omalääkärimallista luovutaan aluepohjaisesta vastuusta kiinni pitäen. Muutos tukee rekrytointia, mahdollistaa lääkäripalveluiden oikeudenmukaisemman jakamisen lääkärivajaustilanteissa ja helpottaa potilaiden hakeutumista valitsemalleen lääkärille. Toimintamallin muutos tarkoittaa myös lääkärien palkkausjärjestelmän kustannusneutraalia muutosta. Päiväaikainen vaativampi terveyskeskuspäivystys keskitetään Tynninharjun terveysasemalle hankkimalla palvelua yksityiseltä palveluntuottajalta. Keskittäminen lisää potilasturvallisuutta ja mahdollistaa päivystysaikaisten röntgentutkimusten joustavan saamisen tilanteessa, jossa HUS-Röntgen keskittää toimintansa Lohjalla Lohjan sairaalan yhteyteen. Samalla Lohjan pääterveysaseman röntgenkuvaustoiminta loppuu. Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon rajaa madalletaan hankkimalla avosairaanhoidon erikoislääkäreiden konsultaatioita ostopalveluna. Hoitajien työnkuvan kehittämiseen panostetaan toimintavuoden aikana.

Karjalohjan ja Sammatin terveysasemille jatketaan terveystalvelujen hankkimista ostopalveluna MedOne Oy:ltä ainakin optiokausien loppuun asti. Karjalohjan ja Sammatin fysioterapiapalvelut tuotetaan pääosin omana toimintana, mikä tarkoittaa yhden uuden fysioterapeutin palkkaamista. Ostopalvelujen vähentymisen kautta muutos on kustannusneutraali.

Terveysasemaverkosto säilyy nykyisellään vuonna 2009. Toimintavuoden aikana tehdään palveluverkkoselvitys, koska hajanainen yhdeksän pienen terveysaseman verkosto on erittäin haavoittuva.

Avosairaanhoidossa kahden psykiatrisen sairaanhoitajan saaminen mahdollistaa mielenterveyden kehittämisen. Vuoden 2009 rahoitustarve 60 000 euroa katetaan vähentämällä mielen-terveysostopalveluita. Lasten- ja nuorten terveydenhuoltoon ja neuvolatoiminnan ja kouluterveydenhuollon tukemiseen panostetaan perustamalla lastenneurologin virka. Kouluterveydenhuoltoon palkataan kaksi terveydenhoitajaa, joiden kustannusvaikutus on 70 000 euroa. Opetusterveyskeskustoiminnan kehittäminen on tärkeää terveyskeskuksen henkilöstön riittävyyden ja osaamisen varmistamiseksi tulevaisuudessa ja yliopisto- ja oppilaitosyhteistyön jatkamiseksi.

Terveyden edistämisen tulosityksikön osastonhoitajan mahdollisuus panostaa poikkihallinnolliseen ja LOST -kuntien yhteiseen terveyttä edistävään työhön turvataan perustamalla apulaisosastonhoitajan vakanssi, jonka kustannukset ovat 45 000 euroa.

Tynninharjun keskitetyn terveyskeskuspäivystysyksikön palvelujen tuottajana jatkaa optiovuodet 2009-2010 MedOne Oy. Palvelusopimuksen hinta nousee indeksitarkistuksen ja erikseen neuvotteluissa hyväksytyjen lisääntyneiden kustannusten takia. Siuntion ja Inkoon virkajan ulkopuolinen päivystys säilyy ennallaan.

Sairaankuljetuksen ja ensihoidon lisääntyneisiin kustannuksiin on varauduttu. Osaltaan lisääntyneet kustannukset johtuvat ensivastetoiminnan kustannusten siirtymisestä pelastustoimesta terveystoimeen.

Työterveyskeskuksen toiminnassa mahdollistetaan panostus ennaltaehkäisevään toimintaan omalääkärimallin purkamisella ja avosairaanhoidon tulosityksikköön sijoitettavan lisälääkärin työpanoksen avulla. Uuden lääkärin työpanos, jonka nettokulut ovat 36 000 euroa, jakautuu työterveyskeskuksen ja avosairaanhoidon tulosityksiköiden kesken.

Suunterveydenhuollossa Karjalohjan ja Samatkan alueella toimintaa kehitetään yhtenä kokonaisuutena. Suunterveydenhuollossa otetaan käyttöön kysynnänhallinnan (Kyha) malli, jonka tavoitteena on saada lyhyet läpimenoajat potilaille ja kehittää sähköistä asiointia. Välinehuollossa Virkkalan, Harjun ja Roution hammashoitoloiden ulkoistamiskokeilu Lohjan sairaalaan jatkuu ja kokeiluun otetaan mukaan Anttilan ja Ojamon hammashoitolat.

Sairaalapalvelut

Pääterveysaseman vuodeosastojen saneeraus alkaa alkusyksyllä 2009. Pääterveysaseman potilaspaikkoja vähennetään 83:een saneerauksen ajaksi. 7-10 potilaspaikkaa siirretään tilapäisesti Kartanomäkeen. Henkilökunta tasataan osastoille potilaspaikkojen suhteessa. Siuntion vuodeosasto liittyy LOST:n myötä sairaalapalveluihin. Vuonna 2009 yhtenäistetään käytännöt kaikilla vuodeosastoilla samanlaisiksi. Siuntion vuodeosaston henkilökunta koulutetaan käyttämään Pegasos-osasto-ohjelmaa. Kaikilla vuodeosastoilla panostetaan kirjaamisen kehittämiseen. Inkoon vuodeosastopalvelu on ostettu Meltolasta. Meltolan käyttöä pyritään vähentämään ja siirtämään akuutti vuodeosastohoito omille osastoille. Pitkäaikaispotilaita ei pääterveysaseman osastojen saneerauksen vuoksi kyetä siirtämään. Sammatti on käyttänyt Lohjan vuodeosastoja jo aiempina vuosina. Karjalohjan potilaat pyritään hoitamaan Lohjan vuodeosastoilla aiempaa enemmän.

10.5 Lohjan perusturvalautakunta

Perusturvalautakunta koostuu vain lohjalaisista luottamushenkilöistä. Perusturvakeskuksen alaisista toiminnoista LOST:n ulkopuolelle jäävät erikoissairaanhoidon, asuntopalvelut ja perusturvalautakunnan vastuulle kuuluva muu hallinto mukaan lukien ns. eläkemenoperusteiset maksut ja lohjalaisten järjestöjen toiminta-avustukset.

Lohjan seudun työttömien toiminta-avustusta lisätään 7 500 euroa.

Asuntopalvelut -yksikkö jää LOST:n ulkopuolelle, vaikka se hallinnollisesti säilyy edelleen hallintopalvelut -tulosalueella. Asuntopalveluiden käytöstä poistuu arviolta viisi vuokrahuoneistoa myynnin tai muun poistuman kautta. Samatkan kunnan lakkauttamisen myötä kaupungin konserniin liittyy kahdeksas yhtiö, Kiinteistö Oy Sambatintakoja, jossa on 14 huoneistoa. Samatkan vanhusten palvelukeskuksen Kaisankallion pihapiirissä on 24 vuokra-asuntoa, joista 12 huonokuntoisen asunnon tulevaisuus selvitetään. Kaikissa Samatkan alueen vuokra-asunnoissa siirrytään Lohjan hallinnollis-taloudellisiin käytäntöihin asteittain.

Lohjan kaupungin erikoissairaanhoidossa (mukaan lukien Sammatti) on Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) palvelusopimuksen toteutukseen varattu 37 400 000 euroa. Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon rajaa madalletaan hankkimalla avosairaanhoidon erikoislääkäreiden konsultaatioita ostopalveluna.

10.6 Opetuslautakunta

Nimike	Määrä	Sij. paikka	Alkaen	Kustannus- vaikutus
Hallinnollinen päiväkodin johtaja	2	Perttilän ja Vieremän päivähoido- alueet	1.1.2009	95 269
Lastentarhanopettaja	2	Perttilän ja Vieremän päivähoido- alueet	1.1.2009	71 478
Päiväkodin johtaja	-3	Perttilän ja Vieremän päivähoido- alueet	1.1.2009	-106 425
Lastentarhanopettaja	3	Gunnarlan ja Onnen Omena päivä- kodit	1.8.2009	44 346
Lastenhoitaja	6	Gunnarlan ja Onnen Omena päivä- kodit	1.2.2009	203 976
Ryhmäavustaja	1,5	Gunnarlan ja Onnen Omena päivä- kodit	1.8.2009	17 549
Iltapäiväkerhon ohjaaja (syksystä 2008)	5	Koul. aamu- ja iltapv. toiminta	1.1.2009	108 317
YHTEENSÄ	16,5			434 510

Hallinto- ja talouspalvelut

Hallinto- ja talouspalveluissa kaksi osa-aikaista toimistosihteerin tehtävää yhdistetään yhdeksi kokoaikaiseksi toimistosihteeriksi. Strategian mukaisten keskeisten ydinprosessien tavoitetilan kuvausta jatketaan vuoden 2009 aikana. Tilastointia ja raportointia kehitetään edelleen. Tuot-teistamisprosessi käynnistetään perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa.

Varhaiskasvatus

Vuonna 2008 alussa päivähoidon piirissä oli 1 838 lasta eli 64,7 % päivähoitoikäisistä lapsista; näistä kunnallisessa päivähoitossa ostopalvelu mukaan lukien 1 552 lasta (54,6 %), ja yksityisen hoidon tuella 286 lasta (10,1 %).

Varhaiskasvatuksen johtajuusjärjestelmän jatkamiseksi on vuoden 2009 talousarvioon lisätty päiväkodin johtajan virat ja lastentarhanopettajan tehtävät Mäntynummen ja Järnefeltin alueille. Vastaavasti lakkautetaan kolme päiväkodin johtajan virkaa. Näillä toimenpiteillä johtajuusjärjestelmä on valmis ko. alueilla.

Hoitopaikkojen lisäämiseksi talousarvioon on lisätty Gunnarlan päiväkodin laajennus 21 hoitopaikalla ja Onnen Omenan päiväkodin laajennus 42 hoitopaikalla. Uusia ryhmiä varten on talousarviossa kolme lastentarhanopettajan, kuusi lastenhoitajan tehtävää ja 1,5 ryhmäavustajan tehtävää.

Lintulan päiväkodissa on jäänneä vuorohoidon hoitamisesta ryhmäperhepäivähoitona ryhmäperhepäivähoitajan tehtävä, joka muutetaan lastenhoitajaksi vastaamaan päiväkodin henkilöstöstä annettua asetusta.

Päivähoitoasetuksen edellyttämän lasten ja hoito- ja kasvatushenkilöstön välisen suhdeluvun toteutumiseksi myös vakinaisen henkilöstön poissaolojen aikana on talousarvioon lisätty neljä

lastenhoitajan tehtävää ns. varhaiskasvatuksen varahenkilöiksi. Tehtävät eivät edellytä lisäystä talousarvion määrärahoihin, vaan ne toteutetaan vastaavana säästönä sijaisten henkilöstökuiluista.

Sammatin liittyminen Lohjaan tuo 80 hoitopaikkaa. Henkilöstöä Sammatista siirtyy 10.

Yksityisen hoidon tuesta on vähennetty laskennalliseen palautukseen oikeuttava arvonlisäveron osuus eli 5 % bruttokustannuksista, vähennys 42 800 euroa.

Koululaisten iltapäivätoiminnan budjettiin on talousarvioon varattu rahat viiden syksyllä 2008 lautakunnan päätöksellä aloittaneen iltapäivätoiminnan ohjaajan tehtävään.

Toimintavuoden 2008-2009 aikana Tampereen yliopisto suorittaa laadun arvioinnin Lohjan päiväkodeissa. Arviointi liittyy kasvatukseen ja opetusalan johtajuuden laatuhankeeseen. Kyseisen arvioinnin tuloksia tullaan hyödyntämään mm. henkilöstön täydennyskoulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Perusopetus

Oppilasmäärässä ei arvioida tapahtuvan suuria muutoksia. Koulukohtaista oppilasmäärän vaihtelua tapahtuu sisäisen muuton seurauksena. Säästöjen kautta haettu tuntikehyksen taso pysyy ennallaan.

Tulevana vuonna jatkuvat nyt opetusministeriön perusopetuksen kehittämishankkeet. Kelpo – hankkeessa keskitytään varhaiskasvatuksen ja alkuopetuksen nivelvaiheeseen ja siihen liittyvään oppilashuollon kehittämiseen. Kerhotoiminnan kehittämishankkeessa pyritään oppilaan kasvua tukemaan kerhomuotoisella toiminnalla. Molempiin hankkeisiin on saatu opm:n rahoitusta.

Sammati tulee osaksi Lohjan kaupunkia vuoden 2009 alusta. Sammatin koulun oppilasmäärä 20.9.2008 oli 98. Henkilöstöä Sammatista siirtyy 9. Toimintaa integroidaan lukuvuoden alusta. Samalla aikataululla käynnistetään LOST –yhteistyö lähikuntien kanssa. Tähän sisältyy lastensuojelusuunnitelman tekeminen, joka tulee näkymään myös perusopetuksen oppilashuollon kehittämisessä.

Lukiokoulutus

Lukion kurssimäärän karsintatavoite saavutetaan kuluvan lukuvuoden loppuun mennessä. Lukiosalin rakentaminen on aloitettu ja se valmistuu syksyllä 2009. Lohjan Yhteislyseon lukion laajennushanke etenee laskentaan. Rakentaminen voidaan aloittaa keväällä 2009.

10.6.1 Opetuslautakunnan tunnusluvut ja suoritteet

ka=keskiarvo kevästä ja syksystä

Toimielin/toiminta	2007 Toteu- tunut	2008 Tavoite	2009 Tavoite	2010 Tavoite	2011 Tavoite
1030 OPETUSLAUTAKUNTA					
Varhaiskasvatus					
- 0-6-vuotiaat	3 166	3 126	3 303	3 304	3 346
- Läsnaolopäivät 1 (sis. kotihoidon tuki)	569 464	588 040	618 140	627 400	628 000
- Läsnaolopäivät 2 (ilman kotihoidon tukea)	288 988	317 140	356 060	362 300	365 900
- Hoitopaikat (sis. kotihoidon tuki)	3 042	2 913	2 838	2 875	2 896
- Koululaisten aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta, lapsia	283	285	300	300	300
- Koululaisten aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta, kerhopäiviä	26 239	25 500	42 525	42 500	42 500
- Päiväkotipaikat, % paikoista	39,3	49,6	47,5	48,1	48,5
- Perhepäivähoidon paikat, % paikoista	19,2	11,0	12,0	11,8	11,7
- Kotihoidontuen ja yksit. hoidon tuen paikat, % paikoista	36,6	35,5	36,6	36,2	35,9
- Ostopalvelupaikat, % paikoista	5,0	3,8	3,9	3,9	3,8
- Kotihoidontuen saajia (lapsia)	790	815	780	780	780
- Yksityisen hoidon tuen saajia (lapsia)	248	260	260	260	260
- Tehty työaika, henkilötyövuodet	326,3	317,0	330,0	335,0	340,0
* Toimintakulut, euroa/0-6 v.	5 996	6 019	5 718	5 882	5 978
* Toimintakulut, euroa/läsnaolopäivä 1	33	32	31	31	32
* Toimintakate, euroa/0-6-vuotias	-5 261	-5 297	-5 036	-5 198	-5 300
* Toimintakate, euroa/läsnaolopäivä 1	-29	-28	-27	-27	-28
- Läsnaolopäivät 2/henkilötyövuosi	912	1 000	1 079	1 081	1 076
- Käyttöaste, %	81,7	85	85	85	85
Peruskoulut					
- Peruskoulut	25	25	25	25	25
- Oppilasmäärä	4 777	4 738	4 760	4 785	4 787
- Kokonaistuntimäärä	357 230	334 520	332 213	332 213	332 213
- Päätoimiset opettajat	371	371	369	369	369
* Toimintakulut e/oppilas	5 067	5 765	6 058	6 249	6 478
* Toimintakate, e/oppilas	-4 904	-5 637	-5 943	-6 130	-6 355
- Tuntia/oppilas	74,8	70,6	69,8	69,4	69,4
- Oppilaita/Päätoiminen opettaja	12,9	12,8	12,9	13,0	13,0
- Oppilas/koulu	191,1	189,5	190,4	191,4	191,5
- Vieraspaiikkakuntalaisten osuus oppilaista %	8,0	7,5	5,8	5,8	5,8
Lukio					
- Lukiot	3	3	3	3	3
- Opiskelijamäärä	901	924	930	908	933
- Kokonaiskurssimäärä	1 325	1 294	1 267	1 267	1 268
- Päätoimiset opettajat	53	54	55	55	55
* Toimintakulut, e/opiskelija	4 152	4 247	4 626	4 913	4 954
* Toimintakate, e/opiskelija	-4 024	-4 151	-4 532	-4 813	-4 854
- Kurssimäärä/opiskelija	1,5	1,4	1,4	1,4	1,4
- Opiskelijoita/päätoiminen opettaja	17,0	17,1	16,9	16,5	17,0
- Vieraspaiikkakuntalaisten osuus oppilaista %	23,2	20,0	20,0	20,0	20,0
Asukasmäärä	37 352	37 717	39 464,0	39 858	40 252
Henkilökunnan määrä		957,1	975,1	975,1	975,1

10.7 Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta

Nimike	Määrä	Sij. paikka	Alkaen	Kustannus- vaikutus
Osastonjohtaja (tuntiope- tuksen lisäys)	1	Hiiden Opisto	1.1.2009	14 795
Musiikkileikkikoulun päätoiminen opettaja (vähennys tuntipalkoista)	1	Musiikkiopisto	1.8.2009	2 200

Hallinto- ja talouspalvelut

Strategian mukaisten keskeisten ydinprosessien tavoitetilan kuvausta jatketaan vuoden 2009 aikana. Tilastointia ja raportointia kehitetään edelleen.

Hiiden Opisto

Johtavan kuvataideopettajan tehtävä muutetaan osastonjohtajan tehtäväksi samalla, kun opisto säilyttää toimintansa volyymin vuoden 2008 tasolla. Tuntiopetusta lisätään, kustannusvaikutus 14 795 euroa. Suunnittelutunteja on 21 000 ja opiskelijamäärän arvioidaan kasvavan hieman vuodesta 2008. Hiiden Opisto edistää Lohjan Muisti -hanketta osallistumalla hankkeen koor-
dinointiin sekä järjestämällä Lohjan Muisti -projektiin liittyviä kursseja ja tapahtumia yhteis-
työssä kaupungin muiden kulttuuritoimijoiden kanssa.

Musiikkiopisto

Musiikkiopiston tuntimäärä on 762 tuntia eli 26 500 tuntia lukuvuodessa. Musiikkileikkikou-
lutoimintaa kehitetään siirtämällä tuntiopetusta kokoaikaiseen virkaan, kustannusvaikutus
2 200 euroa. Toiminnan viemistä myös Sammattiin ja Karjalohjalle tutkitaan. Nuorisokuoro-
toimintaa uudistetaan.

Nuorisotoimi

Osallisuushankkeen jälkeen on nuorten osallisuutta tuettu siten, että tiiminvetäjät ovat ottaneet
vastuulleen varttivaltuustolaisten toiminnan vetämisen. Nuorisovaltuuston toiminnan tukemi-
seen on nimitetty tietty henkilö. Nuorisovaltuustoa tuetaan edelleen kohti mahdollisimman it-
senäistä toimintaa. Nuorisovaltuustoa on avustettu nuorisotoimen osalta sekä toiminta- että
kohdeavustuksilla.

Etelä-Suomen lääninhallitus myönsi vuoden 2008 avustuksistaan MoNet –projektille 27 000
euroa, jolla pystytään kattamaan projektikoordinaattorin palkkakulut.

Erytisyisnuorisotyön ja sosiaalitoimen yhteiselle Omin Jaloin –projektille haetaan avustusta
Kaste -hankkeen kautta. Omin Jaloin projektissa sosiaalitoimi ohjaa erityisnuoris-
työntekijöille niitä nuoria, joista on ensimmäistä kertaa tehty lastensuojeluilmoitus esim. nä-
pistelyn ja alkoholin käytön vuoksi. Projektille anotaan rahoja kahden työntekijän palkkaamis-
ta varten.

Museotoimi

Lohilammen museo tulee osaksi Lohjan museotoimintaa vuoden 2009 alusta. Lohjan ja Sammatin
yhdistyessä on aiheellista tuoda esille sammattilaisuutta näyttelyiden kautta. Vuoden aikana

järjestetään kolme aiheeseen liittyvää näyttelyä. Museon vahtimestarin tehtävänimike muutetaan museoapulaisen tehtäväksi.

Lohjan Muisti -hanke käynnistyy yhteistyössä lohjalaisten kulttuuritoimijoiden kanssa.

Talousarviossa ei ole määrärahaa kaivomuseon toimintaan. Kaivomuseon toiminnan jatkuminen edellyttäisi uuden hissien rakentamista. Vuoden 2009 aikana selvitetään, millä edellytyksillä kaivomuseo on käynnistettävissä uudelleen.

Orkesteri

Orkesterin toiminnan pääpaino on monipuolisissa konserteissa Lohjalla. Paikallista yhteistyötä vahvistetaan lohjalaisten taidetoimijoiden kanssa. Orkesteri osallistuu Lohjan Tenoripäivien markkinointitilaisuuksiin vuoden aikana ja tenoripäivien konsertteihin. Orkesterin ohjelmistosuunnittelussa asiakasnäkökulma vahvistuu.

Teatteri

Teatterissa valmistuu kolme produktiota vuoden 2009 aikana. Produktioissa on otettu huomioon kohderyhmät ja teatterin eri lajityylit: draama, musiikkiteatteri ja lasten näytelmä.

Kulttuuritoimi

Lohjan Tenoripäivät keskittyvät konserttien järjestämiseen. Yleisen kulttuuritoimen avustukset ja seurain- ja työväentalojen avustukset pidetään vuoden 2008 tasolla. Asukasyhdistysten toiminta-avustukseen on varattu 3 800 euron määräraha. Lohjan kuvataidekoulun ja tanssistudio Funkan avustuksia korotetaan hintatason muutos huomioon ottaen. Lohjan käsityökeskuksen avustusta korotetaan 2 400 eurolla. Kuntaliitosvalmistelussa on ollut esillä ehdotukset, että yhdistämisavustusta käytettäisiin Lietzenin taulujen konservointiin, kolmen Kuntaliitosnäytelyn pystytykseen ja suunnitteluun sekä Lönnrotin vanhojen kirjojen konservointiin. Määrärahavaraus 50 000 euroa.

Kirjastotoimi

Kuntaliitosta Sammatin kanssa juhlistetaan luentojen ja yleisötilaisuuksien muodossa yhdessä museon ja muiden toimijoiden kanssa. Sammatin kirjaston liittyminen osaksi Lohjan kirjastoverkkoa viedään loppuun. Lukki-kirjastojen kuljetuskokeilu toteutetaan vuoden 2009 aikana. Kirjastomaksuissa verkkomaksamisen toteuttaminen Lohjalla ja seudullisesti. Kirjallisuusseminaareihin ja muihin tapahtumiin on 5 000 euron määrärahavaraus. Selvitetään, millä kaikilla tavoin kotiseututyötä voidaan tehdä tietoyhteiskunnan välinein. Tavoitteena saada Lohjan muisti osaksi kaupungin strategiaa ja kulttuuristrategiaa.

Liikuntatoimi

Liikuntakeskuksen toiminta säilyy pääosin vuoden 2008 tasolla. Tennarin lukiosali otetaan käyttöön. Lukiosalin vuokriin on 92 760 euron määrärahavaraus (50 % lukiokoulutuksessa ja 50 % liikuntatoimessa). Liikuntatoimeen on lisätty Sammatin liikuntatoimen osuus noin 26 500 euroa.

10.7.1 Sivistyslautakunnan tunnusluvut ja suoritteet

Toimielin/toiminto	2007 Toteutu- nut	2008 Tavoite	2009 Tavoite	2010 Tavoite	2011 Tavoite
1040 SIVISTYS-JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA					
Kirjasto					
-Kirjastokäyntien lukumäärä vuodessa	341 787	340 000	354 000	355 000	335 000
-Lainausten määrä	670 963	720 000	699 000	700 000	800 000
-Tehty työaika, henkilötyövuodet	33,5	33,5	33,5	33,5	33,5
*Toimintakulut, e/asukas	37,34	43,63	47,33	50,56	46,41
*Toimintakulut/lainaus	2,08	2,26	2,53	2,70	2,16
-Toimintakate, e/asukas	-35,08	-41,58	-45,28	-48,45	-44,25
*Toimintakate/lainaus	-1,96	-2,16	-2,42	-2,58	-2,06
-Lainaukset/henkilötyövuosi	20 028,7	21 492,5	20 865,7	20 895,5	23 880,6
-Lainausten määrä/asukas	17,96	19,09	17,71	17,56	19,87
-Kirjastokäyntien määrä/asukas	9,15	9,01	8,97	8,91	8,32
Vapaa-aikatoimi					
-Opiskelijamäärä	13 348	13 400	13 400	13 400	13 400
Hiiden Opisto	11 608	11 700	11 700	11 700	11 700
Länsi-Uudenmaan musiikkiopisto	1 055	1 000	1 000	1 000	1 000
Muut (Kuvataidekoulu+Funka)	685	700	700	700	700
-Tunnit	48 077	47 500	47 500	47 500	47 500
Hiiden Opisto	19 657	21 000	21 000	21 000	21 000
Länsi-Uudenmaan musiikkiopisto	28 420	26 500	26 500	26 500	26 500
-Nuorisotoimen kerhojen. kävijäm.	10 455	11 200	11 300	11 300	11 300
-Nuorisoleirien leirivuorokaudet	778	750	750	750	750
-Orkesterin konsertit, kpl	97	60	60	60	60
-Teatterin näytökset, kpl	47	50	50	50	50
-Näyttelyt, kpl	20	20	20	20	20
-Museon kävijämäärä (sis kaivos ja Lindersali)	45 057	28 500	25 000	29 500	29 500
-Neidonkeidas, kävijämäärä	277 345	270 000	278 000	278 000	278 000
-Muiden liikuntapalvelujen käyttäjämäärä	801 215	800 000	810 000	810 000	810 000
-Tehty työaika, henkilötyövuodet	100,1	90,2	97	97,0	97,0
-Järjestöjen avustukset, e/asukas	6,25	5,11	5,09	5,18	5,28
*Toimintakulut, e/asukas	204,92	203,58	207,76	225,52	233,77
*Toimintakate, e/asukas	-159,65	-161,06	-169,70	-182,31	-189,40
-Henkilötyövuodet	25,9	25,0	24,6	24,3	24,1
Asukasmäärä	37 352	37 717	39 464	39 858	40 252
Henkilökunnan määrä	133,6	123,7	130,5	130,5	130,5

10.8 Tekninen lautakunta

Hallinto

Sammatin rakennustarkastaja sijoittuu hallinnon yksikköön toimistoinsinööri nimikkeelle. Henkilön työpanoksesta puolet kohdentuu rakennusvalvonnan tehtäviin. Sammatista siirtyvä toimistos sihteeri sijoittuu hallintoon päätehtävänään seudullisen ympäristöterveyden huollon toimistotehtävät. Varikkopäällikön työaikaosuus on nostettu 40%:sta 60%:iin, muutos vastaa Vihdin kunnan aiemmin ostamaa työsuojelupäällikkö osuutta. Aluepelastuslaitoksen maksuisuuden suuruus on 11.9.08 Espoon talousarvion käsittelyn mukaan 2 608 699 euroa. Jätehuollon kustannuksiin on varattu jätehuollon erillissopimuksen mukaiseen kustannukseen kahden aiemman vuoden toteutuman perusteella 50 000 euroa. Kattavan sopimusperusteisen jätteenkuljetuksen toteutuminen ja haja-asutusalueen jätepiesteverkon supistaminen odottaa korkeimmassa hallinto-oikeudessa olevan valituksen käsittelyä. Yksityistieavustukset on säilytetty ennallaan, huomioiden Sammatin osuus 15 000 euron lisäyksenä. Sammatin järvien suojelutyöhön osoitettu avustus 5 000 euroa sisältyy vuoden 2009 talousarviossa poikkeuksellisesti hallinnon määrärahoihin. Talousarviossa tulosalueen toteutuman vertailua vaikeuttaa tilinpäätökseen 2007 sisältyvä 900 000 euron pilaantuneiden maiden puhdistuskustannus.

Kunnallistekniikka

Vesihuoltolaitoksen käyttöpäällikön tehtävä on varattu kokoaikaisena (lisäys 22 000 euroa) Sammatista siirtyy laitosmies puhdistamonhoitajan tehtäviin. Sammatissa vesihuollon piiriin tulee vedenottamo ja jätevedenpuhdistamo, joiden hoitomenot ovat 75 000 euroa. Sammatin vesihuoltolaitoksen tuotot ovat olleet 90 000 euroa. Sammatin liikenneväylien hoitomenot ovat olleet 43 000 euroa ja puistojen hoitomenot 5 000 euroa. Lohjan alueella uuden lisääntyvän katuverkon ja katuvalaistuksen kustannuksiin on varattu 40 000 euroa vuosittain. Vesihuoltoavustuksiin on vuonna 2009 varattu 57 000 euroa Länsihorman vesiosuuskunnan avustamiseksi. Vesihuoltolaitoksen sijoitetun pääoman tuotto-odotus on pidetty ennallaan 9%:ssa. Konekeskuksen hinnoittelua on tarkistettu 5 % vuoden 2007 tasosta. Konekeskuksen tavoitteena on poistojen vastaava toimintakate. Leasingautojen määrää on nostettu perusturvalautakunnan 17.6.08 päätöksen mukaisesti neljällä. Metsänmyynnin tuottotavoite on pidetty hyväksytyn metsänhoitosuunnitelman mukaisella tasolla.

Tilapalvelu

Sammatista siirtyy laitoshuoltaja kiinteistöhoitajan tehtäviin. Sammatissa ylläpidon piiriin tulevat seuraavat tilat: uusi päiväkotit, entinen terveystalo, alakoulu, kirjasto, Kaisankallio ja sen rivitalot, Lohilammen taidenavetta ja museo, lääkäritalo, paloasema, entinen TB, Koivikon kievari, Metsolan omakotitalo. Sammatin kiinteistöhoitomenot ovat olleet 220 000 euroa. Kunnantalon ylläpitoa ei ole sisällytetty talousarvioon. Lohjan alueella ylläpidon piiriin tulevana on huomioitu lisäpinta-ala Källhagenissa (800 k-m²) sekä Gunnarlan ja Onnen oman päiväkotien laajennukset. Suunnitteluvuosilla on huomioitu Mäntynummi-Linder koulurakennuksen vaiheittainen laajennuksen käyttöönotto. Kiinteistöpalvelujen varaus on vuoden 2007 toteutuman mukainen ja nostaa palvelumenoja 200 000 euroa vuoden 2008 talousarvion tasoon verrattuna. Lämmityskustannusten nousu näkyy 330 000 euron lisäyksenä. Sisäisten vuokrien lähtötiedot on hyväksytetty tilaajilla.

Ylläpituvookran määritysperiaatteena on edelleen kolmen vuoden kiinteistökohtainen kustannusten keskiarvo, jonka korotuskertoimena on käytetty 16 %. Tulosalueen toimintakate vastaa ulkoisten vuokrien tuottotavoitetta. Pääomavuokra otetaan käyttöön kustannuslaskennallisena eränä lukuun ottamatta LOST:n käytössä olevia tiloja, joissa pääomavuokra on tulona. Korjausvelka kiinteistökannassa on 6,3 milj.euroa. Korjaustasotavoite on 2,7 %. Vuonna 2007 kor-

jaustaso on ollut 2,5 %, vuonna 2008 2,6 % ja vuoden 2009 esityksessä 3,9 %. Tilapalvelujen kustannustehokkuustavoitteena on tilakoon kasvattaminen. Alle 500 m² kiinteistökannan osuus on kasvanut vuoden 2007 58,7 %:sta vuoden 2009 65,0 %:iin.

Ruoka- ja siivouspalvelut

Tulosalueen johtamisjärjestelmä uudistuu aluemallin mukaisena 1.1.2009 lukien. Ruokapalvelupäällikön alaisuudessa toimii viisi aluevastaavaa ja heidän apunaan viisi alueohjaajaa. Sammatista siirtyvät laitoshuoltajat sijoittuvat tulosalueelle aiemmillä työaikaosuuksilla. Ruokapalvelujen ostoa Sammatissa sijaitsevissa toimipaikoissa jatketaan vuonna 2009 Sodexo Oy:ltä. Ostopalvelun arvo on n. 220 000 euroa. Henkilöstöresursseissa on huomioitu perusturvalautakunnan 17.6.2008 hyväksymä laitoshuoltajalisäys pääterveysaseman vuodeosastoille ja Kartanonmäkeen.

Uutena siivottavana tilana on huomioitu Källhagenin koulun laajennus. Lisäksi uutena tilana ovat Onnen omenan ja Gunnarlan päiväkotien laajennukset (7 800 euroa). Suunnitteluvuosilla on huomioitu Mäntynummi-Linder koulurakennuksen vaiheittainen käyttöönotto. Aluemallin käyttöönottoon liittyen tulosalueen koulutusvaraus on nostettu 10 000 euroon. Sisäisen laskutuksen lähtötiedot on hyväksytetty tilaajilla. Siivouspalvelujen hinnan tarkistus on 2,2 % vuoden 2008 hinnoittelusta ja ruokapalvelujen 2 % vuoden 2008 hinnoittelusta. LOST yhteistyö kuntien ruoka- ja siivouspalvelujen valvonnasta laskutetaan arvioidun työpanoksen mukaan (yhteensä 4 t /vko). Tulosalueen tavoitteena on, että tuloilla katetaan toiminnasta aiheutuvat menot. Toimintavuoden aikana valmistuu päivähoidon ruuan valmistukseen keskittyvä keskuskeittiö. Kouluruokailuun keskittyvän keskuskeittiön suunnittelu on käynnissä. Tämän valmistuttua v. 2010 on rakenteellinen muutos toteutunut ja valmistavia keittiöitä on kolme. Rakenteellinen muutos tulee näkymään henkilöstöresurssien vähennyksenä, kun luonnollisen poistuman kautta tapahtuvaa poistumaa ei korvata tehtäviä täyttämällä.

10.8.1 Teknisen lautakunnan tunnusluvut ja suoritteet

Suoritteet ja tunnusluvut Talousarvio 2009	2007 Tot.	2008 Tavoite	2009 Tavoite	2010 Tavoite	2011 Tavoite
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
Liikenneväylät					
Liikennöimisalueen pinta-ala, 1000m ²	1693	1 670	1 782	1 792	1 797
Liikenneväylät, km	254	253	268	272	274
Päällystysprosentti	84,5	86	87	88	88
Valaistut liikenneväylät, km	232	233	234	236	237
Valaisinpisteitä, kpl	8250	8 130	8 350	8 400	8 450
Maksullisia p-paikkoja, kpl	468	468	468	468	468
Yksityistiet, km	239	240	283	283	283
* yksityistieavutukset euro/asukas	4,07	4,53	4,69	4,77	4,86
Tehty työaika, henkilötyövuodet	9	9	9	9	9
* Toimintakulut euro/as	56,80	67,61	60,26	62,67	64,11
* Toimintakulut euro/m ²	1,25	1,53	1,33	1,39	1,44
* Toimintakate euro/m ²	-1,09	-1,35	-1,15	-1,21	-1,25
* Liikennöimisalueen pinta-ala, 1000 m ² /hlötv	188,11	185,56	198,00	199,11	199,67

Suoritteet ja tunnusluvut Talousarvio 2009	2007 Tot.	2008 Tavoite	2009 Tavoite	2010 Tavoite	2011 Tavoite
Puistot ja yleiset alueet					
Hoidettuja puistoalueita, ha	77,5	77	78	78,5	78,5
Puistometsiä, ha	429	429	429	429	429
Talousmetsiä, ha	840	840	1069	1069	1069
Leikkipuistoja kpl	33	33	33	34	34
Uimarantoja, kpl	17	17	19	19	19
Venepaikkoja, kpl	1324	1 324	1 412	1 412	1 412
Matonpesupaikkoja, kpl	12	12	13	13	13
Vuokrattavia palstoja, kpl	94	141	141	141	141
Tehty työaika, henkilötyövuodet	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5
* Toimintakulut euro/as	24,28	22,95	24,57	25,20	25,84
* Toimintakate euro/as	-17,88	-19,09	-20,48	-21,03	-21,59
Rakennettuja hoidettuja puistoja ha/hlötv	4,81	4,81	4,73	4,76	4,76
Vesi- ja viemärlaitos					
Verkostoon pumpattu vettä, m ³	2477566	2 360 000	2 370 000	2 380 000	2 390 000
Myyty vesi, m ³	2063271	2 090 000	2 141 400	2 151 400	2 161 400
Puhdistettu jätevesi, m ³	4278316	3 960 000	3 970 000	3 980 000	3 990 000
Vesijohtoverkoston pituus, km	284	280	303	305	308
Verkostoon liittyneitä	30910	30 900	31 469	31 500	31 800
Liittymisaste %	85	85	86	86	86
Jätevesiverkoston pituus, km	287	284	298	300	303
Liittymisaste %	86	86	86	86	86
Sadevesiverkoston pituus, km	128	116	130	132	134
Henkilötyövuodet	17,1	17,1	18,5	18,5	18,5
* Toimintakulut euro/myyty m ³	1,24	1,20	1,39	1,41	1,45
* Kokonaiskulut (sis. poistot) euro/myyt /m ³	1,79	1,84	2,26	2,30	2,38
* Toimintakate/euro/myyty m ³	1,36	1,40	1,38	1,46	1,52
* Tulos (sis poistot) euro/myyty m ³	0,81	0,76	0,52	0,57	0,58
* Myyty m ³ /henkilötyövuosi	120659	122 222	115 751	116 292	116 832
Veden hinta	0,96	1,00	1,04	1,08	1,12
Jäteveden hinta	1,41	1,55	1,61	1,68	1,74
Tilapalvelut					
Hallinnassa olevat tilat, k-m ²	173963	174 911	181 638	181 638	181 638
Hallinnassa olevat tilat hum ²	156723	156 723	178 913	178 913	178 913
Tehty työaika, henkilötyövuodet	33,5	34	34	34	34
* Toimintakulut, euro/as	170,82	159,13	177,25	181,77	186,90
* Toimintakulut, euro/hum ²	37,73	38,29	39,10	40,50	42,05
* Kokonaiskulut (sis poistot) €/hum ²	38,45	35,90	20,90	21,06	21,21
* Hallinnassa olevat tilat/hlötyövuosi	4 846	4 846	4 846	4 846	4 846
* Henkilötyövuosia/10000 asukasta	8,97	9,02	8,62	8,53	8,45
Pelastustoimi					
* Toimintakulut euro/as	64,18	66,44	68,45	70,35	72,30
* Toimintakate euro/asukas	-64,18	66,44	-68,45	-70,35	72,30
Ruokapalvelut					
Ateriat, kpl	2101993	2 077 900	2 144 115	2 144 115	2 144 115
Tehty työaika, henkilötyövuodet	79	82,3	82,3	82,3	82,3
Ostopalvelu %	0	0	3,8	3,8	3,8
* Toimintakulut euro/ateria	2,72	2,50	2,75	2,84	2,95

Suoritteet ja tunnusluvut Talousarvio 2009	2007 Tot.	2008 Tavoite	2009 Tavoite	2010 Tavoite	2011 Tavoite
* Ateriat/henkilötyövuosi	26 608	25 248	26 052	26 052	26 052
Siivouspalvelut					
Siivousala hum ²	118256	117 174	121 372	121 372	121 372
Tehty työaika, henkilötyövuodet	109,31	109,3	111	111	111
* Toimintakulut euro/as	100,98	101,72	103,53	106,83	110,70
* Toimintakulut euro/hum ²	31,90	32,74	33,66	35,08	36,72
* siivousala hum ² /henkilötyövuosi	1 082	1 072	1 093	1 093	1 093
Asukasmäärä	37352	37 714	39 464	39 858	40 257
Henkilökunnan määrä	264,41	268,20	271,30	271,30	271,30
Hallinto	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4
Kunnallistekniikka muu kuin liikenneväylät (palkkaliite + tuntipalkk.vak.)	32	32	32	32	32
Hankesuunnittelija, rakennuttaja					
Henkilökunnan määrä	310,00	308,60	311,70	311,70	311,70

10.9 Ympäristölautakunta

Hallinto

Hallinnon menoihin sisältyvät ympäristölautakunnan toimintamenot. Lisäksi menoihin sisältyy Uudenmaan liiton maksuosuus. Vuodelle 2009 tietoa ei vielä ole maakuntaliiton taholta ilmoitettu, varaus on nyt kustannuskehityksellä vuoden 2008 tasosta korotettu.

Maankäyttö

Sammatissa ollut kaavoituksen asiantuntijapalvelu varaus on sisällytetty määrärahoihin aiemman tasoisena (60 000 euroa). Kilpailusihteerin työpanos on siirretty kehittämis- ja elinkeino- jaostosta maankäyttöön.

Länsi-Uudenmaan alueen maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelua varten palkataan kuntien yhteinen MAL-koordinaattori, josta Lohjan kaupungin kuntaosuus on 25 000 euroa vuodessa. Palkkaukseen saadaan 50 % TEM:n ja Uudenmaan liiton avustuksena. Palkkauksen edellytyksenä on, että kaikki aluekeskusohjelman piirissä olevat kunnat osallistuvat hankkeeseen.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan lisäresurssina toimii hallinnon tulosalueelle sijoittuva toimistoinsinööri, jonka työpanoksesta 50 % on varattu rakennusvalvontaan. Sammatin rakennusvalvonnan menot ovat olleet 10 000 euroa ja rakennuslupatulot 40 000 euroa.

Ympäristönsuojelu

Henkilöstöressurssina on lisätty toimistosihteerin työaikaa kaksinkertaiseksi aiemmasta. Hii-denesiprojektin jatko on varattu kaupunginhallituksen päätöksen mukaisena vuodelle 2009. Sammatin ympäristönsuojelun toimintamenot ovat olleet 16 000 euroa. Avustus vesistöjen pa-rantamiseen on säilytetty aiemman 10 000 euron suuruisena.

Ympäristönvalvonta

Henkilöstöressurssina on lisätty toimistosihteerin työaikaa kaksinkertaiseksi aiemmasta . Vuo-den 2008 aikana on perustettu ympäristötarkastajan lisävirka. Seudulliseen ympäristölupaval-misteluun on palkattu tilapäinen viranhaltija 28.2.2009 saakka, jolloin seutuyhteistyön sopi-mukset päättyvät. Ympäristövalvonnan ja terveystarkastuksen tehtäviä suorittava henkilö oli si-joitettu 1.1.2008 lukien seudulliseen ympäristöterveyden organisaatioon, henkilöressurssista käytettiin kuitenkin puolet vuoden 2008 ajan ympäristövalvonnan tehtäviin. 1.1.2009 lukien terveystarkastajan virassa olevan henkilön työaikaosuus on siirretty kokonaan Länsi-Uuden-maan ympäristöterveyden tehtäviin seudullisen yhteistyösopimuksen sitoumuksen mukaisesti. Vuodelle 2009 on lisätty ympäristövalvontaan ympäristötarkastajan virka (22 000 euroa). Sammatissa ei ollut erikseen varausta ympäristövalvonnan tehtävien hoitoon.

Joukkoliikenne

Lippukorvaukset kaupunkilipussa nousevat Sammatin seutulipun käyttäjien siirtyessä kau-punkilipun käyttäjiksi. Kaupunkilipun subventiokustannukset kasvavat käyttäjien määrän li-sääntymisen lisäksi myös matkojen pidentyessä. Sammatin alueella asuvilla on vielä v. 2009 mahdollisuus valita joko Lohjalippu (30 pv) tai Sammatin kunnassa nyt käytössä oleva Sam-mattilippu (44 matkaa/2 kk). Varmuutta valtionosuuden saamisesta 44 matkan Sammattilip-puun ei ole. Asiakashinnan määrittelyllä on vaikutusta verotulon suuruuteen työmatkavähen-nysten kautta. Talousarviovuoden aikana muutoksista tulee päättää kun sopimuksia uusitaan joukkoliikenteeseen kohdistuvien uudistusten johdosta. Sammatin alue on mukana jakeluissa ja pysäkki-informaatioissa. Seutulogistikon kahden vuoden määräaikaus on päättymässä 31.7.2009. Valtionosuus kahden vuoden ajalta on ollut 50 %. Seutulogistikon vuoden 2009 kustannukset ovat n. 13 000 euroa. Kustannuksissa ei vielä ole huomioitu maakunnan kehittä-misrahaa, jota on haettu 1.8.2009 - 31.7.2012 väliselle ajalle. Seutulogistikon jatkosopimus edellyttää maakunnan kehittämisrahaosuutta.

Kiinteistö- ja kartastotoimi

Kartastopalvelujen asiantuntijamääräraha on säilytetty 30 000 euroa käynnistyvän kaavoituk-sen pohjakarttojen laajentamiseen ja uusimisen jatkamiseen sekä kuntaliitoksen jälkeisen Loh-jan kaupungin opastekartan laadinnan aiheuttamiin kustannuksiin. Hankerahalla työstä voi-daan toteuttaa pieni osa. ATK-järjestelmien ylläpitokustannukset on korotettu sopimusten edellyttämälle tasolle (lisäys n. 17 000 euroa). Maa-alueiden vuokratulojen varauksessa on huomioitu sopimusten indeksisidonnaisuus sekä se, että vuosittain osa vuokratonteista myy-dään ja joitain sopimuksia päättyy (nyt Puukeskus Oy).

10.9.1 Ympäristölautakunnan tunnusluvut ja suoritteet

Talousarvio 2009	2007 Tot	2008 Tavoite	2009 Tavoite	2010 Tavoite	2011 Tavoite
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA					
Maankäytön suunnittelu					
Hyväksytyt kaavat ha					
- yleiskaavat, ha	121	500	150	0	0
- asemakaavat, ha	95	80	100	90	90
- ranta-asemakaavat, ha	0	12	40	3	3
Kaavoitettua aluetta yhteensä, ha	5472	5 810	5 962	12 000	12 000
Kaavoitettu tonttivaranto					
- omakotitontit, kpl	110	120	160	130	130
- rivitalotontit, kpl	45	35	45	35	35
- kerrostalotontit, kpl	15	10	15	10	10
- liike- ja teollisuustontit, kpl	50	40	40	40	40
Maa-ainesluvut, m ³	181 000	100 000	110 000	100 000	100 000
Poikkeamisluvat, kpl	134	145	145	150	150
Joukkoliikenne					
- Tuetut matkat	350401	335 000	390 000	390 000	390 000
* Toimintakulut €/tuettu matka (netto)	0,51	0,68	0,55	0,58	0,60
Tehty työaika, henkilötyövuodet	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3
* Toimintakulut €/asukas	25,80	27,19	28,03	28,78	28,93
* Toimintakate €/asukas	-19,23	-20,44	-21,36	-22,00	-22,03
Henkilötyövuosia/10 000 asukasta	2,8	2,7	2,6	2,6	2,6
Kiinteistö- ja kartastotoimi					
Maanhankinta, ha	54	50	30	50	50
Maanluovutus, ha	11	10	10	10	10
Omakotitontit, kpl	46	20	20	50	50
Rivitalotontit, kpl	4	5	5	5	5
Kerrostalotontit, kpl	0	3	3	3	3
Liike- ja teollisuustontit	2	5	5	5	5
Vapaa-ajantontit, kpl	0	0	0	0	0
Pohjakartta					
yhteensä, ha	8450	8 300	8 000	8 300	8 300
täydennetty, ha	0	200	1000	200	200
Rakennusten merkitsemisiä, kpl	204	150	150	150	150
Tonttijaot, kpl	30	30	40	30	30
Lohkomiset, kpl	113	70	80	70	70
Yleisten alueiden mittauksia, kpl	7	15	20	15	15
Tehty työaika, henkilötyövuodet	23,7	23,0	23,0	23,0	23,0
* Toimintakulut, euroa/asukas	24,70	27,73	27,26	27,99	28,74
* Toimintakate, euroa/asukas	-9,20	-11,78	-11,94	-12,41	-12,88
Henkilötyövuosia/10 000 asukasta	6,3	6,1	5,8	5,8	5,7
Rakennusvalvonta					
- Rakennusluvut (+ilmoitukset), kpl	482	580	720	720	720
- Katselmus, kpl	1110	1 600	1 425	1 750	1 750
Tehty työaika, henkilötyövuodet	5,4	5,4	6	6	6

	2007	2008	2009	2010	2011
Talousarvio 2009	Tot	Tavoite	Tavoite	Tavoite	Tavoite
* Toimintakulut, euroa/rakennuslupa	586	528	517	536	556
*Toimintatuotot, euroa/rakennuslupa	882	496	698	712	726
* Toimintakate, euroa/rakennuslupa	295,91	-31,86	180,41	175,16	169,47
* Rakennusluvat/henkilötyövuosi	89,3	107,4	120,0	120,0	120,0
Ympäristö					
Ympäristönsuojelu/valvonta					
Tehty työaika, henkilötyövuodet	5,3	4,3	6,3	6,3	6,3
Valvottavia ympäristölupia, kpl	120	130	140	150	150
Ympäristölakien mukaiset ratkaisut, kpl	63	60	70	80	80
Lausunnot	230		250	260	260
Tarkastukset ja valvontakäynnit, kpl	256	400	350	400	400
*Nettomenot, euroa/asukas	7,88	7,11	9,62	10,37	10,62
Henkilökunnan määrä	44,7	43,0	45,6	45,6	45,6

10.10 Länsi-Uudenmaan ympäristöterveyslautakunta

Seudullinen ympäristöterveys aloitti toimintansa 1.1.2008. Ensimmäisenä toimintavuonna ei toiminnan käynnistämisen johdosta päästy vielä täysipainoiseen suunnitelmalliseen valvontaan. Vuoden 2009 osalta tavoitteena on suunnitelmallisen valvonnan toteutuminen ja sitä kautta maksullisuuden kasvattaminen. Seudullinen yhteislautakunta aloittaa toimintansa 1.1.2009. Toimielimen toimintamenoiksi on arvioitu 25 000 euroa, joka jakautuu yhteistyö-

kuntiin sopimuksen mukaisin maksuosuuksin. Lähtökohta budjetoinnissa on, että kuntien nettomaksuosuudet säilyvät ennallaan kuitenkin kustannuskehitys huomioituna. Henkilöresurssit

ovat 1.1.2009 yhteistyösopimuksen mukaiset, kun aiemmin osittain ympäristövalvontatehtäviä suorittavan terveystarkastajan työpanos on kokonaisuudessaan seudullisen organisaation käytössä. Toimistotehtäviä hoitaa 1.1.2009 jälkeen Sammatista siirtyvä henkilö, Vihdin toimistopalvelun ostoa jatketaan sopimuksen mukaisesti vuoden 2009 ajan.

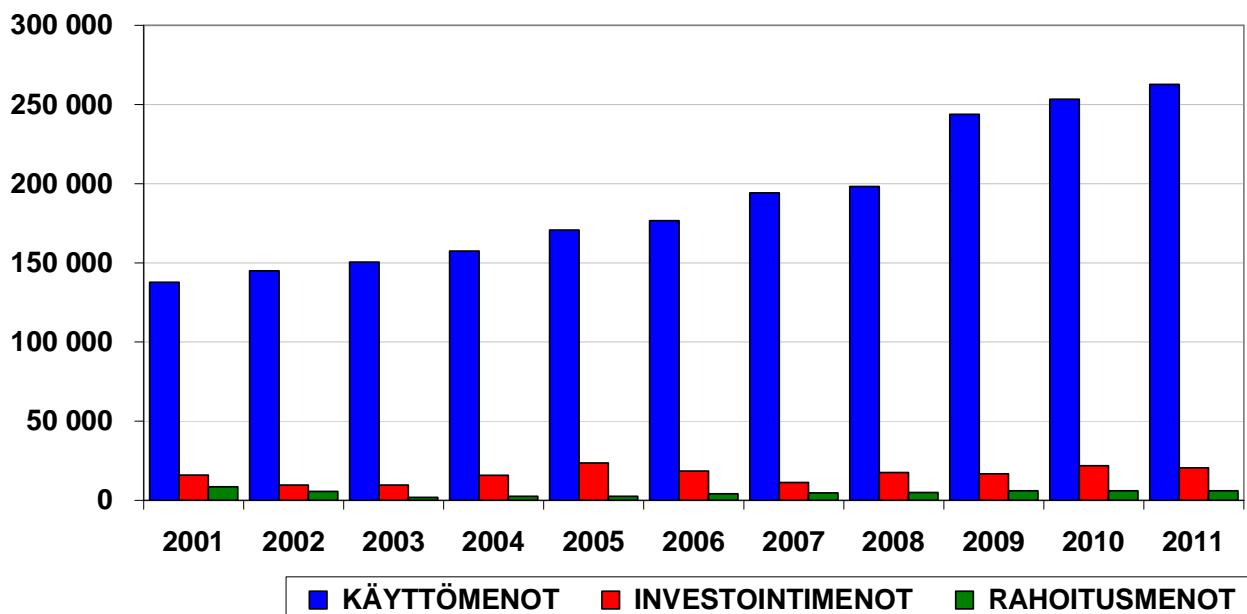
10.10.1 Länsi-Uudenmaan ympäristölautakunnan tunnusluvut ja suoritteet

LÄNSI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖTERVEYS- LAUTAKUNTA	2007	2008	2009	2010	2011
Ympäristöterveydenhuolto	Tot	Tavoite	Tavoite	Tavoite	Tavoite
Tehty työaika, henkilötyövuodet	6	13	13,5	13,5	13,5
Tarkastuksia, kpl	870	2 000	4 712	4 712	4 712
Eläinlääkärikäyntejä, kpl	2500	2 500	4 596	4 596	4 596
Nettomenot euroa/asukas	8,17	9,05	8,92	9,43	9,95
Asukasmäärä	37 352	37 714	39 464	39 858	40 257
Henkilökunnan määrä	6,0	13,0	13,5	13,5	13,5

11 TALOUDEN YHTEENVETOTAULUKOT

MENOJEN KEHITYS 2001-2011 (1000 eur)
(ilman poistoja)

MENOT	TP 2001	TP 2002	TP 2003	TP 2004	TP 2005	TP 2006	TP 2007	TA 2008	TA 2009	SV 2010	SV 2011
KOKONAISMENOT	162 240	160 246	161 967	175 836	196 876	199 261	210 094	220 780	266 705	281 204	289 305
% kasvu	12,0	-1,2	1,1	8,6	12,0	1,2	3,0	5,1	20,8	5,4	2,9
Ulkoiset menot	149 560	147 043	148 344	162 045	182 049	183 373	193 563	203 367	248 732	262 591	270 692
Sisäiset menot	12 680	13 203	13 623	13 791	14 827	15 888	16 531	17 413	17 973	18 613	18 613
KÄYTTÖMENOT	137 730	145 032	150 433	157 476	170 697	176 641	194 135	198 200	243 827	253 352	262 754
% kasvu	10,2	5,3	3,7	4,7	8,4	3,5	4,1	2,1	23,0	3,9	3,7
% kokonaismenoista	84,9	90,5	92,9	89,6	86,7	88,6	92,4	89,8	91,4	90,1	90,8
Ulkoiset menot	125 050	131 836	136 810	143 685	155 870	160 754	177 078	180 591	224 140	232 962	241 543
Sisäiset menot	12 680	13 196	13 623	13 791	14 827	15 888	17 057	17 609	19 687	20 391	21 212
INVESTOINTIMENOT	15 949	9 611	9 650	15 796	23 641	18 487	11 263	17 566	16 801	21 804	20 558
Ulkoiset menot	15 949	9 611	9 650	15 796	23 641	18 487	11 263	17 566	16 801	21 804	20 558
Sisäiset menot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
% kokonaismenoista	9,8	6,0	6,0	9,0	12,0	9,3	5,4	8,0	6,3	7,8	7,1
RAHOITUSMENOT	8 561	5 596	1 884	2 564	2 538	4 133	4 696	5 014	6 077	6 048	5 993
% muutos	12,1	-34,6	-66,3	36,1	-1,0	62,8	5,1	21,3	21,2	-0,5	-0,9
% kokonaismenoista	5,3	3,5	1,2	1,5	1,3	2,1	2,2	2,3	2,3	2,2	2,1

MENOJEN KEHITYS 2001-2011 (1000 €)
(ilman poistoja)

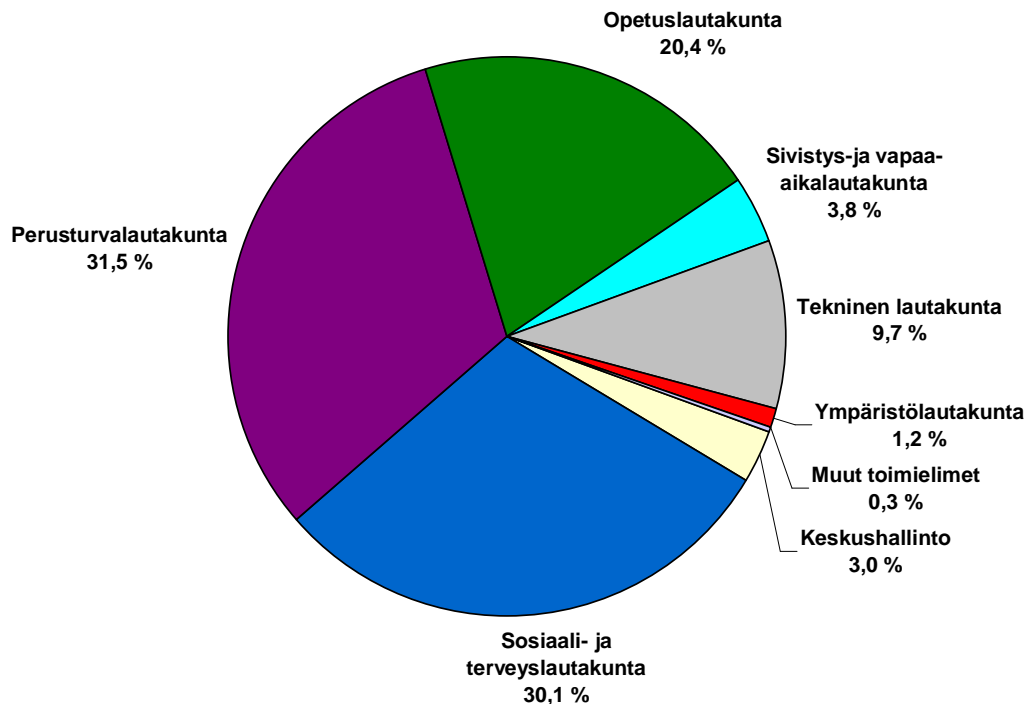
MENOT TOIMIELIMITTÄIN 2001-2011
(1000 eur)
1 KÄYTTÖTALOUS

TOIMIELIN	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
KESKUSVAALI-LAUTAKUNTA											
Kokonaismääräraha	1	1	60	157	11	141	105	163	98	0	101
% kasvu	-99,3	48,7	5 900	161,7	-93,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ulkoiset menot	0	0	60	142	10	139	103	161	97	0	100
Sisäiset menot	1	1	0	15	1	2	2	2	1	0	1
TARKASTUSLAUTAKUNTA											
Kokonaismääräraha	50	50	53	59	51	62	66	73	80	81	83
% kasvu	-3,2	0,0	6,0	11,3	-13,6	20,7	7,4	10,1	9,9	1,2	3,1
Ulkoiset menot	46	47	50	56	45	56	61	69	74	77	79
Sisäiset menot	4	3	3	3	6	6	5	4	6	4	4
YLEINEN LUOTTAMUS-HENKILÖHALLINTO											
Kokonaismääräraha	592	685	708	640	651	671	712	807	798	816	835
% kasvu	22,2	15,7	3,4	-9,6	1,7	3,1	6,1	13,4	-1,2	2,3	2,3
Ulkoiset menot	508	580	628	560	585	609	646	753	740	756	773
Sisäiset menot	84	105	80	80	66	63	66	55	58	60	62
KESKUSHALLINTO											
Kokonaismääräraha	6 672	6 860	6 512	6 991	7 582	7 253	7 653	8 037	8 789	9 145	9 474
% kasvu	-10,1	2,8	-5,1	7,4	8,5	-4,3	5,5	5,0	9,4	4,1	3,6
Ulkoiset menot	6 187	6 365	5 999	6 426	6 913	6 473	6 834	7 209	7 864	8 187	8 483
Sisäiset menot	485	495	513	565	669	780	819	827	925	958	991
SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA (vuoteen 2008 asti perusturvalautakuntaa)											
Kokonaismääräraha									88 546	91 996	95 258
% kasvu										3,9	3,5
Ulkoiset menot									84 504	87 814	90 929
Sisäiset menot									4 041	4 183	4 329
PERUSTURVALAUTAKUNTA											
Kokonaismääräraha	74 112	78 918	67 521	70 637	76 650	80 201	91 066	92 666	41 431	43 189	44 814
% kasvu	13,9	6,5	-14,4	4,6	8,5	4,6	0,0	1,8	-55,3	4,2	3,8
Ulkoiset menot	69 522	74 164	64 271	67 498	73 249	76 609	54 357	88 932	41 001	42 744	44 353
Sisäiset menot	4 590	4 754	3 250	3 139	3 401	3 591	36 709	3 733	431	446	461
OPETUSLAUTAKUNTA											
Kokonaismääräraha	25 671	27 100	43 485	46 556	49 158	50 922	53 848	55 523	59 980	62 182	64 556
% kasvu	9,9	5,6	60,5	7,1	5,6	3,6	5,7	3,1	8,0	3,7	3,8
Ulkoiset menot	20 534	21 827	36 196	38 971	41 099	42 417	44 427	45 761	49 054	50 845	52 715
Sisäiset menot	5 137	5 273	7 289	7 585	8 059	8 505	9 422	9 762	10 926	11 337	11 842
SIVISTYS- JA VAPAA-AIKA-LAUTAKUNTA											
Kokonaismääräraha	8 640	9 238	8 659	9 084	9 706	10 270	10 676	10 779	11 095	11 746	12 171
% kasvu	1,1	6,9	-6,3	4,9	6,8	5,8	4,0	1,0	2,9	5,9	3,6
Ulkoiset menot	7 781	8 419	7 898	8 286	8 852	9 243	9 566	9 739	9 905	10 513	10 895
Sisäiset menot	859	819	761	798	854	1 027	1 110	1 040	1 190	1 233	1 276
TEKNINEN LAUTAKUNTA											
Kokonaismääräraha	19 792	19 929	21 063	20 549	22 658	23 575	26 495	25 676	28 452	29 452	30 572
% kasvu	11,4	0,7	5,7	-2,4	10,3	4,0	12,4	-3,1	10,8	3,5	3,8
Ulkoiset menot	18 434	18 349	19 511	19 129	21 139	21 916	24 843	23 954	26 652	27 593	28 650
Sisäiset menot	1 358	1 580	1 552	1 420	1 519	1 659	1 652	1 721	1 799	1 860	1 922
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA											
Kokonaismääräraha	2 200	2 250	2 372	2 805	3 181	3 442	3 513	4 476	3 488	3 634	3 740
% kasvu	3,1	2,3	5,4	18,3	13,4	8,2	2,1	27,4	-22,1	4,2	2,9
Ulkoiset menot	2 037	2 084	2 198	2 618	2 928	3 187	4 108	4 204	920	971	1 007
Sisäiset menot	163	166	174	187	253	255	-595	273	2 568	2 663	2 733
LÄNSI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNTA (vuoteen 2008 asti Ympäristölautakuntaa)											
Kokonaismääräraha	0	0	0	0	0	0	0	0	1 071	1 109	1 148
% kasvu										3,6	3,6
Ulkoiset menot	0	0	0	0	0	0	0	0	1 025	1 061	1 099
Sisäiset menot	0	0	0	0	0	0	0	0	46	47	49
1 KÄYTTÖTALOUS (yhteensä)	137 730	145 031	150 433	157 478	169 648	176 536	194 135	198 200	243 827	253 351	262 753
muutos-%	10,2	5,3	3,7	4,7	7,7	4,1	10,0	2,1	23,0	3,9	3,7
Ulkoiset menot	125 049	131 835	136 811	143 686	154 820	160 649	144 945	180 782	221 836	230 561	239 081
Sisäiset menot	12 681	13 196	13 622	13 792	14 828	15 888	49 190	17 418	21 992	22 790	23 671

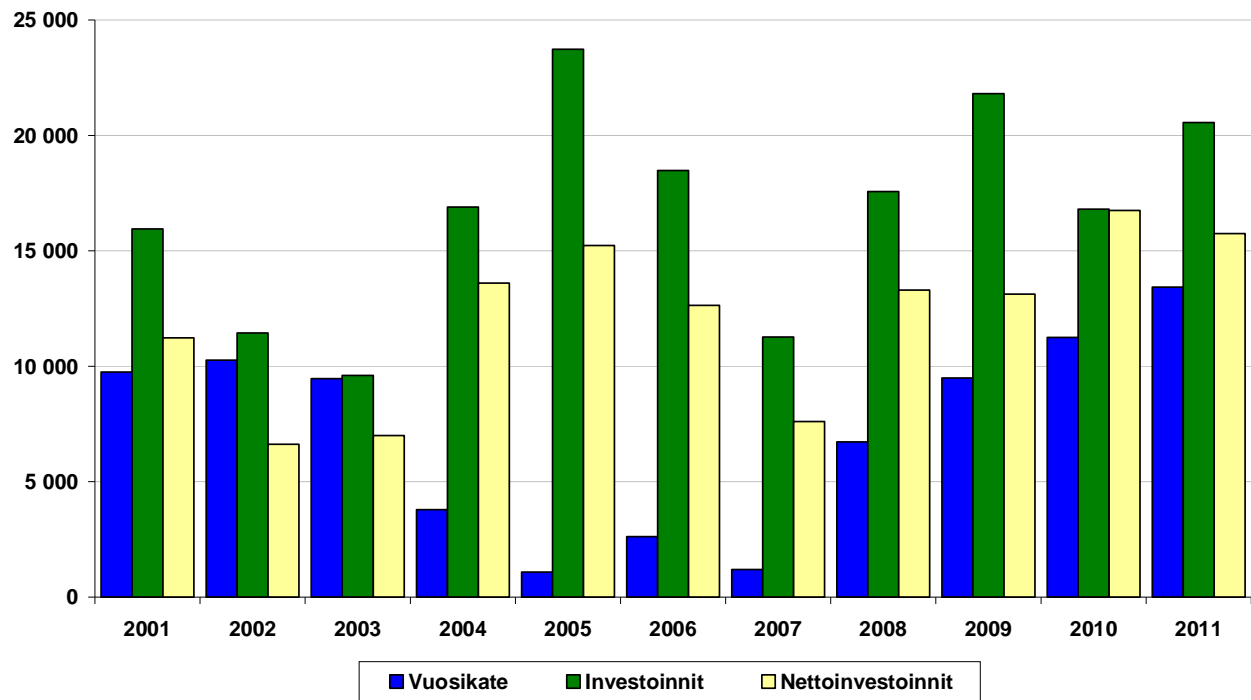
2 INVESTOINNIT

TOIMIELIN	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
KAUPUNGINHALLITUS	3 310	992	983	720	1 838	1 055	1 785	2 023	1 110	1 210	1 210
% investoinneista	20,8	10,3	10,2	4,6	7,7	5,7	15,8	11,5	6,6	5,5	5,9
PERUSTURVA-LAUTAKUNTA	172	263	98	125	128	767	375	170	340	340	170
% investoinneista	1,1	2,7	1,0	0,8	0,5	4,1	3,3	1,0	2,0	1,6	0,8
OPETUSLAUTAKUNTA	213	34	310	434	157	689	60	515	271	742	793
% investoinneista	1,3	0,4	3,2	2,7	0,7	3,7	0,5	2,9	1,6	3,4	3,9
SIVISTYS- VAPAA-AIKA-LAUTAKUNTA	16	112	84	242	669	260	48	35	85	202	140
% investoinneista	0,1	1,2	0,9	1,5	2,8	1,4	0,4	0,2	0,5	0,9	0,7
TEKNINEN LAUTAKUNTA	12 170	8 180	8 131	14 195	20 911	15 647	8 878	13 199	14 810	19 210	18 145
Ulkoiset menot	12 152	8 180	8 131	14 195	20 911	15 647	8 878	13 199	14 810	19 210	18 145
Sisäiset menot	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
% investoinneista	76,4	85,0	84,3	89,9	88,1	84,6	78,8	75,1	88,1	88,1	88,3
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	66	38	44	80	45	69	117	1 625	185	100	100
% investoinneista	0,4	0,4	0,5	0,5	0,2	0,4	1,0	9,3	1,1	0,5	0,5
2 INVESTOINNIT(yhteensä)	15 949	9 611	9 650	15 796	23 748	18 487	11 263	17 566	16 801	21 804	20 558
Ulkoiset menot	15 929	9 619	9 650	15 796	23 748	18 487	11 263	17 566	16 801	21 804	20 558
Sisäiset menot	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
muutos-%	30,1	-39,7	0,4	63,7	50,3	-22,2	-39,1	56,0	-4,4	29,8	-5,7
3 RAHOITUS (yhteensä)	8 561	5 596	1 884	2 564	2 538	4 143	4 696	5 014	6 077	6 048	5 993
muutos-%	12,09	-34,63	-66,33	36,09	-1,01	63,24	13,35	6,77	21,21	-0,49	-0,91
MÄÄRÄRAHAT (yhteensä)	162 240	160 238	161 967	175 838	195 934	199 166	210 094	220 780	266 705	281 203	289 304
Kasvu %	12,0	-1,2	1,1	8,6	11,4	1,6	5,49	5,09	20,80	5,44	2,88
Ulkoiset menot	37 171	28 411	25 156	32 152	41 114	38 517	65 150	39 998	44 870	50 642	50 222
Sisäiset menot	12 699	13 196	13 622	13 792	14 828	15 888	49 190	17 418	21 992	22 790	23 671

Käyttötalousmenot toimielimittäin 2009

TULORAHOITUS JA INVESTOINNIT 2001-2011

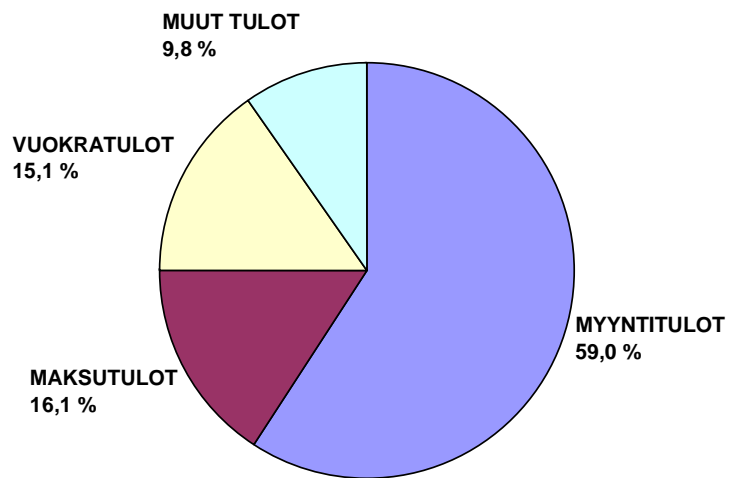
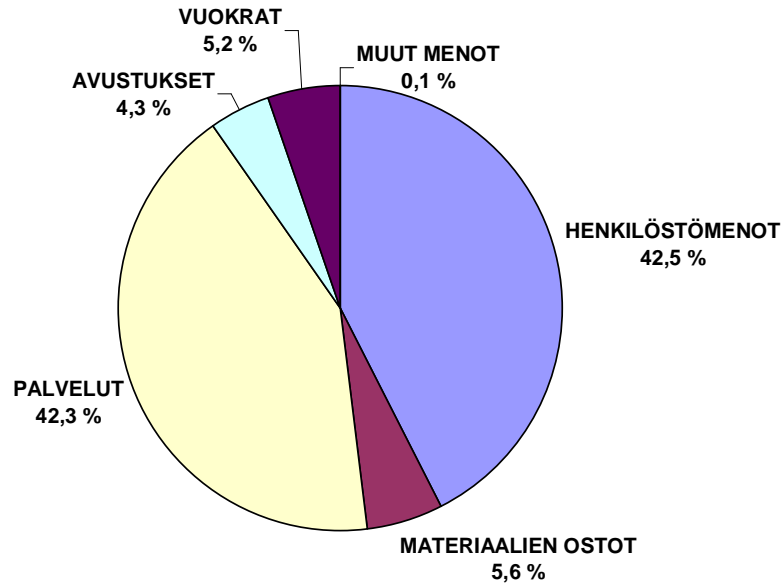
MENOT LAJEITTAIN 2001-2011 (1000 eur)

(sisältää myyntitappiot)

MENOLAJI	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1 KÄYTTÖTALOUS											
Palkat	46 502	49 143	51 579	53 319	56 236	58 356	61 766	65 705	77 748	80 531	83 645
Kasvu %	7,3	5,7	5,0	3,4	5,5	3,8	5,8	6,4	18,3	3,6	3,9
%-käyttömenoista	33,8	33,9	34,3	33,9	32,9	33,1	31,8	33,2	31,9	31,8	31,8
Henkilöstösivukulut	13 687	14 790	15 201	17 514	17 346	18 680	20 236	21 205	25 907	26 867	27 894
Kasvu %	10,5	8,1	2,8	15,2	-1,0	7,7	8,3	4,8	22,2	3,7	3,8
%-käyttömenoista	9,9	10,2	10,1	11,1	10,2	10,6	10,4	10,7	10,6	10,6	10,6
Materiaalin ostot	7 508	7 702	8 600	8 538	10 056	10 076	11 186	11 319	13 566	14 007	14 407
Kasvu %	10,7	2,6	11,7	-0,7	17,8	0,2	11,0	1,2	19,9	3,2	2,9
%-käyttömenoista	5,5	5,3	5,7	5,4	5,9	5,7	5,8	5,7	5,6	5,5	5,5
Ulkoiset menot	7 285	7 489	8 367	8 308	9 822	9 843	10 948	11 097	13 324	13 759	14 153
Sisäiset menot	223	213	233	230	234	233	237	222	242	248	254
Asiakaspalvelujen ostot	35 884	38 711	39 749	42 922	47 154	49 078	55 967	53 851	69 650	73 035	75 794
Kasvu %	13,9	7,9	2,7	8,0	9,9	4,1	14,0	-3,8	29,3	4,9	3,8
%-käyttömenoista	26,1	26,7	26,4	27,3	27,6	27,8	28,8	27,2	28,6	28,8	28,8
Ulkoiset menot	35 642	38 469	39 474	42 637	47 133	49 056	55 925	53 851	69 650	73 035	75 794
Sisäiset menot	242	242	275	285	21	2	42	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	19 159	19 848	20 407	20 331	22 571	23 714	27 617	29 430	33 377	34 647	36 007
Kasvu %	13,9	3,6	2,8	-0,4	11,0	5,1	16,5	6,6	13,4	3,8	3,9
%-käyttömenoista	13,9	13,7	13,6	12,9	13,2	13,4	14,2	14,8	13,7	13,7	13,7
Ulkoiset menot	10 817	10 967	11 260	11 003	12 233	12 655	16 111	17 517	20 443	21 248	22 073
Sisäiset menot	8 342	8 881	9 147	9 328	10 338	11 060	11 506	11 913	12 934	13 399	13 934
Avustukset	8 778	9 020	8 980	9 135	10 300	10 151	9 409	9 180	10 502	10 730	11 030
Kasvu %	8,7	2,8	-0,4	1,7	12,8	-1,4	-7,3	-2,4	14,4	2,2	2,8
%-käyttömenoista	6,4	6,2	6,0	5,8	6,0	5,8	4,8	4,6	4,3	4,2	4,2
Ulkoiset menot	8 730	8 994	8 945	9 097	10 277	10 139	9 402	9 180	10 502	10 730	11 030
Sisäiset menot	48	26	35	38	23	12	7	0	0	0	0
Vuokrat	5 845	5 461	5 587	5 531	5 794	6 097	7 389	7 413	12 741	13 200	13 641
Kasvu %	6,0	-6,6	2,3	-1,0	4,8	5,2	21,2	0,3	71,9	3,6	3,3
%-käyttömenoista	4,2	3,8	3,7	3,5	3,4	3,5	3,8	3,7	5,2	5,2	5,2
Ulkoiset menot	2 021	1 629	1 654	1 621	1 582	1 537	2 131	2 003	6 239	6 456	6 618
Sisäiset menot	3 824	3 832	3 933	3 910	4 212	4 560	5 258	5 410	6 502	6 744	7 023
Verot	162	172	264	161	121	129	129	98	131	131	131
Kasvu	78,4	34,7	53,5	-39,0	-24,8	6,3	0,1	-24,1	33,8	0,0	0,0
%-käyttömenoista	0,12	0,12	0,18	0,10	0,07	0,07	0,07	0,05	0,05	0,05	0,05
Ulkoiset menot	162	172	264	161	121	129	129	78	131	131	131
Sisäiset menot	0	0	0	0	0	0	0	19	0	0	0
13 Muut rahoitusmenot	129	112	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kasvu	-56,6	-13,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
%-käyttömenoista	0,09	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
Muut menot	0	0	0	0	1 122	256	438	0	205	204	204
KÄYTTOTALOUDEN MENOT	137 730	145 032	150 433	157 476	170 697	176 536	194 135	198 200	243 827	253 352	262 754
Kasvu %	10,2	5,3	3,7	4,7	8,4	3,4	10,0	2,1	23,0	3,9	3,7
% kokonaismenoista	84,9	90,5	92,9	89,6	86,7	88,6	92,4	89,8	91,4	90,1	90,8
Ulkoiset menot	125 049	131 836	136 810	143 685	155 870	160 649	177 086	180 636	224 150	232 962	241 543
Sisäiset menot	12 679	13 196	13 623	13 791	14 827	15 867	17 049	17 564	19 677	20 391	21 212

TULOT LAJEITTAIN 2001-2011(1000 eur)
(ilman poistoja)

TULOLAJI	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1 KÄYTTÖTALOUS											
Myyntitulot	15 873	16 696	17 845	17 782	20 172	19 929	22 345	22 315	44 558	46 682	48 522
Kasvu %	7,6	5,2	6,9	-0,4	13,4	-1,2	12,1	-0,1	99,7	4,8	3,9
Ulkoiset tulot	7 245	7 547	8 337	8 165	9 617	8 667	10 654	10 263	31 392	33 004	34 257
Sisäiset tulot	8 628	9 149	9 508	9 617	10 555	11 262	11 691	12 052	13 166	13 679	14 265
Maksut	6 525	7 305	7 367	7 405	8 246	8 149	8 986	9 799	12 126	12 409	12 657
Kasvu %	-0,6	12,0	0,8	0,5	11,4	-1,2	10,3	9,0	23,7	2,3	2,0
Ulkoiset tulot	6 330	7 126	7 179	7 209	8 170	8 076	8 894	9 721	12 126	12 409	12 657
Sisäiset tulot	195	179	188	196	76	73	92	78	0	0	0
Henkilöstökorvaukset	563	666	619	528	0	0	0	0	0	0	0
Kasvu %	13,2	18,3	-7,1	-14,7	-100,0						
Tuet ja avustukset	1 729	1 955	2 901	2 389	3 645	2 741	2 879	2 428	5 633	5 596	5 811
Kasvu %	8,1	13,1	48,4	-17,6	52,6	-24,8	5,0	-15,7	132,0	-0,6	3,8
Muut tuotot	944	991	1 074	958	982	1 129	1 605	980	1 747	1 787	1 829
Kasvu %	6,6	5,0	8,4	-10,8	2,5	15,0	42,1	-38,9	78,2	2,3	2,3
Vuokrat	6 803	6 755	6 837	6 801	7 119	8 057	9 123	8 992	11 409	11 835	12 239
Kasvu %	1,9	-0,7	1,2	-0,5	4,7	13,2	13,2	-1,4	26,9	3,7	3,4
Ulkoiset tulot	2 951	2 883	2 864	2 901	2 900	3 496	3 844	3 582	5 535	5 685	5 819
Sisäiset tulot	3 852	3 872	3 973	3 900	4 219	4 561	5 278	5 410	5 874	6 149	6 419
KÄYTTÖTALOUDEEN											
TULOT	32 515	34 478	36 643	35 904	40 163	40 005	44 937	44 514	75 473	78 309	81 057
Kasvu %	4,3	6,0	6,3	-2,0	11,9	-0,4	12,3	-0,9	69,5	3,8	3,5
Ulkoiset tulot	19 840	21 278	22 974	22 191	25 313	24 109	27 876	26 974	56 433	58 481	60 374
Sisäiset tulot	12 675	13 200	13 669	13 713	14 850	15 896	17 061	17 540	19 040	19 828	20 684
2 INVESTOINNIT											
INVESTOINTITULOT	3 330	2 955	2 533	3 983	8 507	5 851	3 652	5 820	2 681	4 226	4 945
Ulkoiset tulot	3 330	2 955	2 533	3 983	8 507	5 851	3 652	5 820	2 681	4 226	4 945
Sisäiset tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muutos %	193,7	-11,3	-14,3	57,2	113,6	-31,2	-37,6	59,4	-53,9	57,6	17,0
3 RAHOITUSTULOT											
Valtionosuudet	18 411	20 108	23 240	25 354	28 004	31 109	33 073	37 899	41 161	42 581	44 146
Verotulot	101 607	98 799	98 361	101 244	100 567	108 709	118 255	127 964	138 293	145 338	152 578
Korkotulot	781	667	326	354	180	192	243	258	317	292	271
Muut rahoitustulot	133	50	567	464	588	608	844	890	610	593	585
Talouseliiketoimintojen otto	146	3 605	11 532	0	10 000	0	0	0	0	0	0
Antolainojen lyhennykset	1 251	124	64	2 127	320	42	350	350	301	301	301
Liittymismaksut				392	848	821	629	700	700	700	700
RAHOITUSTULOT	122 329	123 353	134 090	129 935	140 507	141 499	153 393	168 061	181 382	189 805	198 581

KÄYTTÖTALOUSOSAN TULOT 2009**KÄYTTÖTALOUSMENOT LAJEITTAIN 2009**

KÄYTTÖTALouden MENOT TOIMIELIMITÄIN JA LAJEITTAIN 2009 (1000 eur)

MENOLAJI	Keskusvaali- lautakunta	Tarkastus- lautakunta	Yleinen luot- tamushenk. hallinto	Keskus- hallinto	Sosiaali- ja terveys- lautakunta	Perusturva- lautakunta Lohja	Opetus- lautakunta	Sivistys- ja vapaa-aika- lautakunta	Tekninen lautakunta	Ympäristö- lautakunta	L-U:n Ympäristö lautakunta
Palkat	74	28	411	3 368	27 782	122	31 096	4 591	8 179	1 532	566
% -osuus menoista	75,4	35,2	51,5	38,3	31,4	0,3	51,8	41,4	28,7	43,9	52,8
Muut henkilöstösivukulut	4	2	24	254	2 115	10	2 362	346	626	116	42
% -osuus menoista	3,9	2,3	3,0	2,9	2,4	0,0	3,9	3,1	2,2	3,3	3,9
Eläkekulut	3	7	71	796	4 982	2 791	6 926	1 057	2 906	323	148
% -osuus menoista	2,7	8,2	8,9	9,1	5,6	6,7	11,5	9,5	10,2	9,3	13,8
Materiaalin ostot	2	1	21	302	3 618	4	1 483	530	7 536	57	13
% -osuus menoista	2,5	0,8	2,6	3,4	4,1	0,0	2,5	4,8	26,5	1,6	1,2
Ulkoiset menot	2	1	21	302	3 618	4	1 483	530	7 294	57	13
Sisäiset menot	0	0	0	0	0	0	0	0	242	0	0
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	53	26 352	37 525	1 061	2 098	2 544	17	0
% -osuus menoista	0,0	0,0	0,0	0,6	29,8	90,6	1,8	18,9	8,9	0,5	0,0
Ulkoiset menot	0	0	0	53	26 352	37 525	1 061	2 098	2 544	17	0
Sisäiset menot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	14	41	246	3 653	10 990	35	9 709	1 395	5 717	1 347	230
% -osuus menoista	14,3	51,8	30,8	41,6	12,4	0,1	16,2	12,6	20,1	38,6	21,5
Ulkoiset menot	14	37	192	2 879	8 155	21	2 333	828	4 605	1 174	205
Sisäiset menot	0	4	53	774	2 835	13	7 376	567	1 112	173	25
Avustukset	0	0	8	72	6 443	70	3 443	211	243	11	0
% -osuus menoista	0,0	0,0	1,0	0,8	7,3	0,2	5,7	1,9	0,9	0,3	0,0
Ulkoiset menot	0	0	8	72	6 443	70	3 443	211	243	11	0
Sisäiset menot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuokrat	1	1	16	280	6 078	876	3 849	863	617	86	73
% -osuus menoista	1,2	1,5	2,1	3,2	6,9	2,1	6,4	7,8	2,2	2,5	6,8
Ulkoiset menot	0	0	12	129	4 871	459	298	241	171	6	53
Sisäiset menot	1	1	4	151	1 206	417	3 551	623	446	81	21
Muut toimintakulut	0	0	2	11	186	0	51	2	84	0	0
% -osuus menoista	0,0	0,3	0,2	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0	0,3	0,0	0,0
Ulkoiset menot	0	0	2	11	186	0	51	2	84	0	0
Sisäiset menot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KÄYTTÖTALouden MENOT	98	80	798	8 789	88 546	41 431	59 980	11 095	28 452	3 488	1 071
Ulkoiset menot	97	74	740	7 864	84 504	41 001	49 054	9 905	26 652	3 234	1 025
Sisäiset menot	1	6	58	925	4 041	431	10 926	1 190	1 799	254	46

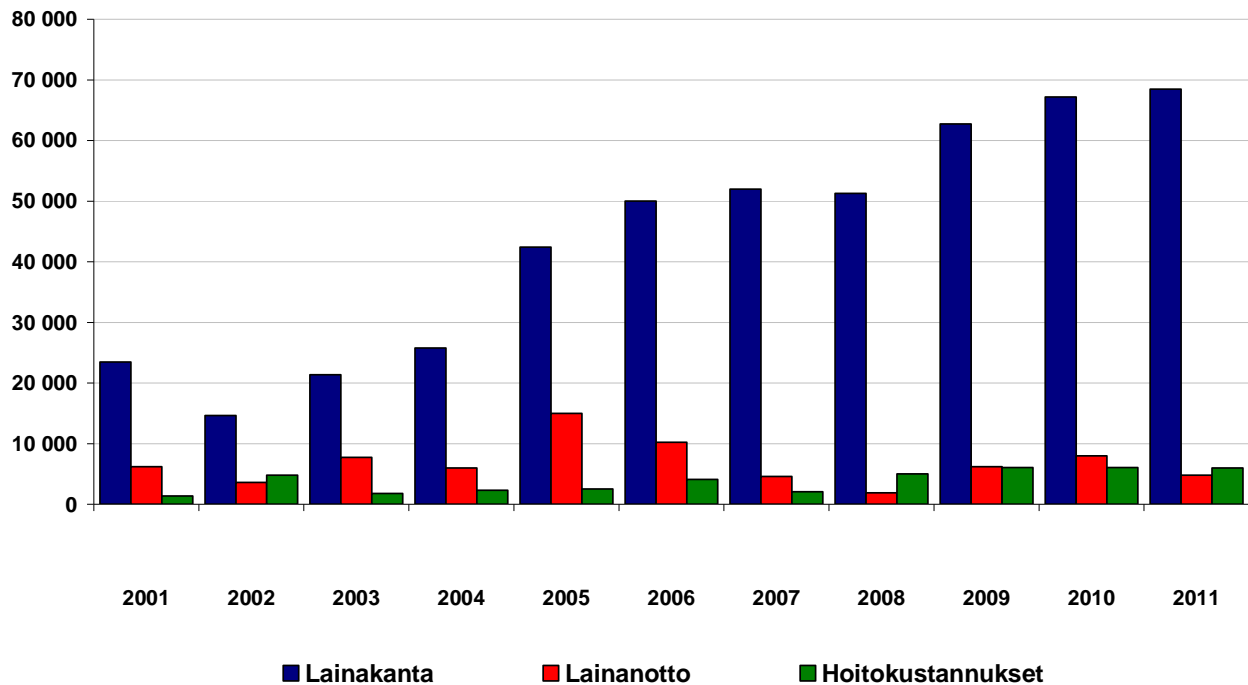
KÄYTTÖTALouden TULOT TOIMIELIMITÄIN JA LAJEITTAIN 2009 (1000 eur)

TULOLAJI	Keskusvaali- lautakunta	Tarkastus- lautakunta	Yleinen luot- tamushenk. hallinto	Kesku- hallinto	Sosiaali- ja terveys- lautakunta	Perusturva- lautakunta Lohja	Opetus- lautakunta	Sivistys- ja vapaa-aika- lautakunta	Tekninen lautakunta	Ympäristö- lautakunta	Ympäristö- lautakunta
Myyntitulot	0	0	2	1 993	24 226	90	502	501	17 026	218	0
% -osuus tuloista	0,0	0,0	0,0	69,5	70,4	7,2	15,4	31,3	62,3	13,2	0,0
Ulkoiset tulot	0	0	0	604	23 604	90	502	431	5 942	218	0
Sisäiset tulot	0	0	2	1 389	622	0	0	70	11 084	0	0
Maksut	0	0	0	83	6 877	3	2 559	904	317	664	719
% -osuus tuloista	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	0,2	78,4	56,4	1,2	40,1	100,0
Ulkoiset tulot	0	0	0	83	6 877	3	2 559	904	317	664	719
Sisäiset tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	55	0	0	524	2 277	2	123	36	112	201	0
% -osuus tuloista	0,0	0,0	0,0	18,3	6,6	0,2	3,8	2,2	0,4	12,1	0,0
Muut tuotot	0	0	24	233	623	0	10	37	15	200	0
% -osuus tuloista	0,0	0,0	0,0	8,1	0,0	0,0	0,3	2,3	0,1	12,1	0,0
Ulkoiset tulot	0	0	24	233	623	0	10	37	15	200	0
Sisäiset tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuokrat	0	0	0	34	412	1 148	71	126	9 850	372	0
% -osuus tuloista	0,0	0,0	0,0	1,2	1,2	92,4	2,2	7,8	36,1	22,5	0,0
Ulkoiset tulot	0	0	0	11	412	1 148	38	87	3 467	372	0
Sisäiset tulot	0	0	0	23	0	0	34	39	6 383	0	0
KÄYTTÖTALouden TULOT	55	0	26	2 868	34 415	1 243	3 265	1 604	27 319	1 655	719
Ulkoiset tulot	55	0	24	1 456	33 794	1 243	3 231	1 495	9 852	1 655	719
Sisäiset tulot	0	0	2	1 412	622	0	34	109	17 467	0	0

LAINAKANTA, LAINANOTTO JA HOITOKUSTANNUKSET VUOSINA 2001-2011(1000 eur)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Lainakanta	23 466	14 650	21 370	25 784	42 414	50 013	51 985	51 262	62 730	67 195	68 460
eur/asukas	661	411	594	712	1 159	1 353	1 392	1 359	1 590	1 686	1 701
Lainanotto (pitkä- ja lyhytaikaiset)	6 194	-4 757	7 732	6 000	15 000	10 229	4 588	1 900	6 200	8 000	4 800
eur/asukas	174,35	-133,45	215,08	165,66	410,00	276,65	122,86	50,38	157,11	200,71	119,23
Korot	1 232	743	782	715	934	1 460	2 014	2 390	2 540	2 510	2 455
eur/asukas	34,68	20,84	21,75	19,74	25,53	39,49	53,93	63,37	64,35	62,97	60,98
Lyhennykset	119	4 059	1 012	1 586	1 577	2 630	43	2 623	3 535	3 535	3 535
eur/asukas	3,35	113,87	28,15	43,79	43,11	71,13	1,15	69,55	89,57	88,69	87,81
Hoitokustannukset yht.	1 351	4 802	1 794	2 301	2 511	4 090	2 057	5 013	6 074	6 045	5 990
eur/asukas	38,03	134,71	49,90	63,53	68,63	110,62	55,08	132,92	153,92	151,66	148,79

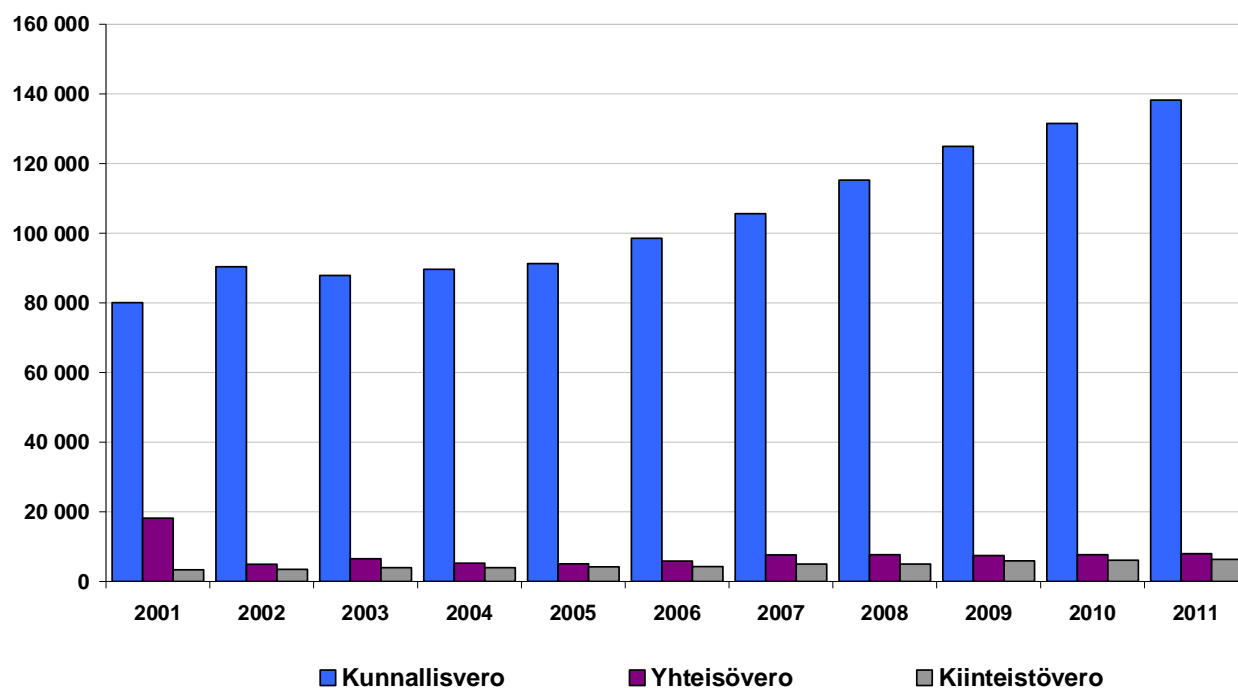
Lainakanta, lainanotto ja hoitokustannukset 2001-2011

VEROTULOT VUOSINA 2001-2011 (1000 eur)

Vuosi	Henkilökoht. verotettava tulo	Kasvu %	Verotettava tulo/asukas eur	Kasvu %	Kunnallis- vero	Yhteisö- vero	Kiinteistö- vero	Muut verot	Verotulot yht.
2001	460 903	6,1	12 973	5,3	80 079	18 155	3 341	31	101 606
2002	475 149	3,1	13 261	2,2	90 376	4 929	3 464	30	98 799
2003	485 313	2,1	13 479	1,6	87 841	6 499	3 990	33	98 363
2004	496 534	2,3	13 710	1,7	89 629	5 216	3 957	31	98 833
2005	510 478	2,8	13 953	1,8	91 252	5 089	4 196	31	100 568
2006	539 791	5,7	14 599	4,6	98 517	5 871	4 292	30	108 710
2007	583 063	8,0	15 613	6,9	105 605	7 623	4 997	30	118 255
2008	623 000	6,8	16 519	5,8	115 247	7 686	5 000	31	127 964
2009	667 000	7,1	16 901	2,3	124 950	7 413	5 900	30	138 293
2010	705 000	5,7	17 688	4,7	131 550	7 688	6 100	0	145 338
2011	742 000	5,2	18 434	4,2	138 250	8 008	6 320	0	152 578

Verotulojen kehitys 2001-2011

LOHJAN KAUPUNGIN HENKILÖSTÖMÄÄRÄ 2001-2008 (VAKINAINEN HENKILÖKUNTA)

vuodesta 2006 tiedot kerätty suoritetuista

TOIMIELINTULOSALUE	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
TARKASTUSLAUTAKUNTA	0,6	0,6	0,6	0,6	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
YLEINEN LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,2	1,2	1,2	1,2	2,2
Kaupunginhallitus	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
KESKUSHALLINTO, YHTEENSÄ	69,1	68,6	73,6	74,2	66,7	74,6	76,2	76,8	80,5	80,9	82,9
Suhdetoiminta	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0
Elinkeinopalvelut	8,0	8,0	12,0	14,0	6,6	6,6	6,0	6,6	6,5	6,5	6,5
Hallinto- ja talouspalvelut	23,5	26,5	26,5	25,5	25,0	27,7	27,7	27,7	28,7	28,7	28,7
Henkilöstöpalvelut	14,6	14,6	14,6	14,7	14,2	15,9	16,1	16,1	21,3	21,7	21,7
Oikeuspalvelut	11,0	10,0	10,0	10,0	9,4	10,4	10,4	10,4	7,0	7,0	7,0
Tietohallinto	7,4	8,5	9,5	9,0	10,5	13,0	15,0	15,0	15,0	15,0	16,0
Puheviestintä	4,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	2,0
PERUSTURVALAUTAKUNTA	436,0	465,5	479,7	486,5	493,0	494,3	532,3	542,8	3,6	3,6	3,6
Hallinto- ja talouspalvelut	13,5	13,5	18,5	13,0	11,0	11,0	11,0	11,0	3,6	3,6	3,6
Vanhus- ja vammaispalvelut	117,8	124,8	132,4	156,0	159,0	159,0	166,0	168,0			
Sosiaalityö	25,0	26,5	26,5	29,5	32,5	33,5	34,5	36,0			
Perusterveydenhuollon avopalvelut	166,5	177,5	179,1	113,5	115,0	115,9	109,9	111,9			
Suun terveydenhuolto				44,0	46,0	46,4	46,4	47,4			
Terveydenhuollon täydentävät palvelut				23,0	23,0	21,0	22,0	24,0			
Perusterveyshuollon hoivapalvelut	113,2	123,2	123,2	107,5	106,5	107,5	142,5	144,5			
SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	777,9	777,9	777,9
Hallintopalvelut									15,0	15,0	15,0
Vanhuspalvelut									327,1	327,1	327,1
Eriyispalvelut									36,0	36,0	36,0
Sosiaalipalvelut									47,0	47,0	47,0
Terveyspalvelut									227,0	227,0	227,0
Sairaalapalvelut									125,8	125,8	125,8
OPETUSLAUTAKUNTA	809,0	815,3	828,3	824,4	895,0	955,6	925,9	957,1	975,1	975,1	975,1
Hallinto (sis. varhaiskasvatus ja opetus)	8,0	7,3	7,3	7,3	12,6	12,6	13,8	12,8	12,7	12,7	12,7
Perusopetus (syyslukukausi)	443,5	439,2	448,2	448,6	460,5	492,5	467,9	472,5	471,9	471,9	471,9
Lukio-opetus (syyslukukausi)	48,5	52,8	54,0	54,3	61,8	64,5	59,4	60,4	60,0	60,0	60,0
Varhaiskasvatuspalvelut	309,0	316,0	318,8	314,2	360,1	386,0	384,8	411,4	430,6	430,6	430,6
SIVISTYS- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA	122,3	122,6	124,8	126,8	124,4	124,1	133,6	123,7	125,1	125,1	125,1
Hallinto	2,9	2,9	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,2	3,2	3,2
Sivistys- ja vapaa-aikatoimi	119,4	119,7	121,5	123,5	121,1						
Hiiden Opisto						14,1	13,6	13,6	13,6	13,6	13,6
Musiikkiopisto						32,1	32,1	32,1	33,1	33,1	33,1
Nuorisotoimi						19,9	20,9	18,9	18,9	18,9	18,9
Kulttuuritoimi						21,2	30,2	22,2	22,7	22,7	22,7
Kirjastoitoimi						33,5	33,5	33,5	33,5	33,5	33,5
TEKN. LAUTAKUNTA/INVEST.KOhteet	357,8	356,2	353,3	317,8	314,6	310,3	380,9	308,6	312,7	312,7	312,7
Hallinto	8,4	7,4	8,4	8,4	9,4	9,4	8,4	8,4	9,4	9,4	9,4
Kadut ja yleiset työt	64,0	64,0	66,0	63,0	60,1	60,0	61,0	57,5	57,5	57,5	57,5
Vesi- ja viemärilaitos	15,5	16,5	16,0	15,5	15,5	16,5	86,0	17,1	18,5	18,5	18,5
Tilahallinto	38,0	38,0	35,0	35,0	35,0	35,5	33,5	34,0	34,0	34,0	34,0
Palo- ja pelastustoimi	32,5	32,5	32,5	7,0	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ruoka- ja siivouspalvelut	199,4	197,8	195,4	188,9	188,6	188,9	192,0	191,6	193,3	193,3	193,3
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	44,1	45,6	44,5	45,0	46,0	51,3	50,7	56,0	44,6	44,6	44,6
Maankäytön suunnittelu	7,9	8,5	7,9	8,9	8,7	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3
Kiinteistö- ja kartastotoimi	22,6	23,5	23,0	22,5	23,7	24,2	23,7	23,0	23,0	23,0	23,0
Rakennusvalvonta	4,5	4,5	4,5	4,5	4,3	5,5	5,4	5,4	6,0	6,0	6,0
Ympäristönsuojelu	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	5,3	5,3	4,3	5,3	5,3	5,3
Ympäristöterveydenhuolto	5,3	5,3	5,3	5,3	5,5	6,0	6,0	13,0	0,0	0,0	0,0
L-U:n YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNTA	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13,5	13,5	13,5
									13,5	13,5	13,5
YHTEENSÄ	1 839,9	1 875,4	1 905,7	1 876,3	1 941,0	2 011,5	2 101,1	2 066,5	2 334,6	2 335,0	2 338,0

